THE ACTS OF THE APOSTLES

1 Theóphilus ńlíni, ałk'iná' Jesus ánát'įįłíí ła'íí iłch'ígó'aah nkegonyaahíí dawa naltsoos biká' ashłaa, 2 Binadaal'a'á hahesn̲ilíí Holy Spirit binkááyú bił ch'ídaagoz'ąąná' yaaká'yú onádzaazhį' áí naltsoos biyi' baa nagosisn̲i': 3 Jesus biniigodelzaahíí bikédé'go dizdin yiskaanií biyi' binadaal'a'á bich'į' ch'í'n̲ah ánádil'įįh, da'an̲ii hin̲aago yídaagołsįįhíí bigha, ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań bilałtł'áhgee bėgoz'aanií bich'į' zhin̲éégo ágot'éhihíí baa yił nadaagoln̲i': 4 T'ah yił naháztąąná' gádaabiłn̲ii, Jerúsalem bich'á' daadołkáh hela' shiTaa an̲íihíí begolzaazhį', áí baa nohwił nagosisn̲i' n'íí. 5 John da'an̲ii tú bee baptize áił'įį ni'; áíná' nohwíí da'kwíí yiskąągo Holy Spirit bee baptize ádaanohwi'doln̲iił. 6 Łaahikaiyú nayídaadiłkid gádaan̲iigo, NohweBik'ehń, ya' dák'ad Israel hat'i'i dabíí naałidziidgo ánándle' née? 7 Áígé' Jesus bich'į' hananádzii, Hagee ágon̲e'ihíí nohwíí doo hago'at'éégo bídaagonołsį bik'eh da, shiTaa zhá yebik'ehi at'éé. 8 Holy Spirit nohweh hiyáágo nohwinawod goleeh: áígee Jerúsalemyú, Judéayú, Samáriayú ła'íí ni'gosdzáń nánel'ąąyú shaa nadaagołn̲i' doleeł. 9 Ąął yaa hadzii'íí bikédé'go binadaal'a'á t'ah daineł'įįgo dahbi'didiltįįgo yaak'os biyi' yun̲e' bił ogoyáá. 10 Bił ogoyááyú binadaal'a'á t'ah daadéz'įįgo nn̲ee naki bidiyágé daałigaihi bit'ahgé' daahizį'go; 11 Gádaabiłn̲ii, Gálileegé' nn̲ee daanołíni, hat'íí bigha yaaká'yú daadeł'įį? Díí Jesus yaaká'yú

nohwich'ą' onábi'doltįįgo daał'iiníí da'áí k'ehgo nádodaał dahagee. 12 Áígé' binadaal'a'á dził Ólivet golzeegé' Jerúsalemzhį' nákai, áí da'áłhání, Jews daagodnłsiníí bijįį oná'iłdahíí ga'áhosahyú goz'ąą lę'e. 13 Nákaiyú dák'ehéyú nágost'ąą yuⁿe' onákai, áígėe Peter, James, John, Andrew, Philip, Thomas, Barthólemew, Matthew, James, Alphéus biye', Simon Zelótes, ła'íí Judas, James bik'isn, naháztąą. 14 Kóⁿe' áí dawa isdzáné ła', Mary, Jesus bimaa, ła'íí Jesus bik'isyú biłgo dała'á daabiini'go da'okąąh lę'e. 15 Áíná' Jesus daayodlaaníí dała'án gonenadínhíí biká'yú nadin shį dała'adzaagee Peter da'iłⁿí'gé' hizį'go gáⁿíí, 16 Nⁿee daanołíni, shik'ííyú, Judas, Jesus ha'ádaizt'e' n'íí yágo'iiníí, doo hwahá ágoⁿe' daná' Holy Spirit David binkááyú yałti'go baa nagolⁿi' n'íí, áí Bik'ehgo'ihi'ⁿań biyati' bek'e'eshchiiníí baa nagolⁿi'íí begolⁿe'hi at'éé. 17 Judas nohwitah nlįįgo bíí biłgo Jesus bá nada'iidziidgo baa godet'ąą ni'. 18 Áí nⁿee nchǫ'go adzaahíí bideⁿá bich'į' nahesⁿilíí bee ni' nagohesⁿii', áígé' ts'íyaa nago'go bibid desdohgo bich'í haago'. 19 Díí Jerúsalemgee daagolííníí dawa yídaagołsįgo ni'ihíí dabíí biyati' k'ehgo Akéldama daayiłⁿii, áí Dił Ni'goz'áni golzeego ágolzee. 20 Naltsoos Psalms holzeehíí biyi' gát'éégo bek'e'eshchįį, Golíį́ n'íígee dénchǫ'égo yó'ogolⁿe'go, doo hadń góliį́ da doleeł: ła'íí, Na'iziid n'íígee ła' nnánólteeh. 21 Jesus nohwitahyú naghaaná' nⁿee ła' bił nahikai ni', 22 John nⁿee baptize ádaiłʼįįgé' godezt'i'go Jesus nohwich'ą' onábi'doltįįzhį', áí nⁿeehíí ła' hanábi'doltéeh, áń Jesus naadiidzaahíí yo'iiníí bíí ałdó' bił baa

nadaagohiilnį' doleeł. 23 Áík'ehgo naki hadaizlaa, Joseph, Bársabas holzéhi, iké'yú bizhi'íí Júst̨us holzee, ła'íí Matthías biłgo. 24 Áígee da'okąąhgo gádaanįį, NohweBik'ehń, ni nnee bijíí dawa bígonłsį́, díí nnee naki halzaahíí hayíí hánłtiiníí nohwił ch'í'nah ánle', 25 Judas dabíí bá goz'ąąyú dahdidogaałgo, ná na'iziid n'íí, ninal'a'á nlįį n'íí yich'ą́'zhį' adzaa, áík'ehgo nnee hánłtiiníí áígee nnaltéeh doleeł. 26 Dahadń halteehíí bee bígozįįhíí ádaizlaa, áík'ehgo Matthías haltįį: áń nadaal'a'á itah silįį, łats'ádah zhą́go ni'.

2

1 Péntecost-híí bijįį Jesus daayokąąhíí dała'á daabiini'go dałaházee dała'adzaa. 2 Dahį́ko yaaká'gé' nawode ńch'iidhíí k'ehgo áhíłts'ą́ą́go naháztąą yunne' dahot'éhé bengonyáá. 3 Kǫ' izaad ga'at'éhi iłts'ą́'go adzaago dała'á daantį́į́go biká'zhį dahiltłi'go bił ch'í'nah ádelzaa. 4 Holy Spirit bee baa daagodest'ąągo yati' iłtah at'éhi yee yádaałti'go nkegonyaa, Holy Spirit áí k'ehgo yádaabiyiłti'. 5 Áíná' Jews daanlíni Bik'ehgo'ihi'nań daidnłsíni, ni'gosdzáń nánel'ąągé' Jerúsalemyú nádaagosdle' lę́'e. 6 Díí baa ch'iniiná' nnee łą́ą́go dała'adzaago hago ląą ágodzaa daanzį, dała'á daantį́į́go bíí biyati' yee yádaałti'go da'dezts'ąą'híí bighą. 7 Dázhǫ́ bił díyagodzaago gádaałiłdi'nii, Sąą'a, aishą' dawa Gálileegé' nneehíí ádaanii? 8 Áíná' hago'at'éégo dánohwíí daanohwiyati'íí yee yádaałti'go daadiits'ag? 9 Párthians, Medes, Élamites, ła'íí nnee Mesopotámia, Judéa, Cappadócia, Póntus, Asia, 10 Phrýgia, Pamphýlia, Egypt ła'íí Líbya Cyréne

biɴaayú iɬ'angé' łedaadiltíni, ła'íí Romegé' dét'ịh hasta' hikaihi, Jews ła'íí nɴee Jews bi'okąąhíí k'eh da'okąąh daazlíni, 11 Cretes ła'íí Arábians daanlíni, dánohwíí daanohwiyati' yee yádaałti'go Bik'ehgo'ihi'ɴań ízisgo ánát'ịɬíí yaa nadaagolɴi'go daadiits'ag. 12 Áík'ehgo dawa bił díyadaagodzaa ła'íí hago ląą ágodzaa daanzịgo gádaałiłdi'ɴii, Díísha' hago ánágot'ịɬihi? 13 Ła'íí daazhógo déyaadaadlohgo gádaaɴii, Díí nɴeehíí wine áníidéhi daayodląągo ádaaɴii. 14 Áíná' Peter łats'ádahíí yił daahizị'go nɴee dała'adzaahíí yich'ị' hadzii, Nɴee Judéagé' ła'íí Jerúsalemgee daagonołíni, díí ádishɴiihíí nłt'éégo hódaayisółts'ąągo nohwił ídaagozị le': 15 Díí nɴeehíí bił nádaagodiyis ádaanołsị ndi doo ágát'éé da, ánaazhą́ ngost'áí bik'ehenkéézz la'. 16 Áíná' Joel, Bik'ehgo'ihi'ɴań binkááyú na'iziidi n'íí díí ánágot'ịɬíí dabí'iłtséná' yaa nagosɴi' ni' gánɴiidgo; 17 Bik'ehgo'ihi'ɴań gáɴíí, Ikék'eh nnágodzaayú be'ágodoɴiił, nɴee dawa shiSpirit baa daadish'a' doleeł: nohwiye'ke ła'íí nohwitsi'ke dawa ágodoɴiiłíí shá yaa nadaagolɴi' doleeł, nɴee ánía nakaiyehíí bił ch'í'ɴah ádaagol'ịɬ doleeł, hastịyúhíí nadaayeeł doleeł: 18 Áí benagowaaná' nɴee shánada'iziidíí ła'íí isdzáné shánada'iziidíí shiSpirit baa daadish'a' doleeł; áík'ehgo ágodoɴiiłíí shá yaa nadaagolɴi' doleeł: 19 Yáá biyi' ízisgo ánágot'ịɬíí ch'í'ɴah ádeshłiił, ni' biká' godiyịhgo be'ígózinii, áí dił, kǫ', ła'íí łid aad k'ehgo at'éégo ałdó' ch'í'ɴah ádeshłiił: 20 Dá doo nohweBik'ehń nadáhíí biịɬị, dázhǫ́ gonłt'éehíí bijịɬ biká' ngowaa daná' ch'ígona'áíhíí diłhił doleeł, tł'é'gona'áíhíí dił doleeł: 21 Áíná' hadń Bik'ehgo'ihi'ɴań bizhi'íí yee

yiká áɲiihń hasdádogaał. 22 Israel hat'i'íí daanołíni, díí yati'íí ídaayesółts'ąą; nohwíí bídaagonołsį go'į́į, Jesus Názarethgé' nlíni, Bik'ehgo'ihi'ɲań nohwiɲááł Jesus binkááyú ízisgo áná'ol'įłłíí ła'íí godiyįhgo be'ígóziníí ánáyo'įłłgo nohwich'į' bee bígózįgo áyíílaa: 23 Áí Jesus-híí Bik'ehgo'ihi'ɲań dabíntsé yaa natsekeesgo yaa nagoshchįįgo nohwaa hííltį́į́go nɲee begoz'aaníí doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí nohwíí ádaabiłdołɲiigo tsį'iłna'áhi yídaayiheskałgo daayizes-hį́į́: 24 Áíná' Jesus nezgaigo da'itsaahíí Bik'ehgo'ihi'ɲań nláhyú áyíílaaná' nábihil'ɲa': da'itsaahíí doo dayúweh botą' bik'eh dahíí bigha. 25 David Jesus yaa nagolɲi'go gáɲíí, SheBik'ehń dawahn shádnyú hish'įį; shinawod shá ágółsįhíí bigha shigan dihe'nazhiɲéégo nlįį: 26 Áí bigha shijíí bił gozhǫ́ǫ́ ła'íí sizaa gozhǫ́ǫ́go yashti'; ła'íí áń zhą́ ba'oshłíígo shits'í hanayoł doleeł: 27 Shiyi'siziiníí ch'iidntahyú doo nyinoné' at'éé dahíí bigha, Dilzini Nlíni ɲíyéehíí diłdzidihíí bich'ą'zhį' ánłsį doleeł. 28 Hago'at'éégo ch'ihiɲaa doleełíí shił ch'í'ɲah áńlaa; shił ńlį́į́go dázhǫ́ shił gozhǫ́ǫ́go áshíłsį. 29 Nɲee daanołiiníí, shik'ííyú, bich'ą'gé' daagosiidlíni David holzéhi, doo siste' dago da'aɲiigo baa nohwił nagoshɲi', daztsąągo ił ch'į'nniltį́į́ ni', ił ch'į'nniltį́į́ n'íí dííjįį t'ah dzą́ągee begoz'ąą. 30 David Bik'ehgo'ihi'ɲań binkááyú na'iziidíí nlįį ni', ła'íí Bik'ehgo'ihi'ɲań bitł'a dahdidilɲiigo gábiłnɲiid, Nich'ą'gé' hadaałishchiiníí ła', Christ holzéhi, benik'eh n'íí yebik'ehgo ádishłiił, nɲiigo yígółsį; 31 Áík'ehgo ái dabí'iłtsé yígółsįgo Christ nábi'dihil'ɲa'híí baa nagolɲi' gánɲiidgo, Biyi'siziiníí ch'iidntahyú doo yó'oyoɲe'

da, ła'íí bits'íhíí doo diłdzid da. 32 Díí Jesus-híí
Bik'ehgo'ihi'n̲ań nábihil'n̲a'híí daanohwigha
nohwin̲ááł ágodzaa. 33 Ízisgo at'éégo ábi'delzaago
Bik'ehgo'ihi'n̲ań bigan dihe'nazhin̲éégo sidaago,
ła'íí Holy Spirit higháh doleełíí biTaa bee
bángon'ą́ą́go díí daał'į̨įhíí ła'íí daadołts'agíí bíí
áyíílaa. 34 David yaaká'yú doo bił ogoyáá da;
ndi dabíí gán̲íí, Bik'ehgo'ihi'n̲ań sheBik'ehń
gáyiłnn̲iid, Shigan dihe'nazhin̲éégo síńdaa,
35 Ni'ina'íí benik'eh silį̨įgo nikełtł'ááhyú ninín̲ilzhį'.
36 Áí bighą Israel hat'i'íí dawa da'an̲iigo díí
yídaagołsį le', Jesus-híí tsį'iłna'áhi bídaahesołkał
n'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań nohweBik'ehń, Christ nlį̨įgo
nohwá áyíílaa. 37 Nn̲ee díí daidezts'ąąná' bił
daagoshch'ii' lę́'e, áígé' Peter ła'íí ła' nadaal'a'áhíí
yich'į' gádaan̲ii, Nn̲ee daanołiiníí, nohwik'ííyú,
hago ádaahii'n̲e'? 38 Peter gádaabiłn̲ii, Nohwinchǫ'íí
bich'ą́'yúgo ádaałn̲e'go dała'á daanołtį̨įgee Jesus
Christ bizhi' bee baptize ádaanohwi'doln̲e',
nohwinchǫ'íí nohwá da'izlį́į́ aln̲e'híí bighą,
áík'ehgo Holy Spirit bee nohwaa godit'aah
doleeł. 39-40 Nohwíí díí bee nohwángot'ąą ła'íí
nohwíí nohwich'ą́'gé' daałidiłchiihíí, ła'íí doo
daanohwik'íí dahíí ałdó' bángot'ąą, dahadń
Bik'ehgo'ihi'n̲ań nohweBik'ehń ích'į' yojííhíí.
41 Hadíí bił daagozhǫ́ǫ́go biyati' nádaidné'íí
baptize ádaabi'deszaa: da'áí bijį̨į nn̲ee taadn doo
náhóltag dayú shį Jesus daayodlaaníí yedikai.
42 Áí nn̲ee nadaal'a'á bee bił ch'ídaago'aahíí, ła'íí
łił daanlį̨įgo, báń nihi'né'íí, ła'íí okąąhíí dayúweh
nłdzilgo yaa nakai. 43 Dała'á daantį́įgo daidnłsįgo
ńdaaldzid: ízisgo ánágot'į̨įłíí ła'íí godiyįhgo

be'ígóziníí nadaal'a'á binkááyú bee ánágot'įįł.
44 Jesus daayodlaaníí dawa dałahágee naháztąą,
dawahá dałaházhį' daabíyéégo; 45 Daabíyééhíí
baa nadaahazn̲iigo hadíí yídaadiníí yitaada'izn̲ii.
46 Dajįį biigha dała'á daabiini'go da'ch'okąąh
goz'ąą yun̲e' dała'ánát'įįh, bił daagozhǫ́ǫ́go,
doo íłch'į' yaa daagochį'go da daabigowąyú
łił náda'idįįh lę́'e. 47 Bik'ehgo'ihi'n̲ań yich'į'
ahédaanzįgo nn̲ee dawa bił dádaabik'ehgo ádaat'ee
lę́'e. Áígé' ła' Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú hayíí
hasdákaihíí dajįį biigha ínáhikah lę́'e.

3

1 Ha'iz'ąągé' hayaazhį'yú Peter ła'íí John
biłgo da'ch'okąąh goz'ąąyú dezh'aah lę́'e.
2 Nn̲ee dágozlįįgé' doo naghaa dahi dajįį biigha
da'ch'okąąh goz'aaníí ch'íná'itį́híí Dénzhóné
holzéhi bahgee nnádaach'iłtééh lę́'e, da'ch'okąąh
goz'ąą yun̲e' ha'áhikáhíí yídókeedgo; 3 Peter ła'íí
John biłgo da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' hi'ashgo
yiłtsąągo, Dahat'íhíta shaa nohné', n̲iigo yídókeed.
4 Peter ła'íí John biłgo nn̲ee sitiiníí da'as'ah
daayinéł'įįná' Peter gán̲íí, Nohwíńł'įį. 5 Nn̲ee
sitiiníí hat'íhíta shaa daayiné' nzįgo yineł'į́įd.
6 Áíná' Peter gán̲íí, Shihíí béshłigaihíí ła'íí óodo
doo ła' nashné' da; ndi hat'íí bigonshłįį'ihíí
naa nshné': Jesus Christ Názarethgé' gólíni
bizhi' binkááyú nádnn̲ahgo dah nn̲áh. 7 Bigan
dihe'nazhin̲éé yiłtsoodgo hadag ábíílaa: dagoshch'į'
bikee ła'íí bikegod biłgo nłdzil daazlįį. 8 Hadag
yáhílwodgo hizį', áígé' dahnyaagé' da'ch'okąąh
goz'ąą yun̲e' Bik'ehgo'ihi'n̲ań yich'į' ahénzįgo

higaał ła'íí yáhilwo'go Peter ła'íí John biłgo yił okai. 9 Higaałná' Bik'ehgo'ihi'nań yich'į' ahénzįgo nnee dawa daabo'įį: 10 Da'ch'okąąh goz'aaníí ch'íná'itį́h Dénzhóné holzéhi bahgee ídókeedgo sitįį n'íí át'į́įgo nnee yídaagołsį: áík'ehgo hago'at'éégo bich'į' ágodzaahíí daanzįgo bił díyadaagot'ee lę'e. 11 Nnee doo naghái da n'íí Peter ła'íí John biłgo dayúweh yotą'ná' nnee łą́ągo bich'į' nádnkįįgo bił díyadaagot'eego baa dała'adzaa ch'ínágohin'ą́ągee, Sólomon's holzéhi. 12 Peter nnee dała'adzaahíí yiłtsąąná' yich'į' yałti' gáníígo, Israel hat'i'i daanołíni, hat'íí bigha nohwił díyadaagot'ee? Hat'íí bigha dánohwíí nohwinawodíí bee dagohíí dánohwíí njǫǫhíí bee díí nneehíí naghaago ánáhiidlaa daanołsįgo da'os'ah daanohwineł'į́į? 13 Bik'ehgo'ihi'nań Abraham, Isaac, Jacob ła'íí bich'ą'gé' hadaałidelchįįhíí daayokąąhń, biYe' Jesus ízisgo at'éégo áyíílaa; Pílate baa daadeso'ąągo ch'ínábííłteeh hat'į́į, ndi nohwíí, Doo hádaahiit'įį da, daadołnii, Pílate binááł. 14 Dilzini, Nłt'éégo Ánát'įįłíí, Doo hádaahiit'įį da, daabiłdołniiná', Nnee yizes-híni nohwá ch'ínánołteeh, daabiłdołnii ni'; 15 Áígé' Ihi'naa yeBik'ehń daazesołhįįná', áń Bik'ehgo'ihi'nań daztsąągé' nábihil'na'; áí dawa nohwinááł ánágot'įįł ni'. 16 Da'áń bizhi' yodlągo díí nnee daał'iinií ła'íí bídaagonołsiníí nłdzilgo ánábiidlaa: bi'odlą'íí díí nneehíí doo hayú baa dahgoz'ąą dago ánábiidlaa, daanohwigha nohwinááł. 17 Shik'ííyú, doo bídaagonołsįyú ádaałdzaa dago bígonsį, nohwá nadaant'aahíí ałdó'. 18 Áíná' díí k'ehgo Christ biniigodilné doleeł, niihíí Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú nada'iziidíí

dabí'iłtséná' yaa nadaagolṉi' n'íí Bik'ehgo'ihi'ṉań
ye'iilaa. 19 Áík'ehgo nohwinchǫ'íí bich'ą́'yúgo
ádaałṉe', áígé' Bik'ehgo'ihi'ṉań bich'į' dahdołkáh,
áík'ehgo nohwinchǫ'íí nohwá k'ená'ildéh,
áík'ehgo Bik'ehgo'ihi'ṉań bich'ą́'gé' nohwił
gozhóóníí begoldoh ndi at'éé; 20 Áígé' Jesus
Christ nohwich'į' náidił'aa doleeł, áń ałk'iná' baa
nohwił na'gosṉi' ni': 21 Áń ni'gosdzáń alzaagé'
yushdé' godezt'i'go Bik'ehgo'ihi'ṉań binkááyú
nada'iziidi daadilzini dabí'iłtséná' yaa nagolṉi' n'íí
begolṉe'go dawahá iłch'į'nágodle'híí begonyaazhį'
yaaká'yú gólį́į́. 22 Moses daanohwitaa n'íí
da'aṉiigo gáyiłnṉiid, Nohwik'ííyú bitahgé'
Bik'ehgo'ihi'ṉań nohwe Bik'ehń binkááyú
Na'iziidíí nohwá haiłteeh, shíí hashiltííníí
k'ehgo; áń ádaanohwiłṉiihíí dawa nłt'éégo
ídaayesółts'ąą doleeł. 23 Díí k'ehgo doleeł, dahadń áí
Bik'ehgo'ihi'ṉań binkááyú Na'iziidíí doo íyésts'ąą
dahń nṉee bitahgé' da'ízlį́į́ doleeł. 24 Samuel
golį́į́gé' yushdé' godezt'i'go Bik'ehgo'ihi'ṉań
binkááyú nada'iziidíí dawa yádaałti' n'íí díí
bijį́įyúgo ánágot'į́įłíí dabí'iłtsé yaa nadaagolṉi'
ni'. 25 Nohwíí Bik'ehgo'ihi'ṉań binkááyú
nada'iziidi n'íí bich'ą́'gé' hadaałiłshołchį́į, ła'íí
Bik'ehgo'ihi'ṉań Abraham bich'į' hadzii, Nich'ą́'gé'
daałideshchiinihíí ła' binkááyú ni'gosdzáń biká'
ił'angé' łedaadiłchiinihíí dawa biyaa gozhǫ́ǫ́
doleeł, ṉiigo daanohwitaa n'íí yił łángodest'ąą
n'íí nohwá begolṉe'. 26 Bik'ehgo'ihi'ṉań biYe',
Jesus, hayiłtį́į́go da'iłtsé nohwich'į' oyił'a' ni',
dała'á nołtį́įgo nchǫ'go ágot'eehíí bich'ą́'yúgo
ádaanołt'eego nohwiyaa gozhǫ́ǫ́ doleełhíí bighą

nohwich'į' oyił'a' ni'.

4

1 Peter ła'íí John biłgo nn̲ee t'ah yich'į' yádaałti'ná'
okąąh yedaabik'ehi, silááda da'ch'okąąh goz'aaníí
yin̲ádaadéz'íni binant'a' ła'íí Sádducees daanlíni
baa hikai, 2 Áí hadaashkee lę́'e, Peter ła'íí John
biłgo nanezna'íí Jesus binkááyú naadiikáh doleeł,
daan̲iigo, nn̲ee yił ch'ídaago'aahíí bighą. 3 Nn̲ee
hadaashkee n'íí Peter ła'íí John biłgo daayiłtsoodgo
ha'ánezhteezh iskąązhį': ałk'iná' o'i'ą́ą́híí bighą.
4 Da'ágát'éé ndi nn̲ee łą́ą́go Peter ła'íí John biłgo
biyati' daidezts'aaníí daayosdląąd; ashdladn
doo náhóltag dayú shį da'osdląąd. 5 Iskąą hik'e
Jews binadaant'a'íí, Jews yánazíni ła'íí begoz'aaníí
ye'ik'eda'iłchíhi Jerúsalemyú dała'adzaa, 6 Okąąh
yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Ánnas holzéhi, Cáiaphas,
John, Alexánder, ła'íí okąąh yebik'ehi da'tiséyú
sitíni bik'íí dawa ałdó' dała'adzaa lę́'e. 7 Díí nn̲eehíí
Peter ła'íí John biłgo da'ałn̲í'gee daayineskeego
nayídaadiłkid, Hat'íí binawod, hadń bizhi' bee
díí ádaałdzaa? 8 Peter, Holy Spirit bił nlįįgo
yábiyiłti'go gádaabiłn̲ii, Nn̲ee bánadaanołt'aahíí ła'íí
Israel hat'i'íí bánasoziiníí, 9 Nn̲ee doo nagháhihíí
bich'osii'n̲i'íí, díí nn̲ee hago at'éégo nábi'dilziihíí
bighą díí jįį nanohwídaadołkidyúgo: 10 Nohwíí ła'íí
Israel hat'i'íí dawa bídaagonołsį le', Jesus Christ,
Názarethgé' gólíni, tsį'iłna'áhi bídaahesołkał n'íí,
daztsąągé' Bik'ehgo'ihi'n̲ań nábihil'n̲a' n'íí, áń
bee díí nn̲ee nłt'éé nasdlįįgo nohwidáhyú sizįį.
11 Díí tséhíí kįh ádaagołe'íí daanołíni yó'odaasołn̲e'
n'íí iłhagon'aagee da'iłtsé si'aaníí silįį. 12 Áń

ba'ashhahyú doo hadń hasdákołteehíí gól̨íį̨ da, díí yáá das'aaníí bitł'ááhyú hizhííhíí bee hasdáhikáh doleełíí dała'á ndi doo ni' biká' nn̄ee baa nádet'ąą da. 13 Peter ła'íí John biłgo nn̄ee doo da'ołtag dahi, débaagoch'oba'íí daanlį̨į̨ ndi doo bił daagoyéé dago yádaałti', nn̄ee nadaant'aahíí yídaagołsį̨į̨dgo bił díyadaagot'ee; áík'ehgo Jesis yił nakai n'íí yínádaagołsį̨į̨d. 14 Nn̄ee nábi'dilziihíí bit'ahgé' siziį̨go daayo'į̨į̨híí bighą doo hat'íí nádaado'n̄iid da. 15 Áíná' Peter ła'íí John biłgo ch'ínoł'aash daayiłnn̄iidná', dasahn iłch'į' yádaałti', 16 Díí nn̄eehíí hago ádaahiidle'? Godiyį̨hgo ágodzaahíí binkááyú ágodzaago Jerúsalemyú daagolíínií dawa yídaagołsį̨; nohwíí doo daahohiidląą da daan'n̄iihíí doo bik'eh da, daan̄iigo. 17 Nn̄ee bitahyú doo dayúwehyú dididlaadgo da, halą̨ą gádaabiłdo'n̄iih, Áń bizhi'íí bee hadń bich'į' yánáhólti' hela'. 18 Áík'ehgo yushdé' daayiłn̄iigo, Jesus bizhi' bee yánáhólti' hela' dagohíí iłch'ínánágonoł'aah hela', daabiłn̄iigo bándaagoz'ąą. 19 Áíná' Peter ła'íí John biłgo gádaabiłn̄ii, Bik'ehgo'ihi'n̄ań binadzahgee nohwíí nohwich'į' ídílts'ą̨ągo née, dagohíí Bik'ehgo'ihi'n̄ańgo née, hayíí dábik'ehíí bendaagonoł'aah. 20 Nohwíí hayíí hiit'iinií ła'íí dihiits'agíí baa nagohiiln̄i'hi at'éé. 21 Nn̄ee nadaant'aahíí, Jesus baa yánáhólti' hela', nádaabiłdo'n̄iidná' nádołt'aash daabiłnn̄iid; nn̄ee dawa ágodzaahíí bighą Bik'ehgo'ihi'n̄ań ba'ahédaanzį̨go doo hago at'éégo ádaile' da. 22 Nn̄ee nábi'dilziihíí dizdinhíí bitisyú bił łegodzaahi. 23 Peter ła'íí John biłgo ch'ínát'áázhná' yił nakai n'íí yich'į' onát'aazhgo okąą̨h yedaabik'ehi

yánadaant'aahíí ła'íí Jews yánazíni ádaabiłn̲ii n'íí yaa
nadaagosn̲i'. 24 Áí daidezts'ąąná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań
bich'į' da'okąąhgo gádaan̲ii, NohweBik'ehń,
yáá, ni'gosdzáń, túnteel ła'íí daabiyi' daagolííníí
dawa Bik'ehgo'ihi'n̲ań ńlį́į́go áńlaa; 25 David,
nánal'a'á, binkááyú yánłti'go gáńn̲ii ni', Hat'íí
bighą doo Jews daanlįį dahíí hadaashkee, ła'íí
nn̲ee dawahá doo begoln̲e' dahíí yaa natsídaakees?
26 Ni'gosdzáń biká' ízisgo nant'án daanliiníí iłk'izhį'
ádaadzaa, ła'íí nn̲ee yánadaant'aahíí dała'adzaa,
Bik'ehgo'ihi'n̲ań ła'íí Its'áínłtíni, Christ holzéhi,
biłgo yich'į' náda'nziidgo. 27 Da'an̲iigo, niYe'
Dilzini, Jesus, Its'ánłtíni, yich'į' náda'nziidgo
Hérod ła'íí Póntius Pílate, doo Jews daanlįį dahíí,
ła'íí Israel hat'i'íí biłgo dała'adzaa, 28 Nigan
binawodíí ła'íí niini' be'ágodon̲iiłíí dabí'iłtsé
bengóń'ąą n'íí yee ádaan̲e'go dała'adzaa. 29 K'adíí
nohweBik'ehń, nowhenadaago'aahíí hóyíńłts'ąą,
áík'ehgo nánada'idziidíí niyati' doo daasiite'go bee
yádaahiilti' dago bidag ádaant'eego ádaanohwinłsį,
30 Dahdnln̲íhgo na'ílziih; ła'íí niYe' Dilzini, Jesus,
bizhi'íí binkááyú godiyįhgo be'ídaagoziníí ła'íí
ízisgo ánágot'įįłíí ánánł'įįł le', da'okąąhgo daan̲ii.
31 Ąął da'oskąądná' dała'adzaagee godihes'naa;
áígé' Holy Spirit bee baa daagodest'ąągo
Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' doo daaste'go yee yádaałti'
da lę́'e. 32 Nn̲ee łą́ą́go da'osdląądíí biini' dała'á,
bijíí dała'á nasdlįį: daabíyééhíí doo dasahn shíyéé
daanzį da; ndi dawahá dałaházhį' daabíyéé lę́'e.
33 Nadaal'a'á dayúweh beBik'ehń Jesus daztsąągé'
naadiidzaahíí dázhǫ́ nłt'éégo yaa nadaagoln̲i',
Bik'ehgo'ihi'n̲ań biłgoch'oba'íí zhą́ bitisgo biká'zhį'

at'éé daazlįį lę́'e. 34 Tédaat'iyéhíí bitahyú doo ła' da silįį: hayíí bini' dagohíí bikįh daagolíínííbaa nadaagohezn̲iigo, bich'ą́'gé' daayist'įįdíí 35 Nadaal'a'á bádngee ndaayihezn̲il: áígé' hayíí tédaat'iyéhíí hat'íí yídaadiníídaantį́į́gee yitah da'izn̲ii. 36 Joses, nadaal'a'á Bárnabas bizhi' bá ádaizlaahi, (Kodag yałti'íí ye'at'éhi golzeego ágolzee,) Cýprusgé' Levi hat'i'íí nlíni, 37 Ni' bíyéé hííbaa nagohezn̲iigo zhaali baa hi'né'íí nadaal'a'á bádngee nyiné'.

5

1 Áíná' nn̲ee ła', Ananías holzéhi, bi'aad, Sapphíra holzéhi, biłgo ni' baa nadaagohezn̲ii, 2 Bi'aad yígółsįgo zhaali baa hi'né'íí ła' t'ąązhį' yotą'ná' ła' zhą́ nadaal'a'á bádngee nyiné' lę́'e. 3 Áík'ehgo Peter gán̲íí, Ananías, hat'íí bighą ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, naniłaago Holy Spirit bich'į' nashíńch'a', ni' bich'ą́'gé' zhaali naa hi'né'íí łahzhį' t'ąązhį' hóńtą'go nńné'? 4 Doo hwahá nahin̲iih daná' n̲íyéé ni' ya'? Nahezn̲iihíí bikédé'go zhaali naa hi'né'íí dáni benik'eh ni' ya'? Hago at'éégo tsídíńkeezgo díí bee ándzaa? Doo nn̲ee bich'į' nashíńch'a' da, Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' nashíńch'a'. 5 Díí yati'íí Ananías yidezts'ąąná' nágo'go daztsąą: nn̲ee dawa yaat'ídaanzįhíí tsídaadesyiz. 6 Nn̲ee ánii nakaiyéhíí nádikaigo ch'id bił daizdis, áígé' ch'adaabizyįįyú łehdaabistįį. 7 Áígé' taadn łedihikeezyú shį nn̲ee daztsaaníí bi'aad ágodzaahíí doo yígółsį dago ha'ayáá. 8 Peter gáyiłn̲ii, Shił nagoln̲í', gáhołąągo izlįįgo ni' nohwaa nagohezn̲ii née? Áígé' gán̲íí, Ha'aa, akohgo izlįį.

9 Peter gánábiłdo'n̲iid, Hat'íí bighą Bik'ehgo'ihi'n̲ań biSpirit nabínołtaahgo bich'į' godeso'ąą? Isąą, niką' łehdaistiiníí ch'ígót'i'yú nadaazį, áí ni ałdó' ch'ídaaniłteeh. 10 Áík'ehgo dagoshch'į' Peter bádnyú nágo'go daztsąą: nn̲ee áníi nakaiyéhíí ha'ákaigo isdzán daztsąągo yídaagołsį̨id, áígé' ch'adaabizyį̨yú biką' łe'sitį̨ n'íí bahgee łehdaistį̨. 11 Nn̲ee da'osdląądíí dała'ánát'į̨ɬíí tsídaadesyiz lę'e, ła'íí hayíí yaat'ídaanzį̨híí ałdó' tsídaadezyiz. 12 Nn̲ee bitahyú godiyį̨hgo be'ídaagoziníí łą́ągo, ła'íí ízisgo ánádaagot'į̨ɬíí nadaal'a'á binkááyú ánágot'į̨ɬ; (Sólomon bich'ínágohin'ą́ągee dała'á daabiini'go dała'ánát'į̨h. 13 Jesus doo daayodląą dahíí ńdaaldzidgo doo yéhikai da ndi nn̲ee nłt'éégo baa natsídaakees. 14 Nn̲ee dayúweh łą́ągo ła'íí isdzáné biłgo Jesus daayodlaaníí yénáhikai;) 15 Áík'ehgo daanezgaihíí da'intinyú ch'ínádai'n̲iłgo biká'da'astíné ła'íí ch'id biká' nazhjeed, Peter higaałgo bichagosh'oh zhą́ ndi biká'zhį' áon̲e' daanzį̨go. 16 Jerúsalem bin̲aayú kį̨h nagozn̲ilgé' ałdó' nn̲ee łą́ągo daanezgaihíí ła'íí nn̲ee spirits daanchǫ'íí biyi' daagolíínií yił nihikáh, ái dawa nádaadziih lę'e. 17 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni yił nakaihíí dábiłgo (Sádducees daanlíni,) dázhǫ́ hadaashkeego, 18 Nadaal'a'á daayiłtsoodgo ha'áná'ilka'á yun̲e' ha'ádaiskaad lę'e. 19 Tł'é'yú Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi ha'áná'ilka'ágee ch'íná'it̨ʼíhíí yá ch'íńtą́ągo ákú yił ch'íkai, áígé' gábiłn̲ii, 20 Ti'i, da'ch'okąąh goz'ąąyú dołkáh, áígee nasozį̨igo díí nłt'éégo ihi'n̲aahíí baa yati'íí dawa nn̲ee baa bił nadaagołn̲i'. 21 Díí daidezts'ąąná'

hayiłkaałyú da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' ha'ákaigo
bił ch'ídaago'aah. Okąąh yebik'ehi da'tiséyú
sitíni yił nakaihíí biłgo hikaigo nn̲ee yánádaaltihíí
ła'íí Israel hat'i'i yánaziiníí dała'áyíílaaná'
ha'áná'ilka'áyú nadaal'a'á yíká o'ił'a'. 22 Áíná'
aasitíni ha'áná'ilka'áyú okai, n'íí nadaal'a'á n'íí
doo hwaa da lę́'e, áígé' nákaigo nadaagosn̲i',
23 Gádaan̲iigo, Ha'áná'ilka'áyú nłt'éégo o'ogęęzná'
aasitíni dáádítį́hgee t'ah nazįįná' baa nkai ndi
ch'ídaasiitąą hik'e doo hadń ákón̲e' naháztąą da
ląą. 24 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni ła'íí silááda
da'ch'okąąh goz'aaníí yin̲ádaadéz'íni binant'a'
ła'íí okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi díí
daidezts'ąąná' hagoshą' at'éégo ląą dayúweh bá
daagowáh daanzį lę́'e. 25 Ła' nyáágo gádaabiłn̲ii,
Nn̲ee ha'ádaasołkaad n'íí da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e'
nazįį, nn̲ee yił ch'ídaago'aahgo. 26 Áík'ehgo
silááda da'ch'okąąh goz'aaníí yin̲ádaadéz'íni ła'íí
binant'a' nadaal'a'á yíká okaigé' dánt'éhego yił
nakai: nn̲ee tséé bee daanohwiłn̲é' doleełhi
at'éé daanzįgo ńdaaldzidhíí bighą. 27 Yił nakainá'
nn̲ee yánádaaltihíí naháztąągee yił hikai baa
yá'iti'híí bighą: áígee okąąh yebik'ehi dá'tiséyú
sitíni nabídaadiłkid, 28 Gán̲íígo, Díí yízhííhíí
bee iłch'ínágonoł'aah hela', daanohwiłn'n̲iigo
nohwá ndaagosiit'ąą ni', n'íí kú lá Jerúsalem
dágoz'ąą nt'éégo bił ch'ínánágonołt'aah, ła'íí áí
nn̲ee zesdiiníí nohwíí nohwik'izhį' daadoł'áhgo
ádaałt'įį. 29 Peter ła'íí nadaal'a'á ła'ihíí biłgo
hadaasdziigo gádaan̲ii, Nohwíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań
da'án̲ííyú ádaant'eego dábik'eh, doo nn̲ee da.
30 Jesus tsį'iłna'áhi bídaahesołkałgo daazesołhįį n'íí

daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihi'nań daayokąąhń daztsąągé' nábihil'na'. 31 Áń Nant'án ła'íí Hasdá'iiníłi nlįįgo Bik'ehgo'ihi'nań ábíílaago bigan dihe'nazhiné́égo dahbinesdaa ni', Israel hat'i'i binchǫ'i bich'ą'zhį'go ádaile'go binchǫ'íí bich'ą'gé' baa nádaagodet'ąąhíí bighą. 32 Díí ánágot'įįłíí daahiit'íígo baa nadaagohiilni'; Holy Spirit ałdó' yaa nagolni', áí Holy Spirit-híí hayíí Bik'ehgo'ihi'nań biyati' yikísk'eh ádaat'eehíí yaa daidez'ąą ni'. 33 Yánádaaltihíí áí daidezts'ąąná' bił daagoshch'iigo, nadaiłtseed hádaat'įįgo yendaagoshchįį lę'e. 34 Áíná' Phárisee ła' nnee yánádaaltihíí itah nlíni, Gamáliel holzéhi, begoz'aaníí ich'ígó'aahi, nnee dawa nłt'éégo baa natsekeesi hizį'go, Díí nneehíí dét'įhézhį' nláhyú ch'ínókáh, nniid; 35 Áíná' gánníí, Israel hat'i'íí daanołíni, díí nnee hago ádaałe'íí baa daagonołsąą. 36 Doo áníiná' nnee ła' Theúdas holzéhi ízisgo at'éhi ídeshchįįgo nnee łą́ągo dį́įgo nanadínyú shį béhikai ni': áń zesdįįgo bikísk'eh ádaat'ee n'íí dawa iłtanáhosąągo begoldoh n'íí doo hat'íí da silįį ni'. 37 Áí bikédé'go Judas, Gálileegé' gólíni, nnee tax nahi'niił doleełhíí bighą daaholtag ni'ná' nyáá, áń ałdó' nnee łą́ągo íts'áíńnil: áń ałdó' daztsąą, áígé' bikísk'eh ádaat'ee n'íí dawa iłtanáhosąą ni'. 38 K'adíí gánohwiłdishnii, Díí nneehíí doo baa nałkai da, doo nadaanołtł'og da: díí begoldohíí nnee bich'ą'gé' bee ánágot'įįł lę'eyúgo, doo hat'íí da hileeh: 39 Áíná' Bik'ehgo'ihi'nań bich'ą'gé' lę'eyúgo doo bengowáh ádaałe' at'éé da; nohwíí dánko Bik'ehgo'ihi'nań bich'į' nadaagonołkaadgo nohwígózį. 40 Nnee yánádaaltihíí Gamáliel anníihíí

bił dádaabik'ehgo nadaal'a'á yushdé' daayiłniigo ánákai, áígé' Jesus bizhi'íí bee yánánáłti' hela', daabiłniiná' ńdaabinestsaz, áígé' onádaabis'a'. 41 Áík'ehgo yánádaaltihíí yich'á' dahnaskai, Jesus bizhi'híí bigha ádaayágosįhyú ádaats'izlaa lę'e ndi Bik'ehgo'ihi'nań binadzahgee nłt'éégo ádaat'eego yídaagołsįhíí bigha bił daagozhǫǫ lę'e. 42 Dajįį biigha da'ch'okąąh goz'ąą yune' ła'íí daagowąyú Jesus Christ yaa nadaagolni'go yaa iłch'ídaago'aah lę'e.

6

1 Áíná' Jesus daayokąąhíí łáágo silįįná' Jews daanlíni Greek biyati' yee yádaałti'íí doo bił daagozhǫǫgo Hebrews daanlíni gádaayiłnniid, Dajįį biigha ch'iyáń na'niihgee nohwíí nohwitahyú isdzáné biká' nanezna'ihíí doo yich'į' zhiné ádaat'ee da lę'e. 2 Áík'ehgo nakits'ádahíí nnee Jesus daayokąąhíí dawa yushdé' daayiłnniid, áígé' gádaayiłnii, Ch'iyáń nadaahii'niihíí bigha Bik'ehgo'ihi'nań biyati' baa nadaagolni'íí doo k'ihzhį' ndaagont'aa bik'eh da. 3 Áík'ehgo, nohwik'ííyú, nnee gosts'idi, nłt'éégo baa yádaałti'íí, Holy Spirit ye'ádaat'eehíí, daagoyááníí nohwitahgé' hadaałniił, áí nnee díí na'idziidíí yedaabik'ehgo ádaahiidle'. 4 Áíná' nohwíí dágodest'i'yú da'ohiikąąh ła'íí Bik'ehgo'ihi'nań biyati' baa yádaahiilti' doleeł. 5 Ádaaniihíí nnee dawa bił dádaabik'eh: áík'ehgo Stephen dázhǫ́ nłdzilgo odláni, Holy Spirit ye'at'éhi, Philip, Prókorus, Nicánor, Tímon, Pármenas, ła'íí Nícolas, Jews bi'okąąhíí yenyáhi, Ántiochgé'

gólíni, hadaihezn̲il. 6 Áí hadaisn̲ilíí nadaal'a'á yidáhzhį' yił nnikaigee yiká' ndaadesn̲iigo yá da'oskąąd. 7 Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' dayúweh begodeyaago Jerúsalemgee Jesus daayokąąhíí łąągo bínáhiikai; okąąh yedaabik'ehi ałdó' łąągo odlaanií yikísk'eh ádaat'ee lę'e. 8 Stephen, dázhǫ nłdzilgo odláni, Holy Spirit bee binawod golíni, ízisgo ánágot'įįłíí ła'íí godiyįhgo be'ídaagozinií nn̲ee bitahyú ye'áná'ol'įįł. 9 Nn̲ee ła', Líbertines daaholzéhi, ła'íí Cyrénegé' ła'íí Alexándriagé' daagolíni, ła'íí nn̲ee Cilíciagé' ła'íí Asiagé' nakaihi ha'ánáłséhíí bitahgé' Stephen yił ładaadit'ah nkegonyaa. 10 Áíná' Stephen goyąągo ła'íí Holy Spirit yábiyiłti'go nn̲eehíí doo ła' bitisgo hadziih da lę'e. 11 Áík'ehgo nn̲ee ła' yich'į' na'daahezn̲ilgo gáyiłn̲ii, Nadaałch'aago Stephen baa yádaałti', áík'ehgo gádaan̲ii, Moses ła'íį Bik'ehgo'ihi'n̲ań nchǫ'go yaa yałti'go daadihiits'ag. 12 Áígé' nn̲ee Stephen yik'edaann̲iihíí, Jews yánazíni, ła'íí begoz'aanií ye'ik'eda'iłchíhi, ła'íí nn̲ee dawa hadaashkee ádaizlaago Stephen yaa hikaigo daayiłtsood, áígé' nn̲ee yánádaaltihíí yił yaa hikai. 13 Nn̲ee nadaach'áhi yił hikai, áík'ehgo gádaan̲ii, Díí nn̲eehń díí godiyįhgo goz'aanií ła'íí begoz'aanií dawahn nchǫ'go yaa yałti'; 14 Gán̲iigo daadihiits'ag, Jesus Názarethgé' gólíni díí godilzįhgo goz'aanií nagohilkaad, ła'íí Moses nohwá yengon'ą́ą́ n'íí łahgo ánáyidle'. 15 Nn̲ee yánádaaltihíí dawa Stephen da'is'ah daineł'íígo binii Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi biniihíí k'ehgo at'éégo daayiłtsąą.

7

1 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni gábiłn̲ii,
Ádaaniłch'in̲iihíí da'an̲ii née? 2 Stephen gán̲íí,
Nn̲ee daanołíni, shik'ííyú, nn̲ee báyáń daanołíni,
shídaayesółts'ąą; nohwitaa n'íí Abraham, doo
hwahá Chárranyú ngoleeh daná' Mesopotámiayú
gólį́į́ ni'ná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'ą́'idindláád
nlíni bich'į' ch'í'n̲ah ádelzaa, 3 Áígee gábiłnn̲iid,
Nini' ła'íí nik'íí bich'ą́' dahnn̲áhgo ni' nił ch'í'n̲ah
áshłe'yú ńn̲ááł. 4 Áík'ehgo Abraham Kaldéans
bini'gé' dahnyaago Charran golzeegee golį́į́
lę́'e: bitaa daztsąąná' díí ni' biyi' daagonołįįzhį'
Bik'ehgo'ihi'n̲ań bik'ehgo onágódle' lę́'e. 5 Áíná' ni'
bíyééhíí doo ła' baa gon'ą́ą́ da, doo ndi dałahndi
nch'idel'eezgo da: áíná' bichągháshé doo ła' da
ndi bíí ła'íí bich'ą́'gé' daałideshchiinihíí daabíyéé
doleełgo yángon'ą́ą́ lę́'e. 6 Bik'ehgo'ihi'n̲ań
Abraham bich'į' hananádziigo gánn̲iid, Nich'ą́'gé'
daałideshchiiníí ni' doo yídaagołsį da n'íí yiyi'
daagolį́į́ doleeł; áígee nn̲ee ni' daabíyééhíí
isná ádaabidle'go dį́į́dn gonenadín łegodzaazhį'
biniidaagonłt'éé doleeł. 7 Nn̲ee isná ádaabisdlaahíí
biniidaagodishłe' doleeł; áí bikédé'go áígé'
ch'ékáhgo dząągee daashokąąh doleeł, n̲ii
lę́'e, Bik'ehgo'ihi'n̲ań. 8 Áígé' Bik'ehgo'ihi'n̲ań
circumcísion bee Abraham yił łángot'ąą: áík'ehgo
Abraham biye' Isaac gozlįįgo tsebíí behiskaaníí
bijįį círcumcise áyíílaa; áígé' Isaac biye' Jacob
gozlįį; Jacobhíí biye'ke nakits'ádah daagozlįį, áí
bich'ą́'gé' nakits'ádahyú nn̲ee hat'i' silįį. 9 Jacob
biye'kehíí daabidizhé Joseph daayołch'įį'go,
yik'edaann̲iihgo Egyptyú baa nadaahezn̲ii:

áíná' Bik'ehgo'ihi'nań bił nlįįgo, 10 Bich'į' nadaagontł'ogíí bighą dawa yich'ą' binłtįį́, áígé' Pháraoh, Egypt yánant'aahíí, yił nzhǫǫgo ła'íí binadzahgee goyą́ągo Bik'ehgo'ihi'nań ábíłsį; Pháraohíí Egypt dahot'éhé ła'íí bikįh biyi' daagolíínií yánant'aago ábíílaa. 11 Egypt ła'íí Cánaanyú dahot'éhé shiná' góyéégo daagodeyaa: áígee daanohwitaa n'íí bich'iyą' n'íí bich'ą' ádaasdįįdgo biniidaagonłt'éé lę'e. 12 Egyptyú nadą́' gólíį́ łą́ągo Jacob yaat'ínzįįná' daanohwitaa n'íí da'iłtsé ákú odais'a' lę'e. 13 Iké'gee nanákainá' Joseph, Daanohwik'isn nshłįį n'íí shíí ánsht'ee, daayiłniigo bídaagołsįįd; ła'íí Joseph bik'íí Pháraoh yígółsįįd. 14 Áígé' Joseph bitaa ła'íí bik'íí dawa biłgo gosts'idin ashdla' hilt'eego yiká'o'ił'a', 15 Áík'ehgo Jacob Egyptyú o'ínil, ákú Jacob daztsą́ą, ła'íí daanohwitaa n'íí ałdó' da'iłké'go nanezna', 16 Áí dawa Sýkemyú onádaihezhnilgo ilch'į'ndaahi'niił goz'ąą yune' da'iłké'go łedaahasnil, áí goz'aanií Abraham Sýkem biye' Émmor biye'ke bich'ą'gé' zhaali bee nagohesnii ni'. 17 Bik'ehgo'ihi'nań Abraham bángon'ą́ą́ n'íí begolne'íí ałhánégé' goldohná' Abraham bich'ą'gé' daałideshchiinihíí Egyptgee łą́ą́ silįį lę'e. 18 Áíná' Egyptyú ła' nant'án nanásdlį́į́, áń Joseph doo yígółsį da lę'e. 19 Áń nohwíí hahiit'i'íí yik'edaannniih lę'e, ła'íí daanohwitaa n'íí gádaayiłniigo bándaagoz'ąą, Mé' daagozlįįhíí da'izlįįyú ch'ídaahołkaadgo da'akú nanne' le'. 20 Áígee Moses gozlįįgo dázhǫ́ dénzhóné lę'e, áń bitaa golį́į́ yune' nadaach'iłteego taagi daahitąą: 21 Áígé' da'izlįįyú ch'ídaach'istįįyú

Pháraoh bitsi' nábinłtįįgo dabíí bizhaazhé k'ehgo yíhiłn̲a'. 22 Egyptyú daagolíínií bigoyą'íí dawa
Moses bił ch'et'ą́ą́go dázhǫ́ nłt'éégo yałti' ła'íí
nłt'éégo ánát'įįł silįį. 23 Moses dizdin bił łegodzaaná',
shik'ííyú Israel hat'i'íí bich'į' doshá́h nzį lę́'e.
24 Áík'ehgo ła' inaghanaghaago yiłtsą́ągo, áń
yik'izhį' onálwodgo yił nałts'įhgo daztsą́ą: 25 Shíí
hat'i'íí biniidaagonłt'éehíí biyi'gé' Bik'ehgo'ihi'n̲ań
shich'on̲iigo bił ch'ídishkaahíí yídaagołsį shį nzį
lę́'e; ndi doo bídaagołsį da. 26 Iskąą hik'e dabíí
hat'i'i naki iłch'į' dahnádilwo'go yiká ńyáá,
nkenágoheltǫǫd nzįgo gádaayiłn̲ii, Iłk'isyú nołdlį̨ná'
hat'íí bigha iłn̲í'dołn̲íh? 27 Áíná' ba'ashhahgé'
gólíni doo bik'ehyú ánáyo'įįł dahń Moses k'ihzhį'
yenyilná' gán̲íí, Hadń nohwinant'a' ła'íí nohwaa
yałti'i ánííláago áńt'įį? 28 Adąąná' nn̲ee Egýptian
nlíni zíníłhįįhíí k'ehgo shíí ałdó' shiziniłhéé née?
29 Díí án̲ííhíí bigha Moses dabíí hat'i'i yich'á'
halwodgo Mádiangee golı́́ ngohéyáá, áígee biye'ke
naki gozlįį. 30 Áígé' dizdin łegodzaa bikédé'go
Dził Sína holzéhi bin̲aayú da'izlį̨yú ch'il diltłi'i
biyi'gé' Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi
bich'į' ch'í'n̲ah ádelzaa. 31 Moses yo'į̨ná' bił
díyagot'ee lę́'e: iłhánégo yineł'íígo nyáá hik'e
Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' hadzii, 32 Gán̲íígo, Shíí
daanitaa n'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań daayokąąhń nshłį̨,
Abraham, Isaac ła'íí Jacob Bik'ehgo'ihi'n̲ań
daayokąąhń nshłį̨. Moses tsídolyizgo ditłidgo
doo ázhį' nádést'į̨d da. 33 Bik'ehgo'ihi'n̲ań gábiłn̲ii,
Nikee ádaandlee: ni' biká' sínźiiníí ni' godiyini
at'éé. 34 Egyptyú shichągháshé biniidaagonłt'éégo
hish'į̨, áí hish'į̨go ik'ídaadi'n̲iihíí dists'ag, áík'ehgo

ái bich'ą' nshn̲iiłyú níyáá. Ti'i, dák'ad Egyptyú nideł'a'. 35 Dadíí Moses Israel hat'i'i doo hádaabit'į̨go gádaan̲ii n'íí, Hadń nohwinant'a' ła'íí nohwaa yałti'íí áníílaa? Da'ái Moses n'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi ch'il biyi'gé' bich'į' ch'í'n̲ah ádelzaa n'íí binkááyú Bik'ehgo'ihi'n̲ań bides'a', nant'án nlį̨go ła'íí Israel hat'i'íí biniidaagonłt'éehíí yich'ą' yíín̲íłgo bides'a'. 36 Ái Moses n'íí ízisgo ánágot'į̨łíí ła'íí godiyį̨hgo be'ídaagoziníí Egyptyú ła'íí Red Seayú ánát'į̨ł ni'ná' Egyptgé' ch'íin̲ilgo da'izlį̨yú nanałse'go dizdin łegodzaa. 37 Da'ái Moses-híí Israel hat'i'íí gádaayiłn̲ii ni', Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú Na'iziidi hileehgo nohwik'ííyú bitahgé' Bik'ehgo'ihi'n̲ań nohweBik'ehń nohwá habiłteeh, shíí hashiłtʼíihíí k'ehgo; áń hódaayesółts'ąą. 38 Da'izlį̨yú ha'ánáłséh n'ná', díí Moses-híí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi Dził Sína holzeeyú bich'į' yałti' n'íí ła'íí daanohwitaa n'íí bigizhgee yałti'íí nlį̨go yati' hin̲áhi nohwá baa hi'né' ni': 39 Áń daanohwitaa n'íí doo bídaayésts'ąą hádaat'į̨ da ni', doo hádaabit'į̨ da, áíná' Egyptyúgo nádiikáhíí zhą́ bijíígé' hádaat'į̨ lę́'e. 40 Aaron gádaayiłn̲ii, Hat'íhíta daahohiikąąhíí nohwá ánle', ái nohwá go'į̨ doleeł: díí Moses Egyptgé' ch'ínohwin̲il n'íí hago adzaa shį̨híí doo bídaagonlzį̨ da. 41 Áíná' magashi bizhaazhé be'ilzaa'i ndi ádaizlaago dahat'íhíta yiyaa odaayihin̲iiłgo daayokąąh, dabíí ádaizlaahíí yaa bił daagozhǫ́ǫ́go. 42 Áík'ehgo yáá biyi'gé' dawaháhíí daayokąąhgo Bik'ehgo'ihi'n̲ań dabiini'zhį' ch'ídaabizn̲il; Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú nada'iziidi n'íí binaltsoos biyi' k'e'eshchį̨híí k'ehgo, Israel

hat'i'i daanołíni, da'izlįįyú dizdin nohwee łedaagosdzaa n'ná' magashi bizhaazhé, dibełʔį́ bizhaazhéta nadaałtseedíí ła'íí dahat'íhíta shaa daahołn̄iił lá née? 43 Gowągolgai biyi' Mólok holzéhi daayokąąhíí nadaałn̄il, ła'íí daahołkąąhíí Rémphan holzéhi bits'iłsǫǫsé k'ehgo be'ilzaahíí ałdó' nadaałn̄il, díí be'ilzaago ádaasolaahíí daahołkąąhgo: áík'ehgo Bábylon bitisyú ch'ínołkáhgo ánohwishłe'. 44 Daanohwitaa n'íí gowągolgai biyi' da'okąąhi Bik'ehgo'ihi'n̄ań yił daanlįįgo bebígózini da'izlįįyú goz'ąą, áí hago'at'éégo aln̄éhíí Bik'ehgo'ihi'n̄ań Moses yił ch'í'n̄ah áyíílaahíí k'ehgo alzaa. 45 Daanohwitaa n'íí Jesus bá nant'aago Bik'ehgo'ihi'n̄ań doo Jews daanlįį dahíí bá ch'íineheyoodná' gowągolgai biyi' da'okąąhíí ni' daabíyéé gozlįįyú daistsoozgo hikai, áí doo Jews daanlįį dahíí David dánant'aa silįįzhį' Bik'ehgo'ihi'n̄ań daanohwitaa n'íí dábidáhgee ch'ídaaniheyood; 46 David Bik'ehgo'ihi'n̄ań yił nzhǫǫ silįį, áík'ehgo Jacob Bik'ehgo'ihi'n̄ań yokąąhń yiyi' golʔį́ doleełíí bá ágóshłe' nzį lę́'e. 47 Ndi Sólomon holzéhigo Bik'ehgo'ihi'n̄ań kįh yiyi' golíínií bá ágólaa. 48 Áíná' Da'tiséyú At'éhi kįh dá nn̄ee bigan yee ádaizlaahi doo yiyi' golʔį́ da; Bik'ehgo'ihi'n̄ań binkááyú na'iziidíí gán̄íí n'íí k'ehgo, 49 Yaaká'yú goz'aanií biká'dah'asdáhá biká'gé' nansht'aahíí át'éé, ni'gosdzáńhíí biká' dahnádes'isíí át'éé: kįh hago'at'éhi shá ágóle'? n̄íí lę́'e Bik'ehgo'ihi'n̄ań: hayúshą' hanasółgo áíná'? 50 Aishą' shiganíí doo dawa bee ashłaa da lę́'e? 51 Doo nohwee daagondlįį dahi, nohwijíí ła'íí nohwijeyi' doo círcumcise ádaanołt'e'i dahíí

k'ehgo doo daagodinołsíni da, dawahn Holy Spirit bich'ą'zhį'go ádaanołt'ee, daanohwitaa n'íí ánádaat'įįł n'íí k'ehgo nohwíí ałdó' ánádaałt'įįł. 52 Hagee daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihi'ǫ́ań binkááyú nada'iziidi n'íí doo yiniidaagodezlaa da? Nłt'éégo Ánát'įįłíí yígháhíí dabí'iłtséná' yaa nadaagolǫ́i'íí nadaistseed; áí Nłt'éégo Ánát'įįłíí nyee'íí biyi'zhį' ch'ídaasołtįįgo daazesołhįį: 53 Bik'ehgo'ihi'ǫ́ań binadaal'a'á yaaká'gé'hi begoz'aaníí nohwaa daidez'ąą ndi doo bikísk'eh ádaanołt'ee da. 54 Nǫ́ee dała'adzaahíí Stephen áǫ́íihíí daidezts'ąąná' dázhǫ́ bił daagoshch'ii'go biwoo nádaagai. 55 Áíná' Stephen, Holy Spirit ye'at'éégo, yaaká'yú dezghalgo Bik'ehgo'ihi'ǫ́ań bich'ą'idindláádíí ła'íí Jesus Bik'ehgo'ihi'ǫ́ań dihe'nazhiǫ́éégo siziįgo yiłtsąą, 56 Áígé' gáǫ́íí, Yáá iłch'ą' adzaago yaaká'yú nǫ́ee k'ehgo Nyááhń Bik'ehgo'ihi'ǫ́ań dihe'nazhiǫ́éégo siziįgo hish'įį. 57 Nádaadidilghaazhná' bijeyi' ndaadeshchidgo dawa bich'į' nádnkįį. 58 Kįh gozǫ́ilíí bich'ą'yú ch'ídaabist'e'go nyída'isǫ́e': tséé yee da'dilǫ́iihíí bidiyágé nǫ́ee ánii nagháhá, Saul holzéhi, dées'eezgee ndaayihezǫ́il. 59 Stephen t'ah nyída'iłǫ́e'ná' gáǫ́íígo oskąąd, Jesus sheBik'ehń, shiyi'siziinií nádnné'. 60 Hayaa adzaago nawode gánǫ́iid, SheBik'ehń, díí nchǫ'ihíí dákoh bik'izhį' ádaaholé hela'. Ánǫ́iidná' daztsąą.

8

1 Stephen daabiziłheehíí Saul da'áígee bił dábik'eh lę́'e. Áígé' godeyaago Jesus daayokąąhíí Jerúsalemgee ha'ánáłséhíí biniidaagonłt'éégo

inaghanakai begodeyaa; áík'ehgo dawa iłtanáhosą́ągo Judéayú ła'íí Samáriayú oheskai, nadaal'a'á zhą́ da'akú naháztą́ą lę́'e. 2 Nn̄ee daagodnłsíni Stephen dát'eego yaa daachagná' łedaistį́į. 3 Áíná' Saulhíí Jesus daayokąąhíí dayúweh binaghanakai, gowąhíí dała'á gon'ą́ą́go nantaago, nn̄ee ła'íí isdzáné daayiłtsoodgo ha'áyiłkaad lę́'e. 4 Jesus daayokąąhíí iłtanáhosą́ą n'íí dahot'éhé anákahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln̄i'. 5 Philip Samáriayú óyáá, ái biyi' kį́h goznilgee Christ yaa yił nadaagoln̄i'. 6 Nn̄ee łą́ą́go Philip yałti'ihíí daidezts'ą́ągo ła'íí godiyį́hgo ánágot'į́łíí ye'ánát'į́łíí daayiłtsą́ągo, án̄íihíí dałełt'eego yaa natsídaakeesgo bídaayésts'ą́ą lę́'e. 7 Spirits daanchǫ'i nn̄ee łą́ą́go biyi' daagolį́į́ n'íí daadilwoshná' biyi'gé' hanáhesą́ą, ła'íí łą́ą́go daadi'il n'íí ła'íí doo nadaakai da n'íí nádaabi'dilziih. 8 Áík'ehgo ái kį́h goznilgee dázhǫ́ koł daagozhǫ́ǫ́ lę́'e. 9 Ái kį́h goznilgee nn̄ee ła' Simon holzéhi dabí'iłtsénáʼ nn̄ee Samáriayú daagolíínííʼ daabo'n̄i'go k'izéyon̄iłi golį́į́ lę́'e, nn̄ee ízisgo at'éhi ádil'į́įgo: 10 Áń nn̄ee dawa bídaayésts'ą́ą, nn̄ee doo ízisgo ádaat'ee dahíí, nn̄ee ízisgo ádaat'eehíí ndi gádaan̄iigo, Díí nn̄ee Bik'ehgo'ihi'n̄ań binawod bił nlį́į́ lą́ą́. 11 Daabo'n̄i'go ńzaad ogoyaahíí bighą nn̄ee yédaaldzidgo daayidnłsį́ lę́'e. 12 Áíná' Philip, Bik'ehgo'ihi'n̄ań bilałtł'áhgee begoz'aaníí nłt'éégo baa na'gon̄i'íí ła'íí Jesus Christ bizhi' daayozhíígo yaa nagoln̄i'go nn̄ee ła'íí isdzáné daayosdlą́ądgo baptize ádaaszaa. 13 Simon dabíí ndi osdlą́ądgo baptize ábi'delzaa: áígé' Philip yił dahizh'aazhgo godiyį́hgo be'ídaagozinííʼ ła'íí

ízisgo áná'ol'įįłíí yiłtsąągo bił díyagot'ee lę́'e. 14 Jerúsalemgee nadaal'a'á nn̲ee Samáriayú daagolíínííi Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' nádaagodn'ą́ą́ yaat'ídaanzįįná' Peter ła'íí John biłgo bich'į' odais'a': 15 Ákú ń'áázhná' Holy Spirit baa daadót'aah daanzįgo yá da'oskąąd: 16 (BeBik'ehń Jesus bizhi' bee baptize ádaaszaa ndi doo hwahá hadń ła' Holy Spirit bee baa godet'aah da lę́'e.) 17 Peter ła'íí John biłgo biká' ndaadeln̲iigo Holy Spirit bee baa daagodest'ąą. 18 Nadaal'a'á nn̲ee yiká' ndaadezn̲iigo Holy Spirit bee baa daagodest'ąąhíí Simon yiłtsąąná' nadaal'a'á zhaali yaa náiné', 19 Gán̲íígo, Shíí ałdó' díí beshik'ehgo shaa godinot'aah, áík'ehgo dáhayíí biká' ndaadeshn̲iihíí Holy Spirit baa daadit'aah doleeł. 20 Áíná' Peter gábiłn̲ii, Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'ą́'gé' aahi'né'íí nahashn̲iih ńńzįhíí bigha nizhaalihíí dábił da'izlįį nleeh. 21 Bik'ehgo'ihi'n̲ań binadzahgee nijíí doo bik'ehyú át'éé dahíí bigha díí ánáhiit'įįłíí doo hwaa ná goz'ąą da. 22 Ninchǫ'íí bich'ą́'yúgo ánn̲e'go onkąąh, áík'ehgo nijíí biyi'gé' dénchǫ'égo tsídińkeezíí da'izlíné da'ánádoln̲iił. 23 Nchǫ'go ágot'eehíí zhą́ niyi' begoz'ąągo ninchǫ'íí łínestł'ǫǫ bígosíłsįįd. 24 Áík'ehgo Simon gádaabiłn̲ii, Áshiłdołn̲iihíí doo shich'į' be'ágon̲e' dahíí bigha Bik'ehgo'ihi'n̲ań shá honołkąąh. 25 Peter ła'íí John biłgo daayo'įį' n'íí yaa nadaagosn̲i', ła'íí Jesus biyati'íí yaa yił nadaagosn̲i'ná' Jerúsalemyú onát'aazh; nát'aashyú Samária biyi' gotahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln̲i'go ánágoldoh. 26 Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi Philip yich'į' hadziigo

gáyiłnii, Dahnnáhgo yagiyú ńnáh, Jerúsalemgé' Gázazhį' intínhíí bich'į'go, da'izlįįyú. 27 Nádiidzaago dahiyaa: áígé' nnee Ethiópian eunuch nlíni, isdzán Cándace holzéhi, Ethiópians yánant'aahíí yiké'gee sitíni, dawahá łáń ílíni Cándace bíyéehíí yebik'ehi, Jerúsalemyú okąąhyú naghaagé' 28 T'ąązhį' nádaał lę́'e, bitsinaghái bijad nakihíí yiyi' dahsdaago Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhíí goldoh. 29 Holy Spirit Philip gáyiłnii, Tsinagháihíí ałhánégo bich'į' ńnáh. 30 Áík'ehgo Philip bich'į' nádilwodgo Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhíihíí yidezts'ąągo gáyiłnii, Ya' ái hóńzhiihíí bígonłsį́ née? 31 Ethiópian gánníí, Hago'at'éégo bígonsíni, dahadń shił ch'ígó'aahyúgo zhą́ go'íį́? Hasiináhgo shit'ahgé' dahndaa, nii. 32 Bik'ehgo'ihi'nań biyati' bek'e'eshchiinií díí k'ehgo anínhi yozhíí lę́'e, Dibełį́į zideeyú ch'olǫǫsíí k'ehgo, dagohíí dibełį́į bizhaazhé biłshéhíí yádngee sitįįgo doo hat'íí nníí dahíí k'ehgo bizé' doo ił ch'ą́' ágole' da: 33 Ádaayágosįyú ádaizlaagé' dá doo nzhógo baa yá'iti' da: hadńshą' bich'ą́'gé' daałideshchiinihíí yaa nagolni'? Ni'gosdzáń bich'ą́'gé' bi'ihi'na' nádii'né', niigo. 34 Áígé' nneehń Philip gánábiłdo'niid, Nánoshkąąh, díí Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú na'iziidi n'íí ánníihíí hadń áiłniihíí? Dabíí ádaayalti' née, dagohíí nnee ła' yaa yałti' née? 35 Áík'ehgo da'ái Bek'e'eshchiinií biyi'gé' Philip yałti' nkegonyaago Jesus yaa yił nagolni'. 36 Ch'okahyú tú bich'į' dahch'idikaigo nneehń gánníí, Kú tú ła' łąą; hat'íí bighą doo baptize áshi'dilne' da doleeł? 37 Philip gánníí,

Nijíí dawa bee ondląąyúgo ágáni'dilne'. Nneehń gábiłnii, Jesus Christ Bik'ehgo'ihi'nań biYe' nlįįgo hoshdląą. 38 Tsinaghái nnólgheed, nniid: áígé' tú yiyi' o'ázhgo Philip nneehń baptize áyíílaa. 39 Tú biyi'gé' hanát'aazhgo Bik'ehgo'ihi'nań biSpirithíí dagoshch'į' Philip onábíiłtįį: nnee Ethiópian nlíni doo hwaa nábiłtsąą da, ndi bił gozhǫ́ǫgo dahiyaa. 40 Philip Azótusgee náhiiltsąą: áígé' kįh nagoznilyú yati' baa gozhóni yaa nagolni'go naghaa, áígé' Caesaréa golzeezhį' nnyaa.

9

1 Saul, Jesus daayokąąhíí nagontł'og yá hát'įígo ła'íí naotseed yo'níígo okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni yaa nyáá, 2 Áígee gáyiłnii, Damáscusgee Jews ha'ánáłséhíí bich'į' naltsoos shá áńle', áík'ehgo nnee ła'íí isdzáné hayíí Jesus yikísk'eh daahikahíí ła' baa niyááyúgo łídaashtł'ǫǫgo Jerúsalemyú shinaghadokah. 3 Áígé' Saul Damáscus golzeehíí bit'ahyú higaałgo, dahįíko yaaká'gé' bich'į' nke'idindlá́ád lę'e: 4 Áígee hayaa nágo'ná' yati' yidezts'ąą lę'e, gánníígo, Saul, Saul, hat'íí ląą bighą shiniigonłt'éégo áshińłsį? 5 Saul gánníí, Hadń áńt'įį, shiNant'a'? Áígé' nohweBik'ehń gábiłnii, Shiniigonłt'éégo áshińłsinihíí shíí ásht'įį, Jesus honszéhi: tsįdik'iihíí bee níts'i'ishgo'yúgo dayúweh t'ąązhį' hóńtałyúgo dayúweh dáni ídída'nłni'. 6 Saul bił díyagot'eego ditłidgo gánníí, SheBik'ehń, hat'íí áshłéhgo hánt'įį? Jesus gábiłnii, Nádndáhgo kįh goznilyú ńnáh, ákú hat'íí ánléhíí baa nił na'goni' ndi at'éé. 7 Nnee yił hikah n'íí doo hadaadzii dago nazįįná' yati' daidits'ag ndi doo hadń daayo'įį da

lę́'e. 8 Saul ni'gé' nádiidzaago bin̲áá iłch'ą́'ágolaa
ndi doo go'į́į́ da lę́'e: áík'ehgo bigan daach'otą'go
Damáscusyú odaach'izlǫǫz. 9 Doo go'į́į́ dago taagi
be'iskąą, dáshin̲á' ła'íí dádibá'. 10 Damáscusgee
nn̲ee Jesus yokąąhń Ananías holzéhi golį́į́ lę́'e;
áń Jesus bił ch'í'n̲ah ágólaago, Ananías, biłn̲ii.
Ananías gán̲íí, Kú sídáá, sheBik'ehń. 11 Jesus
gábiłn̲ii, Nádndáhgo kįh bigizhyú itín Ts'ígodezdǫh
golzeegee ńn̲áh, áígee nn̲ee Saul holzéhi, Társusgé'
gólíni, Judas golį́į́gee biká na'íńłkid: áígee áń okąąh
ląą. 12 Áígee nn̲ee Ananías holzéhi ha'ayáágo, go'į́į́
nádleeh doleełhíí bighą ndeln̲iigo Saul bił ch'í'n̲ah
ágolzaa lę́'e. 13 Ananías gábiłn̲ii, SheBik'ehń, áń
nn̲eehń Jerúsalemgee nn̲ee daanokąąhíí nyeego
yiniidaagodezlaahíí baat'ínsį ni': 14 K'adíí
áń kú hígháhgo hayíí nizhi'íí yeda'okąąhíí
łídaiłtł'o'go baa godet'ąą lę́'e, okąąh yebik'ehi
itisyú nadaandeehi ádaan̲iigo. 15 Jesus gábiłn̲ii,
Ti'i: áń ich'ą́'níłtíni at'éé, shá na'iziidgo doo Jews
daanlįį dahíí, ízisgo nadaant'aahíí, ła'íí Israel
hat'i'íí shizhi'íí yídaagołsį áiléh doleełgo: 16 Shíí
shighą hago'at'éégo biniidaagonłt'éé doleełíí baa
bił ch'í'n̲ah ágoshłe'. 17 Áík'ehgo Ananías dahiyaago
kįh yun̲e' ha'ayáá; Saul yiká' ndeln̲iiná' gán̲íí,
Shik'isń, Saul, Jesus nohweBik'ehń, itínyú yushdé'
hín̲ááłná' nich'į' ch'í'n̲ah ádelzaahń, gon'į́į́ nándleeh
doleełgo, ła'íí Holy Spirit bee nagodet'aago nich'į'
shides'a'. 18 Dagoshch'į' bin̲áá biká' siłtsooz
silįį lę́'e n'íí yó'ózhóódgo go'įį násdlį́į́. Áígé'
nádiidzaago baptize ábi'delzaa. 19 Áígé' iyąągo
nalwod nasdlį́į́. Damáscusgee Jesus daayokąąhíí
yił naháztąągo da'kwííshį behiskąą. 20 Dagoshch

į' Jews ha'ánáłséh nagoznil yunę' Saul, Christ Bik'ehgo'ihi'nań biYe' nlįį, niigo yaa nagolni'. 21 Nnee daabidezts'ąą'íí dawa bił díyadaagot'eego gádaanii, Díńshą' nneehń Jerúsalemgee nnee Jesus bizhi' daayozhíígo da'okąąhíí naistseedń át'įį́; ái bighą kú ńyáá ni', łídaiłtł'o'go okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi yich'į' yił dikáhgo? 22 Áíná' Saul dayúweh nłdzilgo yałti'go Jesus da'anii Christ nlįį lą́ą́, niigo Jews Damáscusgee daagolíínníí doo bich'į' hanádaasdzii dago áyíílaa. 23 Łą́ą́go hiskaaníí bikédé'go Jews daanliinníí Saul daiziłheego ndaagoshchįį: 24 Áíná' ndaagoshchiinníí Saul yígołsįįd ni': daabiziłhee hádaat'įįgo dajįį biigha, datł'é' biigha kįh goznilíí binaayú łeda'diltł'íhgee dááda'ditįhíí nzhógo yinádaadéz'įį; 25 Áíná' Jesus daayokąąhíí tł'é'yú łeda'diltł'íhíí bitis yuyaa gódah ch'ídaabíleeh, táts'aa yiyi' dahsdaago. 26 Saul Jerúsalemyú ńyááná' Jesus daayokąąhíí yedigháh hát'į́į ndi bédaaldzid lę'e, da'anii Jesus yokąąhń silįį ndi doo daabodlą́ą dahíí bighą. 27 Áíná' Bárnabas Saul édeidiltįįgo nadaal'a'á yaa yił n'ázhgo gánííígo yaa nagolni', Díń nneehń higaałyú Jesus yo'įįgo bich'į' yałti' ni', ła'íí Damáscusgee doo biini' hą́h dago Jesus yá siziįgo yaa yałti' ni'. 28 Áígé' Jerúsalemyú da'adzaayú yił nkedikai. 29 Áígee doo biini' hą́h dago Jesus yá siziįgo yaa yałti', Jews daanliinníí Greek biyati' yee yádaałti'íí yich'į' yałti'go yił łahadaadit'áhná' daabiziłhee hádaat'įį lę'e. 30 Ái odlą' bee iłk'ííyú yídaagołsįįdná' Caesaréayú yił hikai, áígé' Társusyú onádaabis'a'. 31 Áík'ehgo Jesus daayokąąhgo ha'ánáłséhíí

Judéayú, Gálileeyú, Samáriayú daagolíínií bił nkenádaagodez'ąągo hadag bá nádaagodeyaa lę́'e, áí Bik'ehgo'ihi'nąń daidnłsįgo dayúweh bá daagowáhgo, ła'íí Holy Spirit bidag ádaat'eego, dázhǫ́ łą́ą́ silį̨į. 32 Peter gotah anádaałgo Jesus daayokąąhíí Lýdda golzeeyú daagolíínií ałdǫ' yaa nyáá. 33 Ákú nnee Enéas holzéhi yaa nyáá, di'ilhíí bighą sitį̨įgo tsebíí łegodzaahi. 34 Peter gáyiłnii, Enéas, Jesus Christ nánilziih: nádndáhgo nitsesk'eh iłch'į' nándle'. Áígé' dagoshch'į' Enéas nádiidzaa. 35 Áík'ehgo Lýddagee daagolíínií ła'íí Sárongee daagolíínií daayiłtsąągo Jesus yich'į' dahaskai. 36 Áígé' Jóppa golzeegee isdzán Jesus yokąąhń gólı́ı́, Tábitha holzéhi. Tábitha golzeeyú Dórcas golzeego ágolzee: áń nłt'éégo at'éhi, tédaat'iyéhíí yich'onı́hi. 37 Áíná' áń yóíyahgo ńdezgaa'go daztsąą, áígé' bits'í tádaizgizgo ik'éhéyú kį̨h dahnágost'ąą yunę' ndaistį̨į lę́'e. 38 Lýdda golzeehíí Jóppa dábit'ahyú goz'ąą, áík'ehgo Jesus daayokąąhíí Peter akú naghaago yaat'ídaanzį̨įgo nnee naki yich'į' odais'a' nádaayokąąhyú, Doo nt'áhgo da, dák'ad akú ńnáh, daabiłniigo. 39 Áígé' Peter dagoshch'į' yił onákaigo ik'éhéyú kį̨h dahnágost'ąąyú yił okai. Ákónę' itsaahíí Peter yit'ahgé' daachago nazį̨į, íícho ła'íí diyágé Dórcas t'ah hinaaná' áyíílaa n'íí dahdaayinı́íłgo. 40 Áíná' Peter dawa ch'ínołkáh yiłnnıidgo, ch'ékainá' Peter hishzhiizhgo oskąąd; áígé' its'í siné'zhį' déz'į̨įdná' gánı́í, Tábitha, nádndáh. Áík'ehgo ch'íńghalgo Peter yiłtsąąná' nádiidzaago nezdaa. 41 Yich'į' dahdidilnıigo náidnlǫǫs; áígé' Jesus daayokąąhíí ła'íí itsaa daanliinií dawa

yushdé' daayiłnn̲iidgo gádaabiłn̲ii, Kú Tábitha náhi'n̲a'. 42 Jóppagee dahot'éhé baa godidezdlaadgo łánihi Jesus daayosdląąd. 43 Jóppa golzeegee Peter, Simon ikágé yiłdzehń yił sikeego doo ałch'ídé hiskąą da.

10

1 Caesaréa golzeegee nn̲ee Cornélius holzéhi, silááda dałán gonenadín Italian band holzéhi yinant'a' nlíni, golı́ı́ lé'e. 2 Áń nn̲eehń godnłsíni, ła'íí yił naháztaaníí biłgo Bik'ehgo'ihi'n̲ań daidnłsį lé'e, tédaat'iyéhíí yich'į' odaagohijáhi, ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań dá yokąąh nt'éhi. 3 Ha'iz'ąągé' hayaazhį' taagi łedihikeezyúshį Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi bił ch'í'n̲ah ádelzaa, áí baa nyáágo, Cornélius, biłnn̲iid. 4 Yineł'ı́į́dná' tsídolyizgo gán̲íí, Hat'íí lą́ąhi, shiNant'a'? Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'áhíí bich'į' hadziigo gábiłn̲ii, Bik'ehgo'ihi'n̲ań binadzahgee ni'okąąhíí ła'íí nił goch'oba'íí bił nelą'. 5 Nn̲ee Jóppa golzeeyú daadnł'áá, Simon da'áń Peter holzéhi, yił nánókáh: 6 Simon ikágé yiłdzehń yił sikee, bigową túnteel sikaaníí bit'ahyú goz'ąą: hago áńn̲e' shı̨híí yaa nił nagoln̲i'. 7 Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á bich'į' yałti' n'íí da'aazhį' ásdı̨ı́dná' Cornélius binal'a'á naki yich'į' ánn̲iid, silááda godnłsínihi dawahn naił'a'ihi ałdó'; 8 Áík'ehgo bił ch'í'n̲ah ágolzaahíí dawa yaa yił nadaagoln̲i'ná' Jóppa golzeeyú odais'a'. 9 Áígé' hiskąą hik'e odais'a' n'íí kı̨h gozn̲ilíí yich'į' ałhánégo hikahná' ha'iz'ąązhį' godeyaayú Peter kı̨h biká'yú okąąh lé'e. 10 Dázhǫ́ shin̲á' silı́ı́go dahat'íhíta hoshąą nzį: áíná' áda'iln̲e'ná' nt'éégo

bił ch'í'nah ágolne'go nágodiidzaa, 11 Yaaká'gé' bich'į' iłch'ą' ágodzaago yiłtsąą, hat'íishį łigaihi bich'į' bił nkegonyáá, nadik'ą' łigaihi k'a'at'éhi, dįįgé' daayotą'go ni'zhį' yił nkedaistsooz: 12 Ái biká'gee ba' iłtah at'éhi, dziłká'yú daagolíni, ch'osh ła'íí dlǫ' nadaakaigo yiłtsąą. 13 Yaaká'gé' yati' yidezts'ąą gánííigo, Peter, nádndáh; ła' nałtseedgo nnáá. 14 Áíná' Peter gánıíí, SheBik'ehń, doodah, da'izlíné dagohíí doo daahidąągo nohwá goz'ąą dahíí doo hwaa hishąą da. 15 Yati'íí náyidezts'ąą gánıíígo, Bik'ehgo'ihi'nań nłt'éégo áyíílaahíí doo da'izlíné biłnnii bik'eh da. 16 Díí k'ehgo taadn da'iłké'go bich'į' ágodzaa: áígé' nadik'ą' łigaihíí yaaká'yú bił onágodzaa. 17 Peter, shił ch'í'nah ágolzaahíí hagoshą' ágot'eego shich'į' ágót'įįd, nzįná' nnee Cornélius daades'a' n'íí hikai, Simon hayú góldíí? daanıiigo na'ódaadiłkidgo ch'í'ítinyú nazį. 18 Ya' Simon, Peter ałdó' bizhi'ń kú sidaa née? daanıiigo na'ónádaadiłkid. 19 Peter bich'į' ágodzaahíí t'ah yaa natsekeesgo Holy Spirit gábiłnii, Nnee taagi níka daantaago kú hikai. 20 Nádndáhgo gódah ch'ínnáh. Bił nádńkáh, doo t'ąązhį' nt'éégo da: shíí kú odaasił'á'i at'éé. 21 Áík'ehgo Peter nnee Cornélius odais'a' n'íí yich'į' gódah ch'ínyáágo gádaayiłnii, Nnee bíka daanołtaahíí shíí ásht'íí. Hat'íí bigha kú nołkai? 22 Gádaabiłnii, Cornélius, silááda dałán gonenadín yinant'a' nlíni, nnee bi'at'e' nzhóni, Bik'ehgo'ihi'nań yidnłsíni, Jews dawa nłt'éégo baa yádaałti'i, Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á dilzini yaaká'gé'hi bich'į' hadziigo niká idol'áá niigo, bigowąyú ńnáhgo niyati' yidits'íhyú. 23 Áík'ehgo Peter, Ha'ałkáh, yiłnniid, áígé' da'akú

bedaiskąą. Iskąą hik'e Peter yił onákai, ła'íí ła' odlą' bee iłk'isyú daanliiníí Jóppagé'hi ałdó' itah onákai. 24 Áígé' náiskąągee Caesaréa golzeeyú hikai. Áígee Cornélius bik'ííyú ła'íí daabit'ekéhíí dała'áyíílaago biba' naháztąą. 25 Peter t'ah bich'į' higaałná' Cornélius bidedeswodgo biyahzhį' hayaa na'ádolt'e'go yokąąh nágodiidzaa. 26 Áíná' Peter nábidnlǫǫzgo, Hizįį: shíí ałdó' dáni k'ehgo nnee nshłíni ánsht'ee, biłnii. 27 Ilch'į' yałti'go ha'a'áázh, áígee łąągo biba' dała'ách'íť'éégo yiłtsąą. 28 Peter gádaayiłnii, Nnee Jew nlíni nnee łahgo hadaazt'i'íí yił na'aashgo, dagohíí yich'į' onadáhgo doo bee bá goz'ąą da nohwíí bídaagonołsį; ndi shíí Bik'ehgo'ihi'nań gáshiłniigo shił ch'í'nah áyíílaa, Nnee da'izlįį ádaat'ee, dagohíí dénchǫ'go ádaat'ee, doo daabiłnnii da. 29 Áí bigha shiká odaasoł'a'ná' doo t'ąązhį' ánsht'eego da, dagoshch'į' niyáá: k'adíí nanohwídishkid, hat'íí bigha shiká odaasoł'a' łąą? 30 Cornélius gábiłnii, Dįį'i hiskąąná' dákogee in'ąązhį' dáshiná' oshkąąh ni'; áígé' ha'iz'ąągé' hayaazhį' taagi łedihikeezyú oshkąąh nt'éégo nnee bidiyágé bich'ą'idindládi shich'į' sizįį ni', 31 Gáshiłnniid, Cornélius, Bik'ehgo'ihi'nań ni'okąąhíí yidezts'ąą, ła'íí tédaat'iyéhíí baa ch'onba'íí yee nínálniih. 32 Áík'ehgo nnee Jóppa golzeeyú daadnł'áágo Simon, da'áń Peter holzéhi, yił nánókáh; Simon, ikágé yiłdzehń, yił sikee, bigową túnteel sikaaníí bit'ahyú goz'ąą: áń nyáágo nich'į' yałti' doleeł. 33 Áí bigha dagoshch'į' niká o'íł'aad ni'; nłt'éégo áńdzaago ńyaa. K'adíí daanohwigha dała'ánt'ee,

Bik'ehgo'ihi'nań binadzahgee, Bik'ehgo'ihi'nań hago'at'éégo nángon'ą́ą́ shįhíí dawa daadnts'íhíí bighą. 34 Peter yałti' nkegonyaago gánnįid, Bik'ehgo'ihi'nań nnee dałełt'eego yaa natsekees bígosíłsįįd: 35 Nnee iłtah at'éégo hadaazt'i'íí daantį́į́gee dahadń Bik'ehgo'ihi'nań yidnłsiníí ła'íí nłt'éégo at'éehíí Bik'ehgo'ihi'nań bił dábik'ehi at'éé. 36 Bik'ehgo'ihi'nań biyati' Israel hat'i'i bich'į' bił o'ol'a'íí bídaagonołsį, Jesus Christ binkááyú nkegohen'ą́ą́go yá'iti': (áń dawahá yebik'ehń nlįį:) 37 Da'áí yati'íí John, Baptize ádaanohwi'dolne', niigo yaa yałti'íí bikédé'go Gálilee golzeegé' Judéa dahot'éhé biyi' baa na'goni'go bídaagonołsį dishnii; 38 Bik'ehgo'ihi'nań Jesus Názareth golzeegé' gólíni, Holy Spirit ła'íí binawodíí bee baa godin'ą́ą́go its'áyinłtį́į́: áígé' nłt'éégo ánát'įįłgo ánádaał lę́'e, ła'íí ch'iidn yisná ádaabiłsíni n'íí nádailziih; Bik'ehgo'ihi'nań yiłnlįįhíí bighą. 39 Jews daabini'yú ła'íí Jerúsalemyú dawa ye'ánát'įįłíí nohwíí nohwinąáł ánágot'įįł; áń tsį'iłna'áhi yídaayiheskałgo daizes-hįį: 40 Áíná' áígé' taagi jįį hileehgo Bik'ehgo'ihi'nań nábihil'na'ná' ch'í'nah hit'įįgo ábíílaa; 41 Doo nnee dawa bich'į' da, áíná' nohwíí daahihiiltséh doleełgo Bik'ehgo'ihi'nań hadaanohwihezníilíí nohwich'į' Jesus daztsą́ą́gé' naadiidzaahíí bikédé'go bił da'iidąą n'íí Bik'ehgo'ihi'nań nohwich'į' ch'í'nah hit'įįgo ábíílaa. 42 Jesus gánohwiłniigo nohwá ndaagoz'ąą, Yati' baa gozhóni nnee baa bił nadaagołni', ła'íí bich'į' gáshiłdołniih, Daahinaahíí ła'íí nanezna'íí yaa Yałti' doleełgo Bik'ehgo'ihi'nań haiyiłtį́į́. 43 Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú nada'iziidi

n'íí dawa áń yaa nadaagolṇi'go gádaanṇiid, Áń bizhi'íí bee dahadń bodląągo ba'ołííhń binchǫ'íí da'izlíné doleeł. 44 Peter t'ah díí yaa yałti'go hayíí daidezts'aanií dawa Holy Spirit bee baa daagodest'ąą. 45 Círcumcise ádaabi'deszaahíí bitahgé' Jesus daayodlaanií Peter yił hikaihíí bił díyadaagodzaa, áí nṇee doo Jews daanlíni da ndi Holy Spirit bee baa daagodest'ąąhíí bighą. 46 Holy Spirit-híí yati' ła'i yee yádaałti'go ádaabiłsịgo ła'íí, Bik'ehgo'ihi'ṇań bich'ị' ahédaandzị, daaṇiigo daidezts'ąą. Áík'ehgo Peter gáṇií, 47 Hadń díí nṇee dánohwíí k'ehgo Holy Spirit bee baa daagodest'aanií doo tú bee baptize ádaabi'dilṇe' bik'eh da nzị? 48 Áík'ehgo Jesus Christ bizhi' bee baptize ádaanohwi'dolṇiił, ṇiigo yee yángon'ą́ą́. Áígé' gádaabiłṇii, Da'kwíí hiskąązhị' kú nohwitahyú sínda.

11

1 Nadaal'a'á ła'íí Jesus bee iłk'íiyú daanliiníí Judéayú daagolíínií, doo Jews daanlịị dahíí Bik'ehgo'ihi'ṇań biyati' ałdó' nádaagodn'ąągo yaat'ídaanzị. 2 Áík'ehgo Peter Jerúsalem yúdag onanádzaago nṇee círcumcise ádaaszaa zhiṇéé daanliiníí doo bił daabik'eh dago 3 Gádaabiłṇii, Nṇee doo círcumcise ádaaszaa dahi bił da'ináá lą́ą́. 4 Áík'ehgo Peter hago'at'éégo ánádaagot'ịịłíí iłké' nyiṇilgo yaa yił nadaagolṇi' nkegonyaa gáṇíígo, 5 Jóppa golzeeyú sídáágo oshkąąhgo shił ch'í'ṇah ágolṇéh nkegonyaa: Hat'ííshị łigaihi shich'ị' bił nkegonyáá, nadik'ą' łigaihi dịịgé' daayotą'go shich'ị' yił nkedaistsoozgo hiłtsąą:

6 Da'as'ah neł'įįdgo áí biká'gee ba' iłtah at'éhi,
dziłká'yú daagolíni, ch'osh ła'íí dlǫ' nadaakaigo
hiłtsąą. 7 Yati' desiits'ą́ą́ gáɳíígo, Peter, nádndáh,
nałtseedgo nnáá. 8 Áíná' gádéɳiid, SheBik'ehń,
doodah, da'izlíné dagohíí doo daahiidąągo nohwá
goz'ąą dahíí doo hwaa ízaashné'i at'éé da. 9 Yati'íí
yaaká'gé' gánáshido'ɳiid, Bik'ehgo'ihi'ɳań nłt'éégo
áyíílaahíí doo da'izlíné biłnɳii bik'eh da, ɳii. 10 Díí
k'ehgo taadn da'iłké'go shich'į' ágodzaa: áígé'
nadik'ą' łigaihíí yaaká'yú bił onágodzaa. 11 Áígé'
dagoshch'į' nɳee taagi Caeseréa golzeegé' shich'į'
hil'aad lą́ą́hi shaa hikai. 12 Holy Spirit gáshiłnɳiid,
Ákú bił nádńkáh, doo t'ąązhį' nt'éégo da. Odlą'
bee iłk'isyú daanliinií gostáń ałdó' biłonáhiikai,
áígee nkaigo nɳeehíí bigową yuɳe' ha'áhiikai:
13 Áík'ehgo nohwił nagosɳi' hago'at'éégo bigową
yuɳe' Bik'ehgo'ihi'ɳań binal'a'á yaaká'gé'hi siziį̨go
yiłtsąągo gábiłnɳiid, Nɳee ła' Jóppa golzeeyú
daadnł'áá, Simon, da'áń Peter holzéhi, yił nánókáh;
14 Áń ni ła'íí bił naháńtaaníí biłgo yati' bee
hasdádołkahíí yaa nił nagodolɳih. 15 Áík'ehgo
bich'į' yádaashti' nágodiidzaago Holy Spirit bee
baa daagodest'ąą, ntsé godeyaaná' nohwaa
daagodest'ąą n'íí k'ehgo. 16 Jesus áɳíí n'íí, John
tú zhą́ yee baptize ádaayizlaa; ndi nohwíí Holy
Spirit bee baptize ádaanohwi'dolɳiił, nohwiłɳii
n'íí bénashɳiih. 17 NohweBik'ehń Jesus Christ
daahosiidlą́ądná' Bik'ehgo'ihi'ɳań Holy Spirit
nohwaa daizné'íí bíí ałdó' da'áí k'ehgo baa
daizné'yúgo, shíí doo hat'íí bee inshłį̨ dago,
doo doodah dishɳii da ni'. 18 Áí daidezts'ąąná'

doo hat'íí ńdaado'n̲ii da, áíná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań ya'ahédaanzį̨go gádaan̲ii, Áík'ehgo nn̲ee doo Jews daanlį̨į dahíí ałdó' binchǫ'íí yich'ą'zhį' ádaasdzaayúgo ihi'n̲aa doo ngonel'ąą dahíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań baidin'ą́ą́. 19 Stephen zesdį̨į̨híí bikédé'go Jesus daayokąąhíí biniidaagodeszaahíí bighą ilch'ą'yú oheskaihíí, ła' Pheníce golzeezhį', ła'íí Cýprus golzeezhį', ła'íí Ántioch golzeezhį' oheskai, dá Jews daanliinií zhą́ Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yee yich'į' yádaałti'go. 20 Ła'íí nn̲ee Cýprus golzeegé' ła'íí Cyréne golzeegé' daagolíínií Ántioch golzeeyú hikainá' nn̲ee Greek biyati' yee yádaałti'íí yich'į' yádaałti', Jesus nohweBik'ehń yaa yił nadaagoln̲i'go. 21 Bik'ehgo'ihi'n̲ań yił daanlį̨į̨go nn̲ee łą́ą́go da'osdląądgo Bik'ehgo'ihi'n̲ań yich'į' dahaskai. 22 Jesus daayokąąhíí Jerúsalemgee ha'ánáłséhíí áí yaat'ídaanzį̨go Bárnabas Ántiochyú odais'a'. 23 Ákú ńyááyú Bik'ehgo'ihi'n̲ań biłgoch'oba'íí ye'ánát'į̨į̨łíí yiłtsą́ągo bił gozhǫ́ǫ́ lę́'e, Nohwi'odlą' nłdzilgo bee nasołsį̨į̨go nohweBik'ehń doo bich'ą'zhį' ánádaahołn̲e' da, daayiłn̲iigo yidag yádaałti'. 24 Bárnabasń nn̲ee nłt'éhi nlį̨į̨, Holy Spirit ye'at'éhi, ła'íí bi'odlą' nłdzili: áík'ehgo nn̲ee łą́ą́go Bik'ehgo'ihi'n̲ań daayosdląąd. 25 Áígé' Bárnabas Társus golzeeyú Saul yíka ntaayú óyáá: 26 Ákú yaa nyáágo Ántiochyú yił nat'áázh. Áígee Jesus daayokąąhíí yił ha'ánáłséhgo dała'á łegodzaa, áík'ehgo nn̲ee łą́ą́go yił ch'ídaagoz'ąą. Ántiochgee Jesus daayokąąhíí da'iłtsé ínashood daahosze'. 27 Áí benagowaaná' nn̲ee Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú yádaałti'íí Jerúsalemgé' Ántiochzhį' hikai. 28 Áí ła'

Ágabus holzéhi hizį'go, Holy Spirit yábiyiłti'go, Ni'gosdzáń dahot'éhé shiną' góyéégo begodigháh, nnīid: Cláudius Caesar nant'án nlįįná' díí begolzaa. 29 Ínashood daantʼįįgee dayídaanel'ąągee Jesus bee bik'íiyú Judéayú daagolíínií bich'odaahi'nii daanzįgo biini' ładaizlaa: 30 Gádaadzaago Bárnabas ła'íí Saul yaa daizné'gé' Judéayú ínashood yánaziiníí yich'į' odaizné'.

12

1 Áí benagowaaná' Hérod nant'án nlįįgo ínashood ła' yiniidaagonłsį nkegonyaa. 2 Áń bik'ehgo James, John bik'isn, bésh be'idiltłishé bee zesdįį. 3 Áí Jews daanliiníí bił dádaabik'ehgo yígołsįįdná', Peter ałdó' ha'alt'e'go yee nagoshchįį lʼé'e. (Báń benilzoołé da'ádįhgo báń alzaahi daach'iyąąná' díí be'ánágotʼįįł.) 4 Áík'ehgo Peter Hérod bik'ehgo daayiłtsoodgo ha'ádaist'e', áígé' silááda dʼįį'go sinili binádaadéz'įįgo baa neltįį; Bitis-hagowáh bee bíná'godiníhgo bikédé'go nnee binááł ch'ínádishteeł nzįgo. 5 Peter ha'áná'ilka' yune' ásitįįná' Bik'ehgo'ihi'nań bich'į' ínashood ha'ánáłséhíí dá bá da'okąąh nt'éé lʼé'e. 6 Iskąą hik'e Hérod Peter ch'ínádishteeł nzį lágo, ndi da'ái bitł'é' bésh hishbizhíí naki bee łíbi'destł'ǫǫgo silááda naki bigizhyú ałhosh: silááda ła'ihíí dáádítʼįhgee yinádaadéz'įį lʼé'e. 7 Dahʼíko Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á yaaká'gé'hi ch'í'nah ádelzaago ha'ásitįį yune' ididezdlaad: Peter bi'ask'ehyú bedelchidgo, Dahałe nádndáh, biłnnīid. Bésh hishbizhíí bigan bee łestł'ǫ́ǫ́ n'íí nanehesdee. 8 Áígé' Bik'ehgo'ihi'nań binal'a'á gánábiłdo'niid, Nidiyágé

ánágodle'go áde'itł'ó, ła'íí nikee na'astł'óné bee
ná'ńl'éés: áík'ehgo ágádzaa. Áígé' gánábiłdo'n̲iid,
Iká' ninasti'íí ídinánłtihgo shiké' ńn̲áh. 9 Áígé'
ch'ínyáágo yiké' dahiyaa; Bik'ehgo'ihi'n̲ań
binal'a'á ánát'įįłíí da'an̲ii bich'į' ánát'įįłíí doo
yígółsį da; áíná' daazhógo shił ch'í'n̲ah ágodzaa nzį
lę'e. 10 Silááda yin̲ádéz'iiníí iłtséhíí ła'íí iké'geehíí
yitis ch'ín'áázhná' kįh gozn̲ilíí bich'į'zhį'go bésh
dáádítı̨hi yaa n'áázh; áí dabínik'eh ch'ínkééz:
áígé' ch'ín'ázhgo kįh bigizhyú itín yun̲e' o'áázh;
áígee dagoshch'į' Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á bich'ą'
onádzaa. 11 Peter dabíí ídínágolzįįdgo gánn̲iid,
Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á shich'į' yił'aadgo,
Hérod bíla'łtł'áhgé' ła'íí Jews daanliinií hago
áshidiln̲e'go ndaayołíí n'íí yich'ą' ch'íshinłtı̨hgo
bígosíłsįįd. 12 Díí yígołsįįdná' John, da'áń Mark
holzéhi, bimaa Mary bigowąyú óyáá; áígee
łąągo dała'adzaago da'okąąh lę'e. 13 Peter
ch'í'ítinyú dáádítı̨híí ńyinests'įgo it'eedn, Rhoda
holzéhi, dáádítı̨hyú ńyáá. 14 Peter bizhiihíí
yígołsįįdgo dá doo yá ch'í'ítiinhé bił gozhǫ́ǫgo
ha'ánálwodgo, Peter dáádítı̨hgee sizįį, n̲iigo nn̲ee
ákón̲e' naháztaaníí yił nadaagosn̲i'. 15 Niini'
ádįh née! daabiłnn̲iid. Áíná' dayúweh ágán̲íí.
Gánádaabiłdo'n̲iid, Binádidzołíí zhą́ benagowaa.
16 Áíná' Peter dayúweh dáádítı̨h ńyinłts'į: áígé' bá
ch'ída'iztąągo daabiłtsąąná' bił díyadaagot'ee lę'e.
17 Dant'éhe naháztąą doleełhíí bigha nabída'igizh,
áígé' hago'at'éégo Bik'ehgo'ihi'n̲ań ha'áná'ilka'gé'
ch'íbinłtiiníí yaa nagosn̲i'. Áígé' gánn̲iid, Díí
ágodzaahíí James ła'íí odlą' bee nohwik'ííyú

baa bił nadaagołn̲i'. Áígé' dahnyaago łahyúgo onanádzaa. 18 Hayiłkąą hik'e silááda bitahyú ch'in̲ii hadndlá́ád, Peter hago adzaa, daan̲iigo. 19 Áígé' Hérod bíka ntaa ndi doo hwaa baa nyaa da, áík'ehgo silááda yin̲ádaadéz'įį n'íí baa yá'iti'go natseedgo yándaagoz'ąą. Áígé' Judéagé' Caesaréayú óyáágo da'áígee sidaa lę́'e. 20 Hérod, Tyre ła'íí Sídongee nn̲ee daagolíínií yich'į' hashkee: Blástus, Hérod yánal'a'á, t'eké ádaisdlaago dałaházhį' dała'adzaago Hérod yaa hikai, nkegohen'ą́ą le', daan̲iigo yich'į' yádaałti', nant'án bini' bich'ą́'gé' zhą́ da'iyąąhíí bigha. 21 Áík'ehgo ch'ídaagoz'aanií bijįį Hérod nant'án k'ehgo ík'e'idlaago nant'án dahsdaa n'gee dahnezdaago nn̲ee hikaihíí nłt'éégo yich'į' yałti'. 22 Áík'ehgo nn̲eehíí, Díí bich'į' da'ch'okąąhń bizhiihíí án̲íí, doo nn̲ee da! daan̲iigo ńdaadidilghaazh. 23 Hérod, Bik'ehgo'ihi'n̲ań zhą́ daach'idnłsíni at'éé, doo n̲ii dahíí bigha dagoshch'į' Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi kah bik'izhį' áyíílaa: áígé' ch'osh bitsį daiyąągo bizes-hį́į́. 24 Áíná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati'íí dayúweh didezdlaadgo nchaa silįį. 25 Bárnabas ła'íí Saul biłgo, bigha daades'a' n'íí ąął ádaizlaaná' Jerúsalemgé' John, da'áń Mark holzéhi, yił nakai.

13

1 Ántiochgee ínashood ha'ánáłséhíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú yádaałti'íí ła'íí ił ch'ídaago'aahíí, áí Bárnabas ła'íí Símeon, Niger holzéhi, Lúcius, Cyrénegé' gólíni, Mánaen, Hérod nant'án yił daahin̲a'ń, ła'íí Saul itah ha'ánákah lę́'e. 2 Dáshin̲á' Bik'ehgo'ihi'n̲ań daayokąąhná' Holy

Spirit gábiłn̲ii, Bárnabas ła'íí Saul shá nada'iziidgo bich'į' ádén̲iid n'íí shá its'ánołe. 3 Áík'ehgo dáshin̲á' náda'oskąądná' Bárnabas ła'íí Saul yiká' ndaadesn̲ii, áígé' odais'a'. 4 Áígé' Holy Spirit odaabis'a'go Seléuciayú ń'áázh; áígé' Cýprusyú bił oda'iz'eel. 5 Sálamisgee n'áázhná' Jews ha'ánáłséh nagoz'ąą yun̲e' Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yaa yádaałti': John bich'odaan̲ii lę'e. 6 Páphos golzeegee ni' tayi' dahgoz'áni yiká' ch'ín'áázh; áígee nn̲ee Bar-Jesus holzéhi, Jew nlíni, bena'ich'aahíí iłtah at'éégo áná'ol'įįłi, Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú na'iziid ádil'ínihi, Paul ła'íí Bárnabas baa n'áázh lę'e. 7 Áń nn̲ee góyáni, nant'án nlíni, Sérgius Paulus holzéhi yił n'áázh; áń Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati'íí yidits'įh hát'įįhíí bighą Bárnabas ła'íí Saul yiká'iił'a'. 8 Áíná' Bar-Jesus, da'áń Élymas holzéhi, (Élymas golzeehíí bena'ich'aahíí iłtah at'éégo áná'ol'įįłi golzeego ágolzee) nant'án dánko odlą́ą hileeh nzįhíí bighą Bárnabas ła'íí Saul yidáhzhį' yałti' lę'e. 9 Áíná' Saul, (da'áń Paul holzéhi) Holy Spirit yábiyiłti'go da'as'ah yineł'įį́, 10 Áígé' gáyiłn̲ii, Ni, ch'iidn bik'ehgo áńt'íni, dawahn nn̲ee bich'į' nach'áhi, dawahn nchǫ'go áńt'éhi, nłt'éégo ágot'eehíí dawa doo nił nzhǫǫ dahi, Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' ts'ígodesdǫh itínhíí digizgo ánłsini, doo dayúweh ágánt'įį da le'. 11 K'adíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań nich'į' ná'diziidgo dét'įhézhį' nin̲áá ágodįhgo ch'ígona'áí doo hí'įį́ da nleeh. Dagoshch'į' bin̲á'oh golbaa gozlį́į, áígé' godiłhił bik'egonyáá; áík'ehgo hadń bidilǫǫsń yíka nantaa nágodiidzaa. 12 Áígé' nant'án ánágot'įį́łíí yo'įį́ná', Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yee

bił ch'ígóť'aah n'íí baa yił díyagot'eego osdląąd.
13 Paul yił nakaihíí biłgo Páphosgé' bił oda'iz'eel,
ni' Pamphýlia golzeehíí biyi' Pérga golzeezhį'
hikai: áígé' John bich'á' Jerúsalemyú onádzaa.
14 Áígé' Pérgagé' yúweh ni' Pisídia golzeehíí biyi'
Ántioch golzeeyú onanákai, Jews daagodnłsiníí bijįį
ha'ánáłséh goz'ąą yuɳe' ha'ákaigé' dahdinezbįh.
15 Begoz'aaníí ła'íí Bik'ehgo'ihi'ɳań binkááyú
nada'iziidi n'íí biyati' daayozhiihíí bikédé'go
Jews ha'ánáłséhíí binadaant'a' bich'į' oda'is'a'
gádaaɳiigo, Nɳee daanołíni, shik'ííyú, yati' ła' nɳee
bich'į' bidag yádaałti' lę'eyúgo dák'ad ágádaadołɳiih.
16 Áík'ehgo Paul hizį'go na'ígizhná' gáɳíí, Israel
hat'i'i daanołíni, Bik'ehgo'ihi'ɳań daadinołsíni,
ídaayesółts'ąą. 17 Díí Isreal hat'i'i Bik'ehgo'ihi'ɳań
daayokąąhń daanohwitaa n'íí hayihezɳilgo ni'
Egypt, doo daabíyéhi biyi' daagolı̨́į́ n'ná' nɳee
ízisgo ádaat'eego áyíílaa ni', ła'íí binawod bee ni'
Egyptgé' ch'íiɳil ni'. 18 Dénchǫ'go ádaat'ee ndi
yiɳádéz'ı̨́go da'izlı̨́įyú dizdinhíí hagee bił łegodzaa.
19 Ni' Cánaan golzeegee nɳee gosts'idyú hat'i'i doo
hat'íí dago áyíílaaná' bini' n'íí Israel hat'i'i dała'á
daantı̨́į́gee bíyéé doleełíí bebígozı̨́įhíí yá áyíílaago
ni' yá iłk'idaahosdzog. 20 Ái bikédé'go aayádaaltihíí
bánadaant'aago bá ágólaa, dı̨́į́dn gonenadínyú
ashdladin łegodzaayú shį, Bik'ehgo'ihi'ɳań
binkááyú na'iziidi, Samuel holzéhi, nyáázhį'.
21 Áígé' ízisgo nant'án daayokeed; áík'ehgo Saul,
Kish biye', Benjamin hat'i'íí nlíni, Bik'ehgo'ihi'ɳań
baa destı̨́įgo bánant'aago dizdin łegodzaazhį'. 22 Áń
k'ihzhį' nnáíńłtı̨́į́ná' David nant'án ánálzaa; áń díí

k'ehgo áṉíígo yaa nagolṉi', David, Jesse biye'híí
shił dábik'ehyú át'ééhíí ła'íí dáhasht'į́į́yú ánát'įįłíí
bígosíłsįįd. 23 Díí nṉee bich'ą́'gé' hadaałishchínihíí
bitahgé' Bik'ehgo'ihi'ṉań ngon'ááníí k'ehgo
Israel hat'i'i bá Hasdá'iiniiłíí bá yiłtį́į́, áń Jesus
holzee: 24 Doo hwahá Jesus higháh daná' John,
Nohwinchǫ'íí bich'ą́'zhį' ádaałṉe'go baptize
ádaanohwi'dolṉe', ṉiigo Israel hat'i'íí dawa yich'į'
yałti' lę́'e. 25 John binasdziid k'ad ąął áile'ná' gáṉíí,
Hadń át'į́į́ daashidołṉiih? Shíí doo áń ásht'į́į́ da.
Ndi shikédé'go higháhihíí biketł'óól k'e'ish'adgo
ndi doo bik'eh sítį́į́ da. 26 Nṉee daanołíni, shik'ííyú,
Abraham hat'i'i daanołíni, ła'íí nohwitahgé'
Bik'ehgo'ihi'ṉań daadinołsíni, hasdách'ikáhíí baa
na'goṉi'íí nohwíí nohwich'į' alzaa. 27 Jerúsalemyú
daagolííníí binadaant'a' dábiłgo Jesus doo
yínádaagolzį da, ła'íí Bik'ehgo'ihi'ṉań binkááyú
nada'iziidi ádaaṉii n'íí, godilzinií bijįį dawahn
náhójii n'íí doo bił ídaagozį dahíí bighą ádaaṉii n'íí
begolzaa, da'itsaahíí bee bá ndaagoz'ąągo. 28 Hat'íí
bighą daayiziłhééhíí doo yídaagołsį da, ndi Pílate
nádaayokąąh, ziłhéé daayiłṉiigo. 29 Bek'e'eshchiinií
ąął begolzaaná' tsį'iłna'áhi biká'gé' godah
ch'ínádaiztįįgo, tsébii'i'áń yuṉe' iłch'į'ndaiztįį. 30 Ndi
daztsąągé' Bik'ehgo'ihi'ṉań nábihil'ṉa': 31 Áígé'
łą́ą́go iskąągo hayíí Gálileegé' Jerúsalemzhį' yił
hikaihíí yich'į' ch'í'ṉah ánádil'įį lę́'e, áí k'adyúgo
biṉááł ánágot'įįdíí nṉee yił nadaagolṉi'. 32 Yati'
baa gozhóni baa nohwił nadaagolṉi', bich'ą́'gé'
hadaałinelt'aaníí Bik'ehgo'ihi'ṉań bángon'ą́ą́
n'íí k'ehgo, 33 Jesus nábi'dihil'ṉa'íí, nohwíí
bichągháshé daandliiníí nohwá ye'ilaa; psalm

nakigee ałdó’ biyi’ gáṉíígo k’e’eshchįį, ShiYe’
ńlį́į́, díí jįįgé’ nitaa sílį́į́. 34 Doo diłdzid nanádleeh
dago daztsąągé’ náyihilṉa’íí yaa nagolṉi’go gáṉíí,
Da’aṉiigo David bángoni’ááníí nohwíí nohwaa
nshné’. 35 Psalm ła’íí ałdó’ biyi’ gánádi’ṉii,
Dilzini Nlíni ṉíyééhíí diłdzidíí doo bee bángon’áah
da. 36 Davidhíí naghaa n’ná’ habinołt’įįłíí bá
Bik’ehgo’ihi’ṉań yighą binł’a’íí ąął áyíílaahíí
bikédé’go, David daztsąągo bik’íí n’íí łe’siṉilíí
bitahyú nbi’deltį́į́ lę́’e, áík’ehgo nłdzid; 37 Ndi
Bik’ehgo’ihi’ṉań nábihil’ṉa’íí doo nłdzid da. 38 Áí
bighą nṉee daanołíni, shik’ííyú, bídaagonołsį le’, díí
nṉeehń baa nohwił nagolṉi’, binkááyú dénchǫ’go
ádaanołt’ee n’íí nzhoonií bee nohwaa nágodit’aahíí
bighą: 39 Hayíí áń yodląąhń dawahá biyi’gé’
nłt’éégo ch’íbíłteehi at’éé, áíná’ Bik’ehgo’ihi’ṉań
yegos’aaníí Moses binkááyú ni’né’i doo dawa bee
ch’íkółteehi at’éé da. 40 Bik’ehgo’ihi’ṉań binkááyú
nada’iziidi ágádaaṉii n’íí doo bee nohwich’į’
ágoṉéh da doleełhíí bighą baa daagonołsąą; 41 Sąą,
aadaadlohíí daanołíni, nohwił díyadaagot’ee, doo
haada daadołeeł: nohwíí yołkaałíí biyi’ hat’íhíta
ashłe’, áí ashłe’íí ła’ nohwił nagolṉi’yúgo ndi doo
daahołdląą da. 42 Jews daanliiníí ch’ínákainá’
doo Jews daanlįį dahíí, Iké’gee godilziníí bijįį
da’áík’ehgo nohwił nanádaagodołṉih, daabiłṉiigo
nádaabokąąh. 43 Áík’ehgo dała’ách’ít’ééhíí ąął
tanách’osąąná’ Jews daanlíni ła’íí Jews bi’okąąhíí
yédikaihíí daidnłsíni łą́ą́go Paul ła’íí Bárnabas yiké’
dahiskai; áí bich’į’ yádaałti’ ła’íí, Bik’ehgo’ihi’ṉań
biłgoch’oba’íí dayúweh nłt’éégo baa hołkaah,
daabiłṉiigo bidag yádaałti’. 44 Áígé’ godilzįh

hik'e kįh gozn̲ilgee nn̲eehíí dásdozhą́ dawa dała'adzaa, Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' ídaayésts'ąąyú. 45 Jews daanlíni nn̲ee dała'at'éehíí daayiłtsą́ą́ná' dázhǫ́ da'ołch'įį́d lę́'e, Paul án̲íihíí doo áígee da, daan̲ii ła'íí nchǫ'go yaa yádaałti'. 46 Paul ła'íí Bárnabas doo biini' hą́h dago gádaan̲ii, Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati'íí nohwíí iłtsé nohwich'į' bee yá'iti'go dábik'eh: ndi daanohwíí k'ihzhį' bídaasoyilgo dahazhį' ihi'n̲aahíí doo bik'eh sitįį da daanołsį dago, ádándaagosołt'ąąhíí bigha doo Jews daanlįį dahíí bich'į'go dahsiikai. 47 Ágán̲íígo nohweBik'ehń nohwá ngon'ą́ą́, Doo Jews daanlįį dahíí bá idindlá́ádíí ńlį́į́go haniłtį́į́, ni'gosdzáń náhen'ą́ą́yú nn̲ee iłtah at'éégo hadaazt'i'i ninkááyú hasdákáh doleeł. 48 Doo Jews daanlįį dahíí díí daidezts'ąąná' bił daagozhǫ́ǫ́go Bik'ehgo'ihi'n̲an biyati' ya'ahédaanzį lę́'e: dahazhį' daahin̲aa doleełgo nábidihesdlaahíí dawa da'osdlą́ąd. 49 Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' Ántioch bin̲aayú dáhot'éhé didesdlaad lę́'e. 50 Ndi Jews daanlíni isdzánė́ daagodnłsíni nłt'éégo bídaagozini, ła'íí nn̲ee nant'án daanlíni ákú daagolíínííi biini' yá ádaagozlaa, Paul ła'íí Bárnabas biniidaagododle', daan̲iigo, áík'ehgo daabini'gé' ch'ídaayineyood. 51 Bikee łeezh yaa daayiiłháal, doo hádaabich'it'į́į dahíí nn̲ee bee bígózį́híí bigha, áígé' Icóniumyú onanát'aazh. 52 Hayíí da'osdlą́ądíí bijíí dawa yee bił daagozhǫ́ǫ́, ła'íí Holy Spirit ye'ádaat'ee lę́'e.

14

1 Icónium golzeegee Paul ła'íí Bárnabas biłgo Jews ha'ánáłséh goz'ąą yun̲e' ha'a'áázhgo yádaałti',

áík’ehgo nn̲ee łą́ą́go da’osdląąd, ła’ Jews daanlíni,
ła’ Greeks daanlíni. 2 Áíná’ Jews doo da’odląą dahíí,
doo Jews daanlįį dahíí yił daagoshkishgo odlą’ bee
iłk’ííyú daanliiníí bich’į’ nchǫ’go natsídaakeesgo
ádaizlaa. 3 Da’áígee sikeego ńzaad ogoyaago, doo
biini’ hą́h dago Bik’ehgo’ihi’n̲ań yá yádaałti’ lę́’e,
áík’ehgo godiyįhgo be’ígózini ła’íí ízisgo áná’ol’įįłi
Paul ła’íí Bárnabas binkááyú Bik’ehgo’ihi’n̲ań
ánát’įįłgo biyati’ yee biłgoch’oba’íí da’an̲ii at’éégo
bígózįgo áyíílaa. 4 Áígee nn̲ee daagolííníí iłk’ékai;
ła’ Jews daanliiníí yił daagost’įįd; ła’íí Paul ła’íí
Bárnabas yił daagost’įįd. 5 Doo Jews daanlįį dahíí
ła’íí Jews daanliiníí bindaant’a’ biłgo bin̲í’da’diłn̲íh
ła’íí nbída’iłn̲e’go ndaagoshchįį, 6 Áí yídaagołsįįdná’
Lýstra ła’íí Dérbe, Lycaónia biyi’ kįh nagozn̲ilyú ła’íí
bin̲aayú dahtsídinkįį. 7 Ákú yati’ baa gozhóni yaa
nadaagoln̲i’. 8 Lýstra golzeegee nn̲ee di’ilihi sidaa
lę́’e, dágozlįįná’ dasa’go doo nagháhi da: 9 Áń Paul
yałti’go yidits’ag: Paul da’as’ah bineł’į́į́go bi’odlą’
golį́į́go nádziihgo bígołsįįd, 10 Áík’ehgo, Nádndáhgo
hizįį, biłn̲ii. Nn̲ee di’ilń dáhah nádihitahgo dahiyaa.
11 Nn̲ee dała’at’ééhíí Paul adzaahíí daayiłtsąąná’
Lycaónia biyati’íí yee nádaadidilghaazhgo gádaan̲ii,
Daadinlziníí nohwich’į’ nken’áásh, nn̲ee k’ehgo
nohwitahyú anát’ash. 12 Bárnabasń Júpiter
daayiłn̲ii; Paulhíí, itisgo yałti’híí bighą Mercúrius
daayiłn̲ii. 13 Kįh gozn̲ilíí bádngee kįh biyi’ Júpiter
bich’į’ da’ch’okąąhíí goz’ąą lę́’e; áígee Júpiter bich’į’
okąąh yebik’ehń magashi ła’íí ch’il hishbizhgo
alzaahíí ch’é’ítiinzhį’ ła’ádaizlaa, magashihíí
natseedgo Paul ła’íí Bárnabas okąąhgo baa hi’n̲ííł

nzįgo, nn̲ee dała'adzaahíí binadzahgee. 14 Áíná' nadaal'a'á, Paul ła'íí Bárnabas, díí yaat'ídaanzįgo doo bił daanzhǫǫ dago ák'e nada'ihidzįįz nágodiidzaago, nn̲ee dała'at'éehíí yitah anákeeł lę'e, nawode gádaan̲iigo, 15 Nn̲ee daanołíni, hat'íí łąą bigha ágádaałt'įį? Nohwíí ałdó' nohwíí k'ehgo nn̲ee ndlíni ánt'ee; daazhógo ádaat'éhi bich'ą'zhį' ádaałn̲e'ná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań hin̲áhi daahołkąąh le', áń yáá, ni'gosdzáń, túnteel ła'íí dawa biyi' daagolínihíí áyíílaahi at'éé: 16 Áń doo ánííná' nn̲ee ił̲tah at'éégo hadaazt'i'i dabiini'yú nadaakeego áyíłsį lę'e. 17 Da'ágát'éé ndi be'ígózį doleełíí dawahn nohwich'į' ch'í'n̲ah áyíłsį, nłt'éégo nohwich'į' at'éé, nanágolt́ihgo ła'íí ná'nt'́ihgo nohwá ágółsį, ch'iyáń ła'íí iłgoyiłshóónííbee hwoi daandlįįgo ánohwiłsį ałdó'. 18 Áí gánn̲iidgo magashi nastseedgo bee daahohiikąąh daanzį n'íí t'ąązhį' ádaadzaa, ndi dásdozhą́ begolzaa. 19 Jews daanlíni Ántiochgé' ła'íí Icóniumgé' hikaihíí nn̲ee ła' yiini' yá ádaagozlaago Paul łeyída'isn̲e'go, daztsąą łąą daanzįgo kįh gozn̲il bitisyú ch'ídaideshood. 20 Áíná' ínashood bin̲aayú nazįįgo, nádiidzaago kįh gozn̲il yun̲e' onanádzaa: áígé' iskąą hik'e Dérbeyú ó'áázh, Bárnabas biłgo. 21 Áí kįh gozn̲ilyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln̲i'go łą́ągo da'osdląądná' Lýstra, Icónium ła'íí Ántioch golzeeyú t'ąązhį' onákai, 22 Ínashood nłdzilgo ádaile'go, yidag yádaałti'go, Dayúweh da'ołdląą le', daayiłn̲iigo, ła'íí, Nyé'i daadihiits'ago zhą́ Bik'ehgo'ihi'n̲ań bilałtł'áhgee daanliinií itah daahiidleeh, daayiłn̲iigo ałdó'. 23 Dáshin̲á' da'okąąhgo ínashood

ha'ánáłséhíí dawago yánazíni yá hadaihezn̲ilná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań yada'ołíihíí yaa yidin'ą́ą́. 24 Pisídia yiyi' ch'ín'áázhná' Pamphýliagee n'áázh. 25 Pérgagee Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yee yádaałti'gé' Attália golzee yuyaa onanát'aazh. 26 Áígé' Ántiochyú t'ą́ązhį' bił onada'iz'eel, áígé' odaach'is'a' ni', áígé' binasdziidíí ąą́ł ładaizlaahíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań biłgoch'oba'íí yee baa daagodest'ą́ą ni'. 27 Ákú nakainá' ínashood dała'adzaago hago'at'éégo Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú nada'iziidíí dawa yaa yił nadaagoln̲i', ła'íí doo Jews daanlį́į dahíí odlą́ągo yá yił ch'ída'iztaaníí ałdó'. 28 Da'áígee ínashood yił naháztą́ągo ńzaad godeyaa.

15

1 Ła' nn̲ee Judéa golzeegé' hikaigo odlą' bee iłk'ííyú daanlíni yił ch'ídaago'aah, Moses yegos'aaníí bik'ehgo circumcise ádaanohwi'deszaayúgo zhą́ hasdáłkáh, daan̲iigo. 2 Paul ła'íí Bárnabas díí yaa yádaałti'go díyat'eego yił łahada'dit'áh, áík'ehgo Paul ła'íí Bárnabas, ła'ihíí ałdó' Jerúsalem yúdag nadaal'a'á ła'íí ínashood yánazíni díí baa nahódaidiłkidyú dołkah, daayiłn̲iigo hadaizn̲il. 3 Ínashood ha'ánáłséhíí daabides'a'go dahdiikai; doo Jews daanlį́į dahíí Jesus yich'į' dahaskaihíí yaa nadaagoln̲i'go Pheníce ła'íí Samária golzeeyú ch'íkai: odlą' bee iłk'ííyú daanliinií dawa yaa bił daagozhǫ́ǫ́. 4 Jerúsalemyú hikainá' ínashood ha'ánáłséhíí, nadaal'a'á ła'íí ínashood yánazíni biłgo yaa hikaihíí ba'ahédaanzi̲go hago'at'éégo Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú nada'iziidíí dawa

yaa yił nadaagolnį'. 5 Ła' ínashood Phárisees zhinéégo daagot'iinií daahizį'go gádaannįid, Da'anįi círcumcise ádaal'įįgo dábik'eh, ła'íí Moses yegos'aaníí bikísk'eh ádaanołt'eego daan'nįigo bándaagosiit'ąą. 6 Nadaal'a'á ła'íí ínashood yánazíni díí yaa yádaałti'híí bighą dała'adzaa. 7 Ńzaad godeyaago łahada'dit'áhná' Peter hizį'go hadzii, Nnee daanołíni, shik'ííyú, dá'ałk'iná' yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íí, shíí shinkááyú doo Jews daanlįį dahíí daidits'ago Jesus daayodląą doleełgo Bik'ehgo'ihi'nań nohwitahgé' hanáshíiłtįį ni'. 8 Bik'ehgo'ihi'nań daakojíí dawa yígółsini Holy Spirit nohwíí nohwaa daadest'aaníí k'ehgo bíí ałdó' baa daadest'ąągo bił'ijóónii yee yił ch'í'nah áyiłsį; 9 Nohwíí ła'íí bíí biłgo dáłełt'eego nohwaa natsekeesgo bi'odlą' bee bijíí nłt'éégo ánádaisdlaa. 10 Áík'ehgo hat'íí bighą nohwíí ła'íí daanohwitaa n'íí ch'éh ádaahiil'įį n'íí, Jesus daayodláni doo Jews daanlįį dahíí ładaile'go ádaałt'įįgo Bik'ehgo'ihi'nań nabídaanołtaa? 11 Jesus Christ nohweBik'ehń dázhǫ́ biłgoch'oba'íí bee hasdáhii'nííłgo bíí ałdó' da'áík'ehgo hasdákáhgo dahohiidląą. 12 Nnee dała'adzaahíí dawa doo hat'íí daahiłts'ag daná' Bárnabas ła'íí Saul yídaayésts'ąą, hago'at'éégo doo Jews daanlįį dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú godiyįhgo ánágot'įįłíí ła'íí ízisgo ánáol'įįłíí ánáda'ol'įįł n'íí yaa nadaagolni' lę'e. 13 Ąął hadaasdziiná' James hadziigo gánnįid, Nnee daanołíni, shik'ííyú, shídaayełts'ą́ą́: 14 Símeon gánníí ni', Da'iłtséná' doo Jews daanlįį dahíí Bik'ehgo'ihi'nań bizhi' yee da'okąąhgo hayiníił doleełhíí bighą yaa nyáá lę'e. 15 Dáłełt'eego

Bik'ehgo'ihi'ǹań binkááyú nada'iziidi n'íí yaa nadaagosǹi'; díí k'ehgo k'e'eshchįį ni', 16 Díí bikédé'go nádishdaałgo David bich'ą́'gé' hadaałishchínihíí nadaant'ángo ánádaashdle', kįh ánágoch'idle' łehíí k'ehgo; nagohezgo' n'íí dawa nágodishtł'įįł, nłt'éégo nnágodish'aał: 17 Nǹee ła'ihíí ałdó' Bik'ehgo'ihi'ǹań hádaabit'įį doleełhíí bigha, ła'íí doo Jews daanlįį dahíí shizhi' bee daahojííhíí ałdó', ǹii nohweBik'ehń, díí dawa ánáť'įįłi. 18 Bik'ehgo'ihi'ǹań ni'gosdzáń ágólzaagé' yushdé' godezt'i'go binasdziidíí yígółsį ni'. 19 Ái bigha shíí díí k'ehgo shił dábik'eh, doo Jews daanlįį dahíí Bik'ehgo'ihi'ǹań bich'į' dahnáhikáhíí doo hat'íí bigha bich'į' nadaagontł'og bik'eh da: 20 Díí zhą́ bee bich'į' k'eda'iilchii, Beda'okąąhíí nastseedgo nadn'ái yaa hi'ǹiił n'íí doo daałsąą da, doo nant'į' nach'ikai da, ła'íí dawahá bize'da'istł'oonií ła'íí dił̨ihíí ałdó' doo daałsąą da. 21 Doo áníiná'gé' godezt'i'go kįh nagozǹilíí dawagee hadń Moses yaa nadaagolǹi'íí gól̨į́, Jews daagodnłsiníí bijįį Jews ha'ánáłséh nagoz'ąą yuǹe' Moses binaltsoos dawahn nádaahojíí. 22 Nadaal'a'á, ínashood yánazíni, ła'íí ínashood ha'ánáłséhíí dawa biłgo dabíí bitahyú nǹee hádaihezǹilgo Ántiochyú Paul ła'íí Bárnabas yił daides'a'go bił dádaabik'eh; áík'ehgo Judas, Bársabbas holzéhi ła'íí Silas, ínashood bitahyú nǹee ádn nazínihíí: 23 Naltsoos díí k'ehgo k'e'eshchiiníí yił odais'a': Odlą' bee nohwik'ííyú daandlíni, nadaal'a'á, ła'íí ínashood yánazíni biłgo, nohwíí doo Jews daanołįį dahíí, Ántiochyú, Sýriayú, Ciliciayú odlą' bee nohwik'ííyú daanołíni, Gozhǫ́ǫ́, daanohwiłn'ǹii. 24 Doo hadń

ágádaabiln'n̲ii da ndi, nohwich'ą'gé' ła' yati' yee nanohwinłtł'ogo, Círcumcise ádaanohwi'dil n̲e', ła'íí Jews bich'į' begoz'aaníí yikísk'eh ádaanołt'ee, daanohwiłn̲iigo nohwiini' nadaidezgeedíí baat'ídaandzį ni': 25 Áík'ehgo dała'áhiidzaaná' nn̲ee ła' hadaahii'n̲iił, ái Paul ła'íí Bárnabas, nohwił daanzhóni, ákú bił nádaadn'aago daanohwigha nohwił dádaabik'eh. 26 Díí nn̲eehíí dásdozhą daabi'distseed, Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi' bee daabich'ozhiihíí bighą. 27 Áík'ehgo Judas ła'íí Silas díí naltsoosíí bił daadel'a', dá díí bek'e'eshchį̨híí k'ehgo dabíí nohwił nadaagodoln̲ih. 28 Holy Spirit ła'íí nohwíí nohwił dádaabik'eh, doo nohwá nyéé dago, dá díí zhą bee nohwá ndaagosiit'ąą; 29 Beda'okąąhíí nastseedgo nadn'ái yaa hi'n̲iił n'íí, ła'íí dił, ła'íí dawahá bize'da'istł'oonníí doo daałsąą da, doo nant'į' nach'ikai da ałdó': díí bich'ą'zhį' ádaanołt'eego nzhǫǫ. Da'ái zhą nohwich'į' k'eda'shiilchį̨. 30 Dahdes'a'ná' Ántioch golzee yuyaa okai: ákú hikainá' ínashood dała'ádaizlaaná' naltsoosíí yaa daistsooz: 31 Bek'e'eshchiiníí daayozhi'ná', ái bee hadag ádaat'eehíí bighą bił daagozhǫ́ǫ́. 32 Judas ła'íí Silas, dabíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú yałti'i daanlį̨go, odlą' bee bik'ííyú łą́ągo yich'į' yádaałti', ła'íí nłdzilgo bi'odlą' goleehíí bighą yidag yádaałti' lę́'e. 33 Dét'į́hézhį' naháztąą hik'e odlą' bee bik'ííyú nadaal'a'á bich'į' onádais'a', bił daagozhǫ́ǫ́go. 34 Áíná' Silas, Dákú sídáá ndizhǫǫ, nn̲iid. 35 Paul ła'íí Bárnabas ałdó' Ántiochyú sikee, Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yee ił ch'ídaago'aahgo ła'íí yaa nadaagoln̲i'go, ła'ihíí ałdó' łą́ągo ágádaat'į̨ ni'.

36 Da'kwíí hiskaaníí ch'ígóyáá hik'e Paul Bárnabas gáyiłn̲ii, Noo', t'ąązhį' nádoťaash kįh gozn̲il n'ííyú, Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' baa nagohiiln̲i' n'ííyú, odlą' bee nohwik'ííyú baa nanádaanotaa hagoshą' ádaat'ee. 37 Bárnabasń John, da'áń Mark holzéhi, yił dikáh hát'į́į. 38 Ndi Paulń doo yił dikáh hát'į́į da, dabí'iłtséná' Pamphýliagee bich'ą' t'ąązhį' ádeheltį́į ni', doo dayúweh bich'odaan̲iigo yił okai da ni'. 39 Ái bighą ła', Ch'ík'eh, n̲iiná' ła'íí, Dah, n̲iigo yighą díyat'eego łahadit'áh, ái bighą iłk'é'áázh: Bárnabasń Mark biłgo bił oda'iz'eel, Cýprus golzeeyú; 40 Paulń Silas hayiłtį́į́go dahn'áázh, odlą' bee bik'ííyú, Bik'ehgo'ihi'n̲ań biłgoch'oba'íí nohwił daanlį́į, daabiłn̲iigo. 41 Áík'ehgo Sýria golzeeyú ła'íí Cilícia golzeeyú ínashood ha'ánáłséhíí bi'odlą' nłdzil hileehíí bighą akú ch'ín'áázh.

16

1 Áígé' Paul Dérbeyú nanadzaa, Lýstrayú ałdó': áígee Jesus yodláni sidaa lę'e, Timothy holzéhi, isdzán odláni Jew nlíni bimaa; áíná' bitaahíí Greek nlį́į: 2 Áń Lýstragee ła'íí Icóniumgee odlą' bee iłk'ííyú daanliiníí nłt'éégo baa yádaałti'. 3 Paul Timothy yił di'aash hat'íígo círcumcise ábíílaa, bitaa Greek nlį́įgo Jews ákú daagolíínníí dawa yídaagołsį́híí bighą. 4 Kįh nagozn̲ilyú hikahná' Jerúsalemgee nadaal'a'á ła'íí ínashood yánazíni begoz'aaníí bá ádaizlaahíí bek'e'eshchíni baa daistsooz, yikísk'eh ádaat'ee doleełíí. 5 Áík'ehgo ínashood ha'ánáłséhíí bi'odlą' nłdzil daasilį́į, ła'íí dajį́į biigha bínáhíkah lę'e. 6 Holy Spirit, Asia biyi' doo Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' bee yádaałti' da, biłn̲iigo Phrýgia ła'íí Galátiayúgo

ch'ékai. 7 Mýsiayú hikainá' Bithýniayú dikáh
ńt'éégo Holy Spirit doo hádaabisťįį da. 8 Áík'ehgo
Mýsiahíí ch'ékaigo Tróasyú hikai. 9 Tł'é'yú
Paul bił ch'í'n̲ah ágolzaa: nn̲ee Macedóniagee
golíni siziį; áń gábiłn̲iigo nábokąąh, Yushdé',
kú Macedóniayú ńn̲áhgo nohwich'onn̲ii. 10 Bił
ch'í'n̲ah ágodzaaná' dagoshch'į' Macedóniayú nkáh
daaniidzį, yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íí,
baa nadaagohiiln̲i'go Bik'ehgo'ihi'n̲ań ánohwiłn̲ii
łąą daandzįgo. 11 Áík'ehgo Tróasgé' ts'ígozdǫh
Samothráciazhį' nohwił dahdez'eeł, iskąą hik'e
Neápolisyú nohwił naada'iz'eel; 12 Áígé' Philíppizhį'
ohiikai, áí Macedónia biyi' itisgo kįh gozn̲ili, Rome
yebik'ehi: kú naháatąągo da'kwíí hiskąą. 13 Jews
daagodnłsiníí bijįį túńlíni bahgee kįh gozn̲ilgé'
ch'ínkai, ákú náda'ch'okąąh goz'ąą; áígee dinebįhgo
isdzáné nihikáhíí bich'į' yádaahiilti' ni'. 14 Isdzán
Lydia holzéhi, Thyatíragé' gólíni, nak'ą' łichiigo
dotł'izhíí baa nahin̲iihń, Bik'ehgo'ihi'n̲ań yokąąhń,
nohwidezts'ąą: áń Bik'ehgo'ihi'n̲ań bijíí iłch'ą'
áyíílaago Paul án̲íihíí nłt'éégo yidezts'ąą. 15 Áń
ła'íí yił naháztaaníí biłgo baptize ádaabi'delzaaná'
nádaanohwokąąhgo gánohwiłn̲ii, NohweBik'ehń
da'an̲ii yodląągo daashidołn̲iiyúgo, shigowąyú
nahísółtąą. Dayúweh yushdé' daanohwiłn̲iiyú
ohiikai. 16 Náda'ch'okąąh goz'ąąyú hiikaahná'
it'eedn, ch'iidn biyi' golı́́go o'įįń, biyisnahíí zhaali
yá ágole'ń nohwaa nyáá: 17 Áń Paul ła'íí nohwíí
nohwiké' naghaa, dilwoshgo gán̲íígo, Díí nn̲eehíí
Bik'ehgo'ihi'n̲ań da'tiséyú at'éhi bánada'iziidíí
ádaat'ee, hago'at'éégo hasdách'igháhíí yaa
nohwił nadaagoln̲i'i. 18 Da'ágánát'įįłgo łąągo

iskąą. Áí Paul yik'etsézdį̨dgo t'ąązhį' adzaago spirit nchǫ'íí gáyiłn̄ii, Jesus Christ bizhi'íí bee gániłdishn̄ii, Biyi'gé' hann̄áh. Áík'ehgo dagoshch'į' hayáá. 19 Biyisnahíí zhaali yá ádaile' n'íí bich'á' ásdį̨dgo yídaagołsį̨dná' Paul ła'íí Silas yił ndaazdeelgo na'hin̄iih goz'ąąyú nadaant'án biyahzhį' ndaideshood, 20 Áígé' nant'ánchań daanliiníí yaa yił hikaigo gádaayiłn̄ii, Díí nn̄eehíí, Jews daanlíni, kú nadaagontł'ogo nadaago'aa, 21 Bi'at'e'íí nohwíí Romans daandlíni nádaagodiit'aago doo nohwá goz'ąą dahíí yee iłch'ídaago'aah, áí bikísk'eh ádaant'eego doo nohwá goz'ąą da. 22 Áígé' nn̄ee łą́ągo dała'adzaahíí bik'i dahishjeed; áígé' nadaant'aahíí Paul ła'íí Silas bidiyágé baa nadaihezdzį̨zná' habída'iłtsaasgo bá ndaagoz'ąą. 23 Aasin̄ilíí nádaabinestsazná' ha'ánáilka' yun̄e' ha'ádaabisdeel, bena'igęsé nai'n̄ilíí gádaayiłn̄iigo, Nłt'éégo bin̄ádaadńł'į̨: 24 Ágábiłn̄iihíí bighą da'iłní'yú ha'ánáilka' yun̄e' da'obiláá, bikee o'i'áń yun̄e' odaadés'eezgo ádaabizlaago doo nahi'naa da. 25 Áígé' tł'é'ís'ahyú Paul ła'íí Silas Bik'ehgo'ihi'n̄ań daayokąąhgo ła'íí ya'ahédaanzį̨go da'do'aałgo ha'áshijeedíí daabidezts'ąą lę'e. 26 Dágosiłe ni' godihes'naago, ha'ánáilka'á biká' goz'aaníí dihes'naago dagoshch'į' dáádítį́h dawa ch'ída'ezkęęz, ła'íí bésh hishbizhíí bełídaahestł'óó n'íí k'eda'os'n̄ah. 27 Bena'igęsé nai'n̄ilíí ch'ínádzidná' ha'ánáilka'á bidáádítį́híí ch'ída'astąągo yo'į̨į̨go ha'áshijeedíí hahizkį̨ lą́ nzį̨go bésh be'idiltłishé hayiidzį́zgo ídiziłdee niizį̨. 28 Áíná' Paul nádidilghaazhgo gán̄íí,

Ín̲í'dóln̲íh hela': daanohwigha t'ah kú naháatąą.
29 Bena'igęsé nai'n̲ilíí, Kǫ' shaa noł'aa, n̲iigo
ha'alwod, áíná' tsídolyizgo ditłidná' Paul ła'íí Silas
yiyahzhį' nágo', 30 Áígé' yił ch'ékainá' gádaayiłn̲ii,
Hago ashn̲éhgo hasdáshidilteeh? 31 Gádaabiłn̲ii,
Jesus Christ nohweBik'ehń hondląąyúgo
hasdániłteeh, ła'íí bił nahántaanihíí ałdó'. 32 Áígee áń
ła'íí yił naháztaanihíí dawa Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati'
bee yich'į' yádaałti'. 33 Da'áí bitł'é' bin̲ída'desn̲ihgee
bá tádaizgiz; áígé' dagoshch'į' áń ła'íí yił naháztaaníí
dawa baptize ádaabi'deszaa. 34 Bigowąyú yił
onákaiyú yá da'dezné', áígé' áń ła'íí yił naháztaaníí
dawa Bik'ehgo'ihi'n̲ań daayosdląądhíí bighą
bił daagozhǫ́ǫ́ lę́'e. 35 Got'įį gozlįįná' nant'án
iké'gee sin̲ilíí aasin̲ilíí akú odes'a', Nn̲eehíí
ch'ínánót'aash, daan̲iigo. 36 Bena'igęsé nai'n̲ilíí
ádaan̲iihíí Paul yił nagosn̲i' gán̲íígo, Nant'án
iké'gee sin̲ilíí ínł'a', ch'ínánót'aashgo: áík'ehgo
ch'ínół'aashgo nohwił gozhǫ́ǫ́go nádołt'aash.
37 Áíná' Paul gábiłn̲ii, Nohwíí Romans ndlíni dá
doo nohwaa yá'iti'é nn̲ee bin̲ááł nohwída'ashtłizh,
ha'áná'ilka' yun̲e' ha'ádaanohwisdeel; ya' k'adíí
dánant'į'é ch'ínánohwiléé née? Dah; dabíí kú
nókáhgo ch'ídaanohwinoléé. 38 Aasin̲ilíí díí yati'íí
nant'án iké'gee sin̲ilíí yił nadaagosn̲i': áí Paul
ła'íí Silas Romans daanliiníí yídaagołsįįdná'
ńdaaldzid. 39 Áík'ehgo akú hikaigo nłt'éégo yich'į'
hanádaasdziiná' ch'ínádaabizlaago, Kįh gozn̲ilgé'
ch'ínół'aash, daabiłn̲ii. 40 Áík'ehgo ha'áná'ilka'gé'
ch'ínát'aazh, áígé' Lydia bigowąyú ó'áázh:
odlą' bee bik'ííyú daanliiníí daayo'įįná' yidag
yádaałti'ná' onát'aazh.

17

1 Áígé' Amphípolisyú ła'íí Apollóniayú ch'ékainá' Thessalonícayú nanákai, ákú Jews ha'ánáłséh goz'ąą lę'e: 2 Ákónę' Paul ha'ayáá, da'át'íįhíí k'ehgo, áígee Jews daagodnłsiníí bijįį Bik'ehgo'ihi'nańh biyati' bek'e'eshchiiníí yaa yáńdaaltihgo taadn godilzįh. 3 Christ biniigodelzaaná' daztsąągé' naadiidzaahíí dábik'ehyú adzaa, daayiłniigo nłt'éégo ch'í'nah ádaayiłsįgo yaa yádaałti'; áígé' gádaayiłnii, Díí Jesus baa nohwił nagosni'ń Christ nlįį. 4 Áík'ehgo ła' da'osdląądgo Paul ła'íí Silas yíhikai; Greeks daagodnłsíni łąągo, isdzáné itisyú nandeehíí doo ałch'ídé ałdó' ádaadzaa da. 5 Áíná' Jews daanlíni da'ołch'įįdgo nnee nchǫ'go nadaakaihíí dała'ádaizlaago nnee áígee daagolíínií yił daagołkizh, Jason bigową ch'ída'isdzįįz, Paul ła'íí Silas nnee dała'adzaahíí bich'į' ch'ídaanendzood daanzįgo. 6 Doo hwaa da yídaagołsįįdná' Jasongo ła'íí odlą' bee iłk'ííyú daanlíni ałdó' ła' biłgo nadaant'án bidáhzhį' ndaineyood, daadilwoshgo gádaanniiná', Díí nneehíí ni'gosdzáń biká' dahot'éhé daagołkizhgo na'aash n'íí kú ń'áázhgo, 7 Jason k'íyó'nií lę'e: nant'án ła'ihíí nlįį, Jesus holzéhi, daaniigo, áí dawa Caesar yegos'aaníí doo yikísk'eh ádaat'ee da. 8 Nnee dała'adzaahíí ła'íí nant'án daanliinií díí daidezts'ąąná' doo bił dábik'eh da. 9 Jason ła'ihíí biłgo ídánada'hes'nilná' nańdaabines'įįd. 10 Odlą' bee iłk'ííyú daanliinií tł'é'yú Paul ła'íí Silas Beréayú odais'a': ákú ń'áázhná' Jews ha'ánáłséh goz'ąą yunę' ha'a'áázh. 11 Jews áígee daagolíni Jews Thessalonícagee

daagolíni bitisgo nłt'éégo natsídaakees lę́'e, Jesus baa na'goni'íí dázhǫ́ hádaat'įįgo nádaidnné'go Bik'ehgo'ihi'nań biyati' bek'e'eshchiinií dajįį biigha yitah daadéz'įįgo daayozhíí lę́'e, Jesus baa na'goni'íí da'anii shį daanzigo. 12 Áí bighą łą́ą́go da'osdlą́ąd; isdzáné Greeks daanlíni itisyú nandeehíí doo ałch'ídé da, nnee ałdó' łą́ą́go da'osdlą́ąd. 13 Áíná' Thessalonícagé' Jews daanlíni Beréagee Paul Bik'ehgo'ihi'nań biyati' yee yałti'íí yídaagołsįįdgo, ákú náńłsą́ą́go, Beréagee daagolíníí yił daagoshkizh lę́'e. 14 Áík'ehgo odlą' bee iłk'ííyú daanlíni dagoshch'į' Paul túnteel bich'į'go odais'a': Silas ła'íí Timothy da'áígee sikeená'. 15 Paul yił okaihíí Áthenszhį' yił niikai: t'ą́ązhį' nádesht'aazhná' Paul gábiłnii, Silas ła'íí Timothy dagoshch'į' shaa no'aash le'gá shá biłdołnii. 16 Paul Áthensgee biba' sidaaná' beda'aszaahíí bich'į' da'ch'okąąhíí dázhǫ́ łą́ą́go yo'įįgo biyi'siziinií doo bił gozhǫ́ǫ́ da. 17 Áík'ehgo Jews ha'ánáłséh goz'ąą yunę' Jews daanlíni ła'íí nnee daagodnłsíni yił łahada'dit'áh, ła'íí na'inііh nagoz'ąąyú dajįį biigha nákaahíí ałdó' yił łahada'dit'áh. 18 Igoyą' yaa nakaihíí, ła' Epicuréans daaholzéhi, ła'íí Stóics daaholzéhi baa hikai. Ła' gádaanii, Díí bizaagolánihíí lą́ą́ hat'íí niih? Ła'ihíí, Bich'į' da'ch'okąąhíí doo bígózį dahi yaa nagolni' ngonolníí, daanii, Jesus yaa nagolni' ła'íí nanezna'íí naadiikáhíí yaa nagolni'híí bighą. 19 Daabiłtsoodgo dahisk'id Areópagus golzeeyú yił hikai gádaayiłniigo, Ánídégo iłch'ígót'aahíí baa nohwił nagolní'. 20 Hat'ííshį doo bígózį dahi baa

nagolnį́'go da'nts'ag: ái bídaagonlzį hádaahiit'įį. 21 (Athensgee dasa' daagolíínií ła'íí ńzaadgé' daagolį́į́ n'íí dawa daazhógo na'gonį' áníidéhíí yaa nadaagolnį'go dagohíí yídaayésts'ąągo naháztąą.) 22 Paul dahisk'idgé' Mars golzeeyú siziį̨go gánį́í, Athensgee daagonołíni, dázhǫ́ nohwił daagodiyį̨h lą́ą́go bígosíłsį̨įd. 23 Hishgaałyú dawahá daahołkąąhíí daanesh'į́į́, ła'íí da'ołkąąhgee DILZINI DOO BÍGÓZÍNI BICH'Į' golzeego k'e'eshchiinií hish'įį ni'. Áík'ehgo daahołkąąhíí doo bídaagonołsį dahíí baa nohwił nagoshnį'. 24 Bik'ehgo'ihi'nań ni'gosdzáń ła'íí dawahá biká' daagolíínií áyíílaahń yaaká'yú ła'íí ni'gosdzáń biłgo yeBik'ehń nlį̨įgo da'ch'okąąh nagoz'aanií nnee áyíílaahíí doo yiyi' golį́į́ da. 25 Doo hat'íí yídn nlį̨į dahíí bighą dawahá nnee ádaizlaahíí doo bee daach'okąąh da, dabíí nnee dawa ihi'naahíí, nádidzołíí ła'íí dawahá yá ágółsį̨híí bighą. 26 Nnee dała'á bich'ą'gé' nnee iłtah at'éégo hadaazt'i'i ni'gosdzáń biká' dahot'éhé gólį́į́go yá áyíílaa, ła'íí hazhį' daahinaahíí ła'íí hayú daagolíínií yá ngon'ą́ą́; 27 Bik'ehgo'ihi'nań yiká daadéz'įį doleełhíí bighą, baa deshaał daanzį̨go, dat'éé ndi dała'á ntį̨įgo doo nohwich'ą' ńzaadyú gólíni at'éé da, 28 Bee daahin'naa, ła'íí bee nadaahiikai, ła'íí binkááyú daagondlį̨į; nohwitahgé' biyati' nzhónihíí ła' gádaaniihíí k'ehgo, Nohwíí da'anii bichąghášhé daandlį̨į. 29 Nohwíí Bik'ehgo'ihi'nań bichąghášhé daandlį̨įgo, nnee dábiini'ihíí yee Bik'ehgo'ihi'nań ádaile', óodo dagohíí béshłigaií, tséét́a bee nłt'éégo be'ilzaahíí áyíílaahíí k'ehgo doo baa natsídaahiikees da le'. 30 Nnee Bik'ehgo'ihi'nań doo yídaagołsį

daná' binchǫ'íí doo yineł'įį da ni': ndi k'adíí Bik'ehgo'ihi'ǹań nǹee dahoť'éhé gádaayiłǹiigo bá ndaagoz'ąą, Nohwinchǫ'íí bich'ą'yúgo ádaałǹe': 31 Nǹee háyiłtíínií ni'gosdzáń biká' nǹee dábik'ehgo yaa yałti' doleełgo ła'a jįį ngon'ą́ą́hií bighą; ái da'aǹii ágodoǹiiłíí da'ái nǹee daztsąągé' náyihil'ǹa'íí bee nǹee dawa yígółsįgo áyíílaa. 32 Nanezna'íí naadiikáhií yaa da'dezts'ąąná' ła' baa daadloh lę́'e; ła'íí, Baa nohwił nanagolǹí' ndi at'éé, daaǹii lę́'e. 33 Áík'ehgo áígé' Paul ch'ínyáá. 34 Nǹee ła' bíhikaigo da'osdląąd: Dionýsius, Areópagite nlíni, ła'íí isdzán Dámaris holzéhi, ła'ihíí biłgo ałdó'.

18

1 Díí bikédé'go Paul Áthensgé' dahnyaago Córinthgee nyáá. 2 Áígee Áquila, Jew nlíni, Póntusgé' gólíni yaa nyáá, ái bi'aad Priscílla biłgo da'áníihí Italygé' ń'áázh, (Jews daanlíni Romegee daagolíínií, Daanohwigha ch'ínółkáh, ǹiigo Cláudius ngon'ą́ą́hií bighą,) áík'ehgo Paul yaa nyáá. 3 Paul ałdó' gowągolgai ágole'íí nlįįgo yił daagolǫ́ǫ́go yił nada'iziid lę́'e: (ái gowągolgai ádaile'íí daanlįį.) 4 Jews daagodnłsinií bijįį dawahn ha'ánáłséh goz'ąą yuǹe' Paul Jews daanlíni ła'íí Greeks daanlíni yich'į' yánádaaltihgo biini' yá ádaagozlaa. 5 Silas ła'íí Timothy Macedóniagé' ń'ą́ázhná' Paul dá yałti' nt'éé, Jesus, Christ nlįį, ǹiigo Jews daanlíni yil nadaagolǹi'. 6 Jews daanlíni doo hádaabit'įį dahíí bighą dénchǫ'égo bidáhzhį' yádaałti'ná' Paul bidiyágé yiiłháalgo gádaabiłǹii, Dáhaago ádaałdzaa lę́'eyúgo dánohwíí nadaanohwinłtł'og; shíí doo nashinłtł'og da:

kodé' godezt'i'go doo Jews daanlįį dahíí bich'į'
dahdisháh. 7 Áígé' dahnyaago nn̲ee Jústus holzéhi,
Bik'ehgo'ihi'n̲ań yokąąhń, bigowąyú óyáá; áí
gowąhíí Jews ha'ánáłséh goz'aaníí dábit'ahgé'
goz'ąą lę́'e. 8 Críspus, Jews ha'ánáłséh yinant'a'
nlíni, yił naháztaaníí dawa Jesus daayosdląąd; ła'íí
Córinthgee daagolííníí Paul biyati' daidezts'ąąná'
da'osdląądgo baptize ádaaszaa. 9 Áígé' tł'é'yú Jesus
Paul bił ch'í'n̲ah ágólaago gábiłn̲ii, Doo nénldzid
da, yáńłti', doo t'ąązhį' áńt'éé da: 10 Shíí nił
nshłįįgo nn̲ee doo ła' nn̲i'doln̲ih at'éé da: dząągee
shichągháshé łą́ą́go daagolį́į́. 11 Áík'ehgo áígee
golį́į́go dałádn łegodzaagé' gostáń dahitąą, nn̲ee
bitahyú Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati' yee iłch'ígo'aah
lę́'e. 12 Áígé' Akéyagee Gállio nant'án nlįįná'
Jews daanlíni łedikaigo Paul yich'į' nanakį́į́,
áík'ehgo yáná'itihéyú yił hikai, 13 Gádaan̲iigo,
Díí nn̲eehń begoz'aaníí doo yikísk'eh at'éé dago,
Bik'ehgo'ihi'n̲ań daayokąąhgo nn̲ee biini' yá
ádaagoléh. 14 Paul k'ad hadziih nt'éégo Gállio
Jews gádaayiłn̲ii, Nchǫ'go ánágot'įįł dagohíí
nyeeyú ádzaahíí baa yádaałti'yúgo nohwíyésts'ą́ą́go
dábik'eh doleeł ni', Jews daanołíni: 15 Áíná' yati',
hizhíí ła'íí benagosoł'aaníí zhą́ baa łahada'dołt'áhíí
bighąyúgo, dánohwíí nadaanohwinłtł'og; shíí
díí k'ehgo ágot'eehíí doo baa yashti' at'éé da.
16 Áík'ehgo yáná'itihégé' ch'íyineńyood. 17 Greeks
daanlíni dawa Sósthenes, Jews ha'ánáłséhíí
yinant'a', yił ndaazdéélgo yánáltihíí dahnándaahíí
bádngee nyída'ashtłizh. Gállio ánágot'įįdíí doo
yich'į' zhin̲éé át'éé da ni'. 18 Díí bikédé'go

Paul da'áígee sidaago ńzaad ogoyáá, áígé' odlą' bee bik'íiyú daanlíni yich'á' bił o'i'éél Sýriayú, Priscílla ła'íí Áquila biłgo; Cenchréagee bitsizíl yiłshéég: godnłsįgo ngon'ą́ą́ n'íí bighą. 19 Áígé' Éphesusyú hikai, áígee Priscílla ła'íí Áquila sikeená' yich'á' óyáá: áíná' bííhíí Jews ha'ánáłséh goz'ąą yuⁿe' oyáágo Jews daanlíni yich'į' yádaałti' lę'e. 20 Da'aⁿahzhį' síndaa, daabiłⁿiiná', Dah, ⁿiigo, 21 Yich'á' dahnanásdzaa, gáyiłⁿiigo, Okąąhgo da'idąąyú dázhǫ́ dishá́h hásht'į́į́, Jerúsalemyú: Bik'ehgo'ihi'ⁿań hát'íiyúgo nohwaa nádishdáá́ł. Áík'ehgo Éphesusgé' bił oná'í'éél. 22 Caesaréayú bił na'n'éélná' ínashood ha'ánáłséh yúdag óyáágo dét'įhézhį' yił yádaałti' lę'e, áígé' yagi Ántiochyú onanádzaa. 23 Dét'įh ákú sidaa hik'e dahnaadiidzaa, łahyúgo onanádzaago Galátia ła'íí Phrýgia golzeeyú ch'ínyáá, ínashood dawa bi'odlą' nłdzil ánádaidle'go. 24 Jew nlíni, Apóllos holzéhi, Alexándriayú gólíni, Éphesusyú ńyáá; dázhǫ́ nłt'éégo yałti', Bik'ehgo'ihi'ⁿań biyati' bek'e'eshchiinií nłt'éégo yígółsį. 25 NohweBik'ehń bikísk'eh ch'ogaałíí nłt'éégo baa bił ch'ígot'áni; bijíí yuⁿe' diltłi'go, dawahn nohweBik'ehń yaa yałti'go iłch'ígó'aah lę'e, John baptize ábi'delzaahíí zhą́ yígółsį ndi. 26 Áń Jews ha'ánáłséh goz'ąą yuⁿe' doo biini' hą́h dago yałti' nkegonyaa; Priscílla ła'íí Áquila daabidezts'ąąná' dasádnyú yił okaigo Bik'ehgo'ihi'ⁿań bikísk'eh ch'ogaałíí nłt'éégo doo hidziih dago bił ch'ídaago'aah lę'e. 27 Akéyayú shił ido'eel nzįná' odlą' bee bik'íiyú daanlíni, Apóllos akú deyaa, ńdaadołteeh le'gá, daayiłⁿiigo ínashood

Akéyagee daagolíínií yich'į' k'eda'ashchįį: akú
ńyááná' ínashood iłgoch'oba'íí bee da'osdląądíí
nłt'éégo yich'oni lę'e. 28 Bik'ehgo'ihi'nań biyati'
bek'e'eshchiinií bee Jesus, Christ nlįį, bił ch'í'nah
ádaayiłsįgo nnee biníáł Jews daanliinií yił
łahada'dit'áhgo biini' yá ádaagozlaa.

19

1 Apóllos Córinthgee sidaaná' Paul ni'
bidazhinéégo ch'ínyáágo Éphesusyú ńyáá; ákú
ínashood ła' yaa nyáágo, 2 Gádaayiłnii, Ya' Holy Spirit
bee nohwaa daagost'ąą lánée da'osodląądná'?
Gádaanii, Dah, Holy Spirit nliinií doo hwaa
baat'ídaandzį da. 3 Paul gáyiłnii, Hat'íísha'
bikísk'eh baptize ádaanohwi'deszaa lą́ą? John
iłch'ígó'aahíí bikísk'eh, daanii. 4 Paul gánádo'niid,
John, Nohwinchǫ'íí bich'ą'zhį' ádaałne'go
baptize ádaanohwi'dolne', niigo nnee baptize
ádaile' ni', Shiké'gé' hígháhíí, Jesus holzéhi,
daahołdląą, daayiłniigo. 5 Díí daidezts'ąąná' Jesus
nohweBik'ehń bizhi' bee baptize ádaabi'deszaa.
6 Áígé' Paul biká' ndaadesniigo Holy Spirit bee
baa daagodest'ąągo yati' ła'i yee yádaałti', ła'íí
Bik'ehgo'ihi'nań binkááyú yádaałti' lę'e. 7 Nnee
nakits'ádah shį hilt'ee lę'e. 8 Áígé' Paul Jews
ha'ánáłséh goz'ąą yune' onadáhgo doo biini' hąh
dago yałti'go taagi dahitąą, Bik'ehgo'ihi'nań
bilałtł'áhgee begoz'aanií yaa yałti'go ła' biini'
yá ádaagozlaa. 9 Áíná' ła' t'ąązhį' na'ádi'nilgo doo
da'odląą da lę'e, ái dała'at'éehíí biníáł Jesus
bikísk'eh da'ch'okahíí nchǫ'go yaa yádaałti', ái
bigha Paul, ínashood biłgo, yich'ą' dahdikaigo,

Tyránnus holzéhi bida'oltag yun̲e' dajįį biigha
iłch'į' yánádaaltih. 10 Díí k'ehgo ádaat'įįgo naki
łegodzaa; áík'ehgo Asia biyi' daagolííníí dawa, Jews
daanlíni ła'íí Greeks daanlíni Jesus nohweBik'ehń
biyati' daidezts'ąą. 11 Bik'ehgo'ihi'n̲ań Paul
binkááyú ízisgo áná'ol'įįłíí doo hwaa hit'įį dahi
ye'ánát'įįł: 12 Bą́ą́yo dagohíí itíl sitzoozé Paul
bich'ą́'gé' daanezgaihíí bich'į' onádaach'in̲iił,
áík'ehgo kah yaa nakaihíí nádaabi'dilziih, ła'íí
nn̲ee spirits nchǫ'i biyi' daagolį́į́ n'íí hahikáh.
13 Ła' Jews daanlíni dá nakai nt'éhi nn̲ee biyi'gé'
spirits nchǫ'i hadainiyoodíí daanlíni, Jesus
nohweBik'ehń bizhi' yee ádaan̲iigo spirits nchǫ'íí
hadainiyood daanzįgo gádaayiłn̲ii, Jesus, Paul
yaa yałti'ihi, bee ná ngoni'ą́ą́. 14 Jews bi'okąąh
yedaabik'ehi yánant'a'i, Sceva holzéhi, biye'ke
gosts'idihíí ádaat'įįd lę́'e. 15 Áíná' spirit nchǫ'i
gádaabiłn̲ii, Jesus bígonsį, Paul ałdó' bígonsį;
nohwíí hadń ádaałt'įį shį? 16 Nn̲ee spirit nchǫ'i
biyi' golínihíí nn̲ee gosts'idi yich'į' yaahilwodgo
dawa yich'į' dahnadilwo'go yitis silįį, áík'ehgo
gowągé' dádaałichiigo bin̲í'da'dezn̲ihgo ch'ínkį́į́.
17 Éphesusgee daagolííníí, Jews daanlíni ła'íí Greeks
daanlíni díí yídaagołsįįdná' dawa tsídaadesyiz
lę́'e; áík'ehgo Jesus nohweBik'ehń bizhi' nn̲ee
dawa daidnłsį nkegonyaa. 18 Nn̲ee łą́ą́go
da'osdląądíí neheskaigo nchǫ'go ánádaat'įįł n'íí
yaa nadaagoln̲i'. 19 Bena'ch'aahíí ye'ánádaat'įįł
n'íí ła' binaltsoos dała'ádaizlaago nn̲ee dawa
bin̲ááł daidnłid: áí da'izlįįhíí daayołtag hik'e
zhaali béshłigaihíí ashdladin doo náhóltagyú
da'izlíni lę́'e. 20 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihi'n̲ań biyati'

dayúweh bínágodaałgo itisgo at'éé silįį. 21 Díí
ánágot'įįdíí bikédé'go Holy Spirit bik'ehgo Paul
Jerúsalemyú déyáágo Macedóniayú ła'íí Akéyayú
ch'idishaał nzįgo gáṉíí, Ákú déyááhíí bikédé'go
Romeyú ałdó' dishaał. 22 Áígé' bich'odaaṉiihíí
naki, Timótheus ła'íí Erástus Macedóniayú odes'a';
bíí Asiayú dét'įhézhį' sidaa lę́'e. 23 Áíná' Jesus
bikísk'eh da'ch'okąąhíí nṉee dénchǫ'go yaa
hagoł'áá nkegonyaa. 24 Ła' nṉee Demétrius
holzéhi, béshłigaihíí yitsidi nlíni, kįh biyi' Diána
daach'okąąhíí béshłigai bee be'ilzaago áile'i, áń
béshłigai daayitsidíí łą́ą́go yich'į' nadaahi'ṉiił
lę́'e; 25 Áń áí nṉee ła'íí da'ágát'éégo binasdziidíí
biłgo dała'áyíílaago gádaayiłṉii, Shik'isyú,
díí nada'idziidíí bich'ą́'gé' ízisgo da'iit'įįhíí
bídaagonołsį. 26 Díí daał'įį ła'íí daadołts'ag, Dawahá
bich'į' da'ch'okąąhíí nṉee ádaile'íí doo bich'į'
da'ch'okąąh bik'eh da, ṉiigo Paul, nṉee łą́ą́go biini'
yá ádaagozlaago nohwich'ą́'yúgo ádaadzaa, doo dá
Éphesus zhą́ da, Asia biyi' dák'azhą́ dahot'éhé ałdó':
27 Díí nohwinasdziidíí nohwich'ą́' daayiłchǫǫ; doo
áí zhą́ da, ndi Diána, isdzán bich'į' daach'okąąhíí
ízisgo at'éhi, kįh biyi' daach'okąąhíí doo ílį́į́ da
hileeh, áí Asia dahot'éhé ła'íí ni'gosdzáń biká' nṉee
dawa daabokąąh n'íí bich'ą́'gé' ízisgo gos'ánihíí
bech'ígowáh doleeł. 28 Díí daidezts'ąąná' díyat'eego
bádaagozhchįįdgo nádaadidilghaazh, Éphesusgee
daagolííníí daayokąąhíí, Diána holzéhi, ízisgo at'éhi
nlíni at'éé, daaṉiigo. 29 Áík'ehgo kįh gozṉilgee
godikish gozlįįgo, dała'ánách'it'įįh goz'ąą yuṉe'
nádnkįį, Paul yił nakaihi Gáius ła'íí Aristárkus,

Macedóniagé' daagolíni, ákóne' odaideshoodgo. 30 Paul nnee łąągo dała'adzaahíí bitahyú digháh hát'íí ndi yił nakaihíí, Dah, daabiłnii. 31 Asiagee nant'án, Paul bit'eké daanlíni, ałdó' bich'į' o'ił'a', Dała'ánách'it'įįh goz'ąą yunе' donah hela', daabiłniigo nádaabokąąh. 32 Nnee ła' kogo ádaaniiná' ła'íí łahgo ádaanii: áígee godikish; hat'íí bigha dała'ádaach'idzaahíí ła' doo yídaagołsįįd da lę'e. 33 Nnee ła' Alexánder holzéhi, Jews daanlíni, Nohwá hadziih, daabiłniigo ádnyú nadaabizlǫǫs. Áń na'ígizh, nnee yich'į', Jews daanlíni bá yashti' nzįgo. 34 Ndi Jew nlįįgo yídaagołsįįdná' dáła't'ohe, Éphesusgee daagolíni daayokąąhíí, Diána holzéhi, ízisgo at'éhi nlíni at'éé, daaniigo daadilwoshgo nakidn łedihikęęz. 35 Áígé' kįh goznilíí begoz'aaníí yek'e'eshchíni nnee dała'at'éehíí, Doo hagoł'aa da, yiłnniidná' gádaayiłnii, Éphesusgee daagonołíni, díí kįh goznilgee daagolíínííí, Diána, ízisgo at'éhi, daayokąąhgo hadń doo yígółsį da? Ła'íí be'ilzaahíí Júpiter bich'ą'gé' naltǫ'íí daayokąąhgo ałdó' hadń doo yígółsį da? 36 Díí doo da'anii da doo hadń nii le' at'éé dahíí bigha doo daagonołch'aad dago dábik'eh, doo natsí'ikees dahíí doo ádaałt'įį da. 37 Díí nnee kú daanenoyoodíí dilzįhgo nagoz'aaníí doo daiłchǫǫh da, ła'íí isdzán be'ilzaahi daahohiikąąhíí doo nchǫ'go yaa yádaałti' da. 38 Áík'ehgo Demétrius ła'íí da'itsidi yił nada'iziidíí dahadń yaa yádaałti'go hádaat'įįyúgo, yáná'itihé ch'í'otąą, ła'íí aayádaałti'íí góląį, akú łaa yádaałti' dábik'eh. 39 Dayúweh ła' hádaałt'įįyúgo nnee yándaaltihíí iłch'į' hilnéh ndi at'éé. 40 Díí jįį be'ánágot'įįdhíí bigha nohwaa yáda'iti' ngolníí,

hat'íí baa daagonch'aadihíí doo ła' da. 41 Díí yee gánn̲iidná' nn̲ee dała'at'éehíí, Nádaadołkáh, yiłnn̲iid.

20

1 Godikish n'íí ąąłná', Paul ínashood yushdé' daayiłnn̲iidná' yinádaadezhchid, áígé' yich'ą' Macedóniayú dah nadiidzaa, 2 Macedónia biyi' daagolíínií yitaaghaago yidag yádaałti'ná' Greeceyú ńyáá. 3 Ákú taagi bedahitąą. Jews daanlíni benadaago'aaná' Sýriayú bił naadez'eel nt'éégo Macedóniayúgo ch'ínánóshdáh nzį lę'e. 4 Sópater Beréagé' gólíni, Aristárkus ła'íí Secúndus, Thessalonícagé' daagolíni; Gáius, Dérbegé' gólíni, ła'íí Timótheus; Tíkakus ła'íí Tróphimus, Asiagé' daagolíni, áí dawa yił deskai. 5 Áí Tróasyú okaigo áígee nohwiba' naháztąą lę'e. 6 Báń benilzoołé da'ádį̨hgo báń alzaahi daahi'dąą ni', áígé' Philíppigé' Tróaszhį' ashdla'i nohwee daizkąą nohwił dah'o'ołgo; áígee naháatąągo gosts'idi nohwee daizkąą. 7 Godilziníí bijį̨į ínashood da'okąąhgo da'iyąągo dała'adzaaná' Paul iskąą dahnádishdáh nzį̨go dá yił yádaałti'go tł'é'ís'ah. 8 Dá'ík'ehyú dahnágost'ąąyú dała'adzaa yun̲e' ik'ah kǫ'i łą́ą́go daadiltłi' lę'e. 9 Ákú nn̲ee áníi nagháhi Éútikus holzéhi biká'got'íné daadentą́ą́gee dahsdaago iiłhaazh: Paul dá yałti' nt'éégo nn̲eehíí gódah ch'ínenlóól, áí taagi nágost'ąągé' lę'e, áígé' daztsąągo nádainłtį̨į lę'e. 10 Áík'ehgo Paul gódah ch'ínyáágo hayaa adzaago yinazhchidná' gán̲íí, Doo hago nohwił ádaagot'ee da le'; t'ah hin̲aa. 11 Paul wą́'yúdag onádzaaná' báń yehesdlaadgo da'iyą́ą́, áígé' yił iłch'į' yánádaalti'go ńzaad ogoyáá

gost'ịdzhị', áígé' yich'ą' dahnadiidzaa. 12 Nn̲ee
áníi nagháhá gódah ch'ínenlóól n'íí hin̲aago
yił onákai, dázhǫ́ bił daagozhǫ́ǫ́go. 13 Paul
dabí'iłtsé tsina'eełíí si'ąąyú nkaigé' Ássosyú
nohwił da'des'eel, ákú nkaigo Paul tsina'eełíí
yiyi' dahndáah doleeł, daandzịgo: Paul dáni' ákú
higháhgo ngonłchį́į́híí bighą. 14 Ássosgee nohwaa
nyáánáʼ tsina'eełíí yeh hiyáágo Mityléneyú bił
nohwił da'iz'eel. 15 Áígé' nohwił dahna'iz'eelgo
iskąą hik'e Chíos ba'ashhahyú nohwił ch'ída'iz'eel;
áígé' iskąą hik'e Sámosyú nohwił nada'iz'eel,
áígé' Trogýlliumgee dét'ịh naháatąą; iskąą hik'e
Milétusyú nohwił nada'iz'eel. 16 Paul Asiahíí biyi'
doo ńzaad begodigháh dahíí bighą Éphesus bitis bił
ch'ída'i'eełgo ngon'ą́ą́: dábik'ehyúgo Péntecost-híí
bijįį Jerúsalemyú dáhah hįkáhíí bighą. 17 Paul
Milétusyú sidaago Éphesusyú ínashood yánazíni,
Kú nółkáh, daabiłn̲iigo o'ił'a'. 18 Ákú hikainá'
gádaayiłn̲ii, Da'iłtsé Asiagee níyáágé' godezt'i'go
dawahn hago'at'éégo nohwitahyú gonshłįį n'íí
bídaagonołsį, 19 Dá shaa goch'oba'go, łahgee shin̲áá
túnáłį́į́ná' Jews daanlíni shenadaago'aahíí bee
shich'ị' nagontł'ogo Bik'ehgo'ihi'n̲ań bá na'isiid
ni': 20 Dawahá nohwá nzhoonií doo ła' t'ąązhị' ánsị
dago baa nohwił nadaagoshn̲i'go nohwił ch'í'n̲ah
ashłaa ni', dała'ánádaałt'ịįyú ła'íí daagotahyú,
21 Jews ła'íí Greeks daanlíni, Nohwinchǫ'íí
bich'ą'zhị'go ádaałn̲e'ná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'ị'go
ádaałn̲éh, ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń
daahołdląągo bada'oł̨į́, dishn̲iigo baa bił
nadaagoshn̲i' n'íí ałdó' bídaagonołsį. 22 Áík'ehgo

k'adíí Holy Spirit nashihiłnaa'go Jerúsalemyú nádésdzá, ákú shidáhyú goz'ąą doleełíí doo bígonsį da: 23 Ndihíí ha'ánshteeh ła'íí shiniigonłt'éé doleełíí shiba' goz'ąągo Holy Spirit shił nanágolnįh, kįh nagoznįlyú nashaayú. 24 Áíná' áí doo shił hago'at'éé da, shi'ihi'na'íí doo shił ilíį́ da, shił gozhǫ́ǫ́go shinasdziid łashłé zhą́ hásht'į́į́, ła'íí yati' Jesus nohweBik'ehń shaa yiné'íí Bik'ehgo'ihi'nań bił goch'oba'íí nłt'éégo baa na'gonį'íí ąął baa nagoshnį'go hasht'į́į́. 25 Nohwíí nohwitahyú Bik'ehgo'ihi'nań bilałtł'áhgee begoz'aaníí baa nagoshnį'go nashaa n'íí doo nádaashołtséh dahíí bígonsį. 26 Áík'ehgo díí jįį gádaanohwiłdishnįi, Doo da'dołts'ag daná', ch'a'onesołdeeyúgo doo hat'íí nashinołtł'og da. 27 Doo ła' t'ąązhį' ánsį dago Bik'ehgo'ihi'nań nohwá ngon'ááníí dawa baa nohwił nadaagosisnį'híí bighą. 28 Ádaa daagonołdzą́ą, ła'íí ínashood dawa bá daagonołsą́ą, Bik'ehgo'ihi'nań daayokąąhgo ha'ánáłséhíí dabíí bidił yee yist'įįdíí Bik'ehgo'ihi'nań bá da'dołné'; ái binádaadeł'į́į́go Holy Spirit ádaanohwizlaa. 29 Díí bígonsį, nohwich'ą' dahdiyaahíí bikédé'go nnee ba'cho bégodzidi ga'ádaat'éhi nohwitahyú híkáhgo ínashood ndi k'izédaidihinįił doleeł. 30 Nohwíí nohwitahyú ndi nnee ła' yati' doo da'anii dahíí yee yádaałti' nkegoniigháh, ínashood daanlíni bich'ą'zhį' yaa da'niigo, bíígo bikísk'eh dahikáh doleeł. 31 Ái bighą ádaa daagonołdzą́ą, tł'é' biigha ła'íí jįį biigha dá godezt'i' nt'éégo taagi łegodzaazhį' shinąáá túnál'į́į́ná' dała'á nołtįįgo nohwił ch'ígonsh'aah n'íí bínádaałnįih. 32 K'adíí, shik'ííyú, Bik'ehgo'ihi'nań ła'íí biyati' biłgoch'oba'íí baa

nohwinshn̲iił, ái yati'íí daanołdzilgo ádaanohwile', ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań báhadaadeszaahíí bitahyú nohwíyéé doleełíí nohwaa yiné'go yínel'ąą. 33 Béshłigaihíí, óodo, dagohíí diyágé ła' daabíyééhíí doo ádá hásht'į́į da. 34 Nohwíí bídaagonołsį, dashíí ídee hinsh'n̲aa ni', ła'íí bił nashkaihíí dawahá bá ádaagonsį ni'. 35 Díí k'ehgo nada'ołsiidgo doo daanłdzil dahíí bich'odaałn̲iigo dábik'eh nohwił ch'í'n̲ah ashłaa, ła'íí Jesus nohweBik'ehń gán̲íí n'íí bínádaałn̲iihgo nohwił ch'ígonsh'aah ni', Dahadń hat'íí kaa yiné'yúgo ái doo dá baa gozhǫ́ǫ́ da, áíná' dahadń hat'íí baa ch'iné'yúgo, ái zhą́ itisgo baa gozhǫ́ǫ́. 36 Díí ąą́ł yee yałti'ná' hilzhiizhgo dawa yił da'oskąąd. 37 Dawa daachagná' Paul yinádaazhchidgo daazts'ǫs, 38 Doo nádaashołtséh da, n̲iihíí bighą itisgo doo bił daagozhǫ́ǫ́ da. Áígé' tsina'eełíí si'ąąyú yił nakai lę'e.

21

1 Áígé' bich'á' nohwił da'iz'eelná' Cóos golzeezhį' ts'ígozdǫh nohwił oda'iz'eel, iskąą hik'e Rhodes golzeezhį', áígé' Pátara golzeezhį': 2 Phenécia tsina'eełíí dez'íli lą́ą́ baa nkaigo beh hiikaigo nohwił dahna'iz'eel. 3 Áígé' Cýprus golzeehíí nohwe'eshganzhin̲éégo hit'į́į silį́į́ná' nohwił ch'ída'iz'eel Sýriazhį', Tyregee nohwił nda'iz'eel: áígee tsina'eełíí yogheełíí nahi'n̲iiłhíí bighą. 4 Ínashood baa nkaigo áígee gosts'idi nohwee da'izkąą: ái Holy Spirit yádaabihiłti'go Paul, Jerúsalemyú don̲áh hela', daabiłn̲iigo. 5 Gosts'idihíí ąą́ł nohwee nyíńłkǫ́ǫ́ná' dahnádihiikai; ínashood dawa bi'aad ła'íí bichągháshé biłgo kį́h

gozn̲ilíí bich'ą'zhį' bił ch'ínkai: ákú tábąąyú daahihiilzhiizhná' da'osiikąąd. 6 Bik'ehgo'ihi'n̲ań nohwił daanlį̨į doleeł, daałiłn'n̲iiná' tsina'eełíí beh hiikainá' bííhíí gowąyú onákai. 7 Tyregé' Ptolemáiszhį' nohwił da'iz'eel, áígee odlą' bee nohwik'ííyú bił iłch'į' yádaahiilti'go dała'á jį̨į bił naháatąą. 8 Iskąą hik'e Paul bił nahiikaihíí Caesaréazhį' nohwił onáda'iz'eel; áígee Philip, Jesus yá nagoln̲i'i, gosts'idi ha'n̲ilíí itah nlíni; bigową yun̲e' ohiikaigo bił naháatąą. 9 Bitsi'ke doo ndaan̲ee dahíí dį̨į'i, áí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú yádaałti' lę'e. 10 Áígee naháatąągo dá'an̲ah godeyaago Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú yałti'i, Ágabus holzéhi, Judéagé' ńyáá. 11 Nohwaa nyáágo Paul biziz náidnlaago dabíí bikee ła'íí bigan łíyistł'ǫǫná' gánn̲iid, Holy Spirit gán̲íí, Jerúsalemgee Jews daanlíni nn̲ee díí sis bíyéehíí díí k'ehgo łídaabiłtł'ohgo doo Jews daanlį̨į dahíí yaa daabiłtéeh doleeł. 12 Díí da'disiits'ąąná' nohwíí ła'íí nn̲ee áígee daagolíínií biłgo Paul, Jerúsalem yúdag don̲áh hela', daabiłn'n̲iigo nádaahohiikąąh. 13 Paul gánn̲iid, Hat'íí bigha daałchago shijíí nn̲iihgo ádaanołsį? Shíí Jesus nohweBik'ehń bizhi'híí bigha Jerúsalemyú ha'ánshteeh, ła'íí dastsaahgo ndi shił dábik'eh. 14 Ch'éh ádaałn'n̲ii hik'e gádaade'n̲iid, NohweBik'ehń hát'íínií bikísk'ehyú ágodon̲iił. 15 Díí bikédé'go iłch'į'da'siidlaago Jerúsalem yúdag ohiikai. 16 Ínashood ła' Caesaréagé' daagolíni bił ohiikai, áí Mnáson, Cýprusgé' gólíni, doo áníná' ínashood silíni, bigowąyú bił nkai, áń bił naháatąą. 17 Áígé' Jerúsalemyú nkainá' odlą' bee nohwik'isyú baa nkaihíí bigha nohwa'ahédaanzį̨į'. 18 Iskąą

hik'e Paul bił ha'áhiikai James bich'į'; áígee ínashood yánazíni dała'adzaa. 19 Ilch'į' yádaałti'ná' Paul binkááyú doo Jews daanlį̨į dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihi'nąń hat'íí áyíílaahíí dała'ágo iłké' gon'ą́ą́go yaa yił nadaagosn̄i'. 20 Díí daidezts'ąąná', NohweBik'ehń ízisgo at'éhi nlį̨į, daan̄ii, áígé' Paul gádaayiłnn̄iid, Isąą, nohwik'isn, Jews daanlíni bitahgé' ł̨ą́ą́go doo náhóltagyú da'osdląąd; áí dawa Jews bich'į' begoz'aaníí dázhǫ́ nłt'éégo yikísk'eh ádaat'ee: 21 Áíná' naat'ídaanzį, Jews daanlíni doo Jews daanlį̨į dahíí bitahyú daagolínihíí, Moses nohwił ch'ídaagos'aaníí yó'odaadoł'aago nohwichą́ghásh́é doo círcumcise ádaał'į̨į da, ła'íí nohwi'at'e' doo bikísk'eh ádaanołt'ee da, biłńn̄iigo bił ch'ídaagon'áah, nídaagołsį̨į́d. 22 Hago'at'éégosha' ádaahii'n̄e'? Nn̄ee ł̨ą́ą́go dała'an̄e' doleeł: kú ńyaahíí yaat'ídaanizį̨į́h go'į́į́. 23 Áí bigha ádaaniłn'n̄iihíí k'ehgo ánn̄e': nohwitahyú nn̄ee dį́į́'i godnłsiníí yich'į' hadaagodile'go ndaagoz'ąą lę́'e; 24 Ni ałdó' godínłsį̨go bił iłch'į'da'dołdlé'go bił nkáhgo ákú bá nadahíńn̄ił, bitsits'in ł̨igaigo daiłshéhíí bigha̜: díí bee nn̄ee dawa bich'į' bígózį doleeł, naat'ídaanzį n'íí doo da'an̄ii da, ndi begoz'aaníí bikísk'eh áńt'éé. 25 Áíná' doo Jews daanlį̨į dahíí da'osdląądíí bich'į' naltsoos ádaasiidlaa gádaan'n̄iigo, Ágádaat'eehíí doo be'ádaanołt'ee da nzhǫǫ, áíná' beda'okąąhíí nastseedgo nadn'áí yaa hi'n̄iiłíí, ła'íí dił, ła'íí dawahá bize'da'istł'ooníí doo daałsąą da, doo nant'į' nach'ikai da ałdó'. 26 Áík'ehgo Paul nn̄ee dį́į́'ihíí yił okaigo iskąą hik'e godnłsį̨go yił iłch'į'áda'desdlaaná' da'ch'okąąh goz'ąą yun̄e' yił okai, godnłsį̨go iłch'į'ádaach'idle'

ąął bengowáhíí bebígozįįhíí bighą, ła'íí dała'á
ntį́į́go dahat'íhíta Bik'ehgo'ihi'n̲ań bá baa hi'né'híí
ałdó' bebígozįįhíí bighą. 27 Gosts'idiskaaníí
k'azhą́ ąął bengowáhná' Jews Asiagé' daagolííníí
da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' Paul daayiłtsąąná' nn̲ee
dawa yił daagoshkishgo Paul yił ndaazdeelgo,
28 Nádaadidilghaazhná' gádaann̲iid, Israel hat'i'i
daanołíni, nohwich'odaałn̲ii: Díń nn̲eehń nn̲ee
dahot'éhé yił ch'ígó'aah ánágoldoh, Israel hat'i'i
ła'íí begoz'aaníí ła'íí díí goz'aaníí bich'ą́'yúgo
ádaanołt'ee, daayiłn̲iigo: dayúwehyú Greeks
daanlíni ałdó' da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' yił
okaigo díí godiyįhgo goz'aaníí daayiłchǫǫd.
29 (Dabí'iłtséná' kįh gozn̲ilyú Tróphimus, Éphesusgé'
gólíni, yił na'aashgo daabo'įį ni'go, áń Paul
da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' yił o'áázh daanzįį ni'.)
30 Kįh gozn̲ilgee nn̲ee daagolíni dawa godikish
nagodiidzaa ni', áígé' iłch'į' nádnkįįgo dała'adzaa
ni': áígé' Paul yił ndaazdeelgo da'ch'okąąh
goz'ąągé' ch'ídaabist'e'ná' ch'íná'itį́híí dagoshch'į'
daada'deztąą ni'. 31 Daabiziłhee nkegonyaaná'
silááda binant'a' Jerúsalem dahot'éhé godikish
gozlį́į́go yaat'ínzį: 32 Áík'ehgo dagoshch'į' silááda
ła'íí binadaant'a' biłgo nn̲ee dała'adzaahíí yich'į'
gódah ch'ínkį́į́: áí nn̲ee daayiłtsąąná' Paul
nyída'iz-haal n'íí dákehégo ádaisįįd. 33 Áígé'
silááda binant'a'íí Paul yaa nyáágo biłtsoodgo,
Bésh hishbizhíí naki bee łíbi'doltł'óh, n̲ii; áígé',
Hadń át'į́į́, hat'íí hago áyíílaa? n̲iigo yiká na'ódíłkid.
34 Nn̲ee dała'at'ééhíí ła' kogo ádaan̲iiná' ła'íí łahgo
ádaan̲ii: áík'ehgo godńch'aadhíí bighą ch'éh
yígołsįįhgo at'į́į́go, Silááda sin̲ilyú bił dołkáh,

nnīid. 35 Gódah ch'í'itiinzhį' nyááná' nnee łą́ągo dała'at'éehíí hadaashkeehíí bigha silááda dahdaabinłtįį. 36 Nnee dała'at'éehíí daadilwoshgo biké' nášeeł, Daazołhee, daanīigo. 37 Paul k'ad silááda sinil yune' yił ha'akáhná' silááda binant'a'íí gáyiłnii, Nich'į' hasdziih née? Silááda binant'a'íí gánníí, Greek biyati' bee yáńłti' née? 38 Ni Egyptgé' nnee ńlíni née, da'iłk'ehéná' nnee godikishgo dį́įdn doo náhóltagyú nada'iłtseedíí da'igozlįįyú oyinil n'íí ni née? 39 Paul gánníí, Shíí Jew nshłįį, Cilícia biyi' ízisgo kįh goznilíí Társus golzeegé' gonshłíni: nánoshkąąh, ch'ík'eh nnee bich'į' hasdziih. 40 Silááda binant'a', Ch'ík'eh hadziih, yiłnniidná' Paul gódah ch'í'itiingé' dahsizį́įgo nnee dała'at'éehíí yich'į' na'ígizh. Doo hat'íí náhists'ąą daná' Hebrew biyati' bee yich'į' yałti' nkegonyaa.

22

1 Nnee daanołíni, shik'ííyú, ła'íí nibáyáń daanołíni, nohwinąáł ádá hasdziihíí ídaayesółts'ąą. 2 (Hebrew biyati'íí yee hadziigo da'dezts'ąąná' dayúwehégo doo hat'íí náhists'ąą da: Paul gánniid,) 3 Shíí Jew nshłįį, Cilícia biyi' kįh goznilíí Társus golzeegee gosilį́į, ndi dząągee díí kįh goznilgee shi'dihiilna', begoz'aaníí daanohwitaa yikísk'eh ádaat'ee n'íí Gamáliel holzéhi shił ch'ígon'ą́ą́, nohwíí ádaanołt'eehíí k'ehgo nłdzilgo Bik'ehgo'ihi'nań bá sízį́į ni'. 4 Nnee ła'íí isdzáné Jesus yikísk'eh daayikahíí łídaashtł'o'go ha'áná'ilka'á yune' odaahiskaad ni', biniigonłt'éégo ádaansį, dak'azhą́ hishhąągo. 5 Díí ánát'įįdíí okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni ła'íí nnee yándaaltihíí shídaagołsį: áí bik'isyú daanlíni,

Damáscusyú daagolínihíí, bá naltsoos shaa daiznil, áík'ehgo ákú níyáá, Jesus yikísk'eh daayikahíí áígee daagolíínií łídaashtł'o'go Jerúsalemyú bił nshkáh, biniidaagodilne' doleełhíí bighą. 6 Damáscusyú dak'azhą́ nsháhgo ha'iz'ąąyú shį, dahį́ko yaaká'gé' shich'į' nke'idindlá́ád. 7 Áígee hayaa nago'ná' yati' gáshiłniigo idisiits'ą́ą́, Saul, Saul, hat'íí lą́ą́ bighą shiniigonłt'éégo áshińłsį? 8 Áík'ehgo gádéniid, Hadń ánt'į́į, shiNant'a'? Gánáshiłdo'niid, Shiniigonłt'éégo áshińłsinihíí shíí ásht'į́į́, Jesus, Názarethgé' gonshłíni. 9 Bił hishkaahíí ałdó' nke'dindlá́ádíí daayiłtsą́ą ndi izhii shich'į' yałti'íí doo daidezts'ą́ą da. 10 Áík'ehgo gádéniid, Hago lą́ą́ áshne', sheBik'ehń? Jesus gáshiłnniid, Nádndáhgo Damáscusyú ńnáh; ákú hat'íí ánléhíí ąął baa nił na'goni' ndi at'éé. 11 Dázhǫ́ łigaigo nke'idindlá́ádhíí bighą doo gosh'į́į da silį́į́go bił hishkaahíí Damáscusyú odaashizlǫǫz. 12 Ła' nnee Ananías holzéhi, begoz'aaníí yikísk'eh nlį́į́go Bik'ehgo'ihi'nań yidnłsíni, Jews áígee daagolíínií dawa nłt'éégo baa yádaałti'i, 13 Áń shaa nyáágo shit'ahgee hizį'go gáshiłnniid, Shik'isn Saul, go'į́į nándleeh. Áík'ehgo dagoshch'į' gosh'į́į násisdlį́į́go Ananías yiłtsą́ą. 14 Gánáshiłdo'niid, Bik'ehgo'ihi'nań, nohwitaa n'íí daayokąąhń, hat'íínií bígonsį doleełgo hanitį́į́, Nłt'éégo Anát'į́į́łíí hį́łtséhgo, ła'íí bizhiihíí dints'į́hgo. 15 Hat'íí hí'íínií ła'íí hat'íí dints'agíí nnee dawa áń bá baa bił nagolni' doleeł. 16 Áík'ehgo hat'íí biba' síńdaa? Nádndáhgo nohweBik'ehń bizhi' bee bich'į' ánniigo baptize áni'dolnéh, áík'ehgo

ninchǫ'íí yó'o'eeł. 17 Jerúsalemyú nánsdzaaná'
da'ch'okąąh goz'ąą yun̲e' oshkąąh nt'éégo
shił ch'í'n̲ah ágolzaago, 18 Gáshiłn̲iigo hiłtsąą,
Dahałe, Jerúsalemgé' dagoshch'į' ch'íńn̲áh: shaa
bił nadaagoln̲i'íí doo hádaat'įį da doleełhíí
bighą. 19 Áík'ehgo gádén̲iid, SheBik'ehń, Jews
ha'ánáłséh nagoz'ąą dahot'éhé daanodlaaníí
ha'áná'ilka'á baa hin̲íl, ła'íí nbída'niłhaał n'íí dabíí
yídaagołsį: 20 Ła'íí Stephen, ná nagoln̲i'íí nlíni,
bidił idezjoolná' bit'ahgé' sízį́įgo shił dábik'eh
ni', hayíí daabizis-hiinihíí iká' daabi'ííhíí bá
bin̲ádésh'į́į ni'. 21 Áígé' gánáshiłdo'n̲iid, Dahnn̲áh:
ńzaadyú doo Jews daanlįį dahíí bich'į' nideł'a'.
22 Nn̲ee dała'adzaahíí bídaayésts'ąą lę́'e, ndi díí yee
ánn̲iidná' nádaadidilghaazhgo gádaann̲iid, Yúwehyú,
daazołhee: nn̲ee ga'at'éhihíí ni'gosdzáń biká'
doo hin̲aa bik'eh da. 23 Nádaadidilghaazhgo iká'
daabi'ííhíí dahnadai'ah, ła'íí łeezh hadag daiki',
24 Áík'ehgo silááda binant'a' da'tiséyú sitíni, Silááda
sin̲ilyú bił nołkáh, biłnn̲iid, ła'íí habída'ołhaałgo
nahódaadołkid, hat'íí bighą baa daadilwoshíí
bígonozį́įh. 25 Áíná' łídaabistł'ǫǫná' Paul silááda
dała'á gonenadín binant'a'i bit'ahgee siziiníí
gáyiłnn̲iid, Nn̲ee Roman nlíni doo baa yá'iti'í
habí'į́łhaałgo ná goz'ąą née? 26 Silááda binant'a'i
díí yidezts'ąąná' silááda binant'a' da'tiséyú sitíni
yich'į' oyáágo gáyiłn̲ii, Hago ánn̲e'go láń? díń
nn̲eehń Roman nlíni ląą. 27 Áík'ehgo silááda
binant'a'íí Paul yaa nyáágo gáyiłn̲ii, Shił nagoln̲í',
ya' Roman ńlį́į́ née? Paul gán̲íí, Ha'aa. 28 Silááda
binant'a'i gánádo'n̲iid, Roman nshłiiníí łą́ą́go bighą
nahan̲ílhi at'éé. Paul gán̲íí, Shíí dá Roman nshłįįgo

gosilíni ánsht'ee. 29 Áík'ehgo k'ad nabídaadiłkid n'íí bich'á' nádnkįį: ła'íí silááda binant'a'i ałdó', Paul łíhistł'oonií, Roman nlįįgo yígołsįįdhíí bigha tsídolyiz. 30 Iskąą hik'e silááda binant'a'i hat'íí bigha Jews daanlíni baa dahdaagoz'aaníí da'anii yígołsįįh hat'íígo, k'ena'bí'ahná' okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi ła'íí yándaaltihi, Dała' ałné́h, daayiłnnįid, áík'ehgo Paul yił gódah ch'i'áázhgo yándaaltihíí biyahzhį' yił nn'áázh.

23

1 Paul yándaaltihíí da'as'ah yineł'įįdná' gánií, Nnee daanołíni, shik'isyú, díí jįįzhį' ngont'i'go Bik'ehgo'ihi'nań shineł'íígo nłt'éégo ánásht'įįł bígonsįgo hinshnaa. 2 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Ananías holzéhi, bit'ahgee naziiníí, Bizadaałts'į, daayiłnii. 3 Áík'ehgo Paul gábiłnii, Dá'iká'gee zhą́ łigaigo ánálzaahi ńlíni, Bik'ehgo'ihi'nań nił hayaa nałts'į go'íí: begoz'aaníí bee shaa yáńłti'go dahsíńdaa née, áíná' begoz'aaníí doo bikísk'eh áńt'éé dago nik'ehgo shi'dolts'į? 4 Bit'ahgee naziiníí gádaabiłnii, Bik'ehgo'ihi'nań bi'okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni nchǫ'go baa yáńłti' née? 5 Paul gánádo'niid, Shik'isyú, okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni nlįį łą́áhíí doo bígonsį da ni': nohwíí nohwihat'i'i binant'a' doo nchǫ'go baa yádaałti' da le', niigo bek'e'eshchįį. 6 Nnee ła' Sádducees daanlįįgo ła'íí Phárisees daanlįįgo Paul yígolsįįdná', yándaaltihíí yich'į' gánií, Nnee daanołíni, shik'isyú, shíí Phárisee nshłįį, Phárisee nlíni biye' nshłįį: nanezna'íí naadiikáh hoshdlą́ąhíí bigha shaa yá'iti'. 7 Díí

ánn̲iidná' Phárisees daanliinií ła'íí Sádducees daanliinií łahada'dit'áh nkegonyaa: áík'ehgo nn̲ee dała'at'éehíí nakiyú iłk'ékai. 8 Sádducees, Nanezna'íí doo naadiikáh da, Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi dagohíí spirit ta doo ła' golı̨́ı̨́ da, daan̲ii: áíná' Phárisees daanlínihíí, Á gólı̨́ı̨́, daan̲ii. 9 Áík'ehgo nawode hagołdog: begoz'aaníí ye'ik'eda'ałchíhi Phárisees yił daagot'iiníí daahizį'go gádaan̲ii, Díń nn̲eehń doo hat'íí nchǫ'íí ye'adzaa dago bídaagosiilzı̨́ı̨d: spirit dagohíí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binal'a'á yaaká'gé'hi bich'į' yałti' lę'eyúgo, doo Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' nadaagonlkaad da ndizhǫǫ. 10 Łahada'dit'áh n'íí hagowáh nkegonyaaná' silááda binant'a' Paul dánko iłk'ídaach'idzı̨́s he'at'éé nzı̨go, silááda, Ákú dołkáhgo baa hadaanołteehgo noł̨jahyú bił nádołkáh, daayiłn̲ii. 11 Iskąą tł'é' hik'e Jesus Paul bit'ahgee sizı̨́ná' gán̲íí, Paul, bidag áńt'éé: Jerúsalemyú shaa nagosíńn̲i'híí k'ehgo Romeyú ałdó' shá nagoln̲í' doleeł. 12 Jı̨́ı̨ gozlı̨́ı̨ná' Jews daanliinií ła' ndaagoshchı̨́ı̨go, Paul daayizes-hı̨́ı̨zhį' doo da'iyąągo, doo da'idlągo ádándaagost'ąą. 13 Ndaagoshchiinií dizdin bitisyú hilt'ee lę'e. 14 Okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi ła'íí Jews yánazíni yich'į' okaigo gádaayiłn̲ii, Nłdzilgo ádándaagosiit'ąą, Paul daazeldı̨́ı̨zhį' doo da'iidąą dago. 15 Áík'ehgo nohwíí ła'íí yándaaltihíí biłgo silááda binant'a'i bich'į' ch'in̲ii daadoł'aah nohwaa yił nołkáhgo, dayúweh na'ídaadołkid k'a'at'éégo: nohwíí ałk'iná' biba' naháatąą, daazildeego dénohwit'ah dahiyaago. 16 Paul daaziłheego yiba' naháztaaníí Paul bilah bizhaazhé

yaat'ínzįįná' Paul silááda sin̲ilyú yich'į' oyáágo yił
nagosn̲i'. 17 Áík'ehgo Paul silááda dała'á gonenadín
binant'a' ła' yushdé' yiłn̲iigo gáyiłn̲ii, Díń nn̲ee áníi
naghahń silááda binant'a' da'tiséyú sitíni bich'į'
bił n'áásh: yił nagoln̲i' hat'į́į́híí bighą. 18 Silááda
binant'a' yaa yił n'aazhná' gán̲íí, Paul, ha'ásitíni
yushdé' shiłnn̲iidgo, Díń nn̲ee áníi naghahń hat'íí
shį niłdishn̲ii niłn̲iigo bich'į' bił n'áash, shiłn̲ii.
19 Áík'ehgo silááda binant'a' dasahn nabídiłkid
yun̲e' obiilǫ́ǫ́z, Hat'íí baa shił nagoln̲í'go láń?
biłn̲ii. 20 Paul bidá'áhń gán̲íí, Jews daanlíni iskąą
nn̲ee yándaaltihíí bich'į' Paul bił n'aash daaniłn'n̲ii,
daan̲iigo ndaagoshchįį, nłt'éégo baa na'ódíkidíí
k'a'at'éégo. 21 Áíná' baa godeno'áah hela': nn̲ee
dizdin bitisyú hilt'éégo daaziłheego yiba' naháztąą,
Paul daizes-hįįzhį' doo da'iyąągo, doo da'idląągo
nłdzilgo ádándaagost'ąą: áík'ehgo, Ha'aa, ńn̲iihíí
yiba' naháztąą. 22 Áík'ehgo silááda binant'a'
nn̲ee áníi naghahń, Shił nagosíńn̲i'íí hadń bił
nagoln̲í' hela', yiłnn̲iidná', Nádńdáh, yiłnn̲iid.
23 Áígé' silááda dała'á gonenadín binant'a' naki
yushdé' yiłnn̲iidgo gáyiłn̲ii, Silááda naki gonenadín,
ła'íí łį́į́ bee silááda daanliiníí gosts'idin, ła'íí
silááda bésh yee nadaagonłkaadíí naki gonenadín
dagoshch'į' Caesaréayú dahnádiiłséhgo áhłéh,
tł'é'go ngost'áí bik'ehenkéézgo; 24 Paul ałdó' łį́į́ bił
hiltéhíí bá iłch'į'hołéh, áík'ehgo Félix, nant'ánchań,
baa bił nołkáh. 25 Díí k'ehgo án̲íígo Félix yich'į'
k'e'eshchįį: 26 Shíí Cláudius Lýsias nshłíni Félix
nant'ánchań, ízisgo áńt'éhi, Gozhǫ́ǫ́, niłdishn̲iigo
nich'į' k'e'eshchiih. 27 Díń nn̲eehń Jews daanlíni
ła' daabiłtsoodgo nabiziłhee nt'éégo Roman nn̲ee

nlįį lą́ą́híí bígosíłsįįdgo siláádа kú bił nshkaigo bich'á' ńdaadihiiltįį. 28 Hat'íí bee baa dahgost'aaníí bígonsį hasht'į́į́go bá yándaaltihíí baa bił ni'áázh. 29 Dabíí yenahas'aaníí bik'izhį' baa dahgost'ąą lą́ą́go bígosíłsįįd, ndi ha'ásitiiníí dagohíí da'itsaahíí doo ła' bee bángot'ąą da. 30 Díń nn̲eehń zideego yaa ndaagoshchiiníí baa shił nagosn̲i'ná' dagoshch'į' nich'į' ołta', hayíí baa dahdaagoz'aaníí nin̲ááł baa nadaagodoln̲ih biłdishn̲iigo bándaagosii'ąą. Da'áí zhą́ nich'į' k'e'shiłchį́į́. 31 Áík'ehgo siláádа ádaabiłdo'n̲iidhíí k'ehgo tł'é'yú Antípatrisyú Paul yił okai. 32 Iskąą hik'e siláádahíí sin̲ilyú nákainá' ł̨į́į bee siláádа daanliiníí Paul yúweh yił okai: 33 Áí Caesaréayú hikainá' nant'ánchań naltsoos yaa daistsooz, Paul ałdó' yaa yił hikai. 34 Naltsoosíí yozhi'ná', Ni' hat'íí golzéhi biyi' gonlíni, n̲iigo Paul nayídíłkid. Cilíciagé' gól̨į́į́go yígołsįįdná', 35 Gáyiłn̲ii, Naa dahdaagoz'aaníí hikaigo naa yashti' ndi at'éé. Hérod yánáltih goz'ąągee Paul siláádа bin̲ádaadéz'į̨į́go ngon'ą́ą́.

24

1 Áígé' ashdla'iskaaníí bikédé'go okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Ananías holzéhi, ła'íí Jews yánazíni biłgo hayaayú hikai, nn̲ee, Tertúllus holzéhi, bá yádaałti'go yił hikai, áń Paul bee baa dahgost'aaníí nant'ánchań yaa yił nagoln̲i' doleełgo. 2 Paul yiká ánn̲iidná' Tertúllus baa dahgo'aa nkegonyaa gán̲íígo, Nighą nohwini' iłch'į'gont'éé, ła'íí nohwitahyú nchǫ' n'íí nłt'éégo ánándlaa, 3 Áí dawahn ła'íí dahayú ba'ahédaandzį, Félix, ízisgo áńt'éhi. 4 Niłgoch'oba'go ayą́hágo

nich'į' hasdziihíí ídínłts'ąągo nánoshkąąh. 5 Díń nn̄eehń baa nagontł'ogíí nlį̨įgo bídaagosiilzį̨įd, Jews daanlíni ni' dahot'éhé biká' daagolíínníí yił daagołkizh, ła'íí Nazarénes daanlį̨į zhin̄éégo yásizíni bídaagosiilzį̨įd: 6 Da'ch'okąąh goz'ąą yun̄e' gołchǫǫh nt'éégo bił ndaasiideel: nohwíí benagosiil'aanníí bee baa yádaasiiłti' doleeł ni'. 7 Ndi Lýsias, siláada binant'a'ń, nohwaa nyáágo hagoshkéhégo nohwilák'e hayidzį́įz ni'. 8 Baa dahdaagoz'aanníí naa hikáhgo, n̄iigo ngon'ą́ą́: dá ni nahídńłkidgo hat'íí bighą baa dahdaagosiit'aanníí dawa bígonłsį̨įh doleeł. 9 Jews daanlíni ałdó' díí án̄íihíí da'an̄ii án̄íí daann̄iid. 10 Nant'ánchań nabí'igizhná' Paul yałti' nkegonyaa gán̄íígo, Doo ałch'ídn łegodzaa dago díí hat'i'íí bá yánáltihíí ńlį́įgo bígonsį̨įhíí bighą shił gozhǫ́ǫ́go ninadzahgee ádá hasdziih: 11 Díí bígóńłsį̨įh, nakits'ádah iskąąná' Jerúsalem yúdag oshkąąhyú níyáá ni'. 12 Áígee da'ch'okąąh goz'ąą yun̄e', ła'íí Jews ha'ánáłséh goz'ąą yun̄e', ła'íí kį̨h gozn̄ilyú ła' bił łaha'disht'áhgo doo hadń sho'į̨ da ni', ła'íí nn̄ee bił daagodikishgo doo hadń sho'į̨ da ni': 13 Shaa dahgoz'aanníí daazhógo ágolzéhi. 14 Áíná' díí nich'į' ádá nagoshn̄i', Jesus bikísk'eh da'ch'okahíí, okąąh bee sahngo na'ádi'n̄ilíí daabiłdi'n̄iihíí, áí itah nshłį̨į, bich'ą́'gé' nn̄ee síllíínníí Bik'ehgo'ihi'n̄ań daayokąąh lę́'e n'íí hoshkąąh, begoz'aanníí bee nohwá ngot'ąą n'íí ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̄ań binkááyú na'iziidi n'íí bek'e'eshchiinníí dawa hoshdląą: 15 Nłt'éégo ádaat'eehíí ła'íí doo dábik'ehyú ádaat'ee dahíí nanezna'gé' naadiikáh doleełíí áí nn̄ee yiká daadéz'į̨įhíí shíí ałdó' Bik'ehgo'ihi'n̄ań binkááyú

biká désh'į́į́. 16 Áígé' dawahn Bik'ehgo'ihi'n̲ań
ła'íí nn̲ee ałdó' daashineł'į́į́go nłt'éégo ánásht'į̨į̨łgo
bígonsį doleełhíí bighą nłdzilgo nabik'í'isiid.
17 Da'kwíí łegodzaahíí bikédé'go tédaat'iyéhíí
hat'íhíta baa daanshné'go, ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań
hoshkąąhgo hat'íhíta baa nshné'go bił nít'i'íí
bich'į' násdzaa. 18 Díí bee ánásht'į̨į̨łná' da'ch'okąąh
goz'ąą yun̲e' godnłsįgo iłch'į' áde'dinshdlaago,
doo shin̲aayú nn̲ee łą́ą́go dała'adzaa da, doo
godnch'áad dago Jews daanlíni ła' Asiagé'
daagolííníí shaa hikai ni'. 19 Áí hat'íhíta bee shaa
dahdaago'aayúgo nin̲ááł shaa dahdaago'aago kú
híkáhgo dábik'eh. 20 Dagohíí yándaaltihíí shaa
yádaałti' n'ná' hago'at'éégo nchǫ'go ánát'į̨į̨díí
shídaagołsį̨į̨díí, nn̲ee kú nich'į' hikaihíí yaa
nadaagoln̲i'go dábik'eh, 21 Díí dała'á zhą́ doo bił
dábik'eh da ni', bitahyú sízį́į́go nádidishghaazhgo
gádén̲iid n'ná', Nanezna'íí naadiikáhíí hoshdląąhíí
bighą díí jį̨į̨ nohwin̲ááł shaa yá'iti'. 22 Áí Félix
yidezts'ąąná', Jesus bikísk'eh da'ch'okahíí nłt'éégo
yígołsįhíí bighą gán̲íí, Dét'įhégo Lýsias, silááda
binant'a'íí, kú ńyáágo bá ngonsh'aa ndi at'éé.
23 Áígé' silááda gonenadín binant'a'íí gáyiłn̲ii,
Paul bin̲ádíń'į̨į̨, ndi łahgee dabíí hát'į́į́yú naghaa
le', ła'íí bit'eké baa nákáh nnizhǫǫ, hat'íhíta
yídn nliiníí baa nádainé'go nnizhǫǫ. 24 Da'kwíí
iskaaníí bikédé'go Félix bi'aad Drusílla, Jew
nlíni, yił n'áázhgo Paul yiká o'iił'a', áík'ehgo
Christ ch'odląąhíí yaa yałti'go daidezts'ąą.
25 Dábik'ehyú ánách'ot'į̨į̨łíí, ła'íí ádaagoch'idzaaníí,
ła'íí yun̲áásyú kaa yá'iti'íí yaa yałti'go Félix
ditłidgo tsídolyizgo gán̲íí, Dák'ad yúwehyú dahnn̲áh,

dahagee dábik'ehgee niká ánádeshnę' ndi at'éé.
26 Ndi yiká oná'ił'aa nt'éégo iłch'į' yałti', Paul
ch'ínánshteehíí bigha zhaali shaa yiné' shį nzį lę'e.
27 Naki łegodzaahíí ch'ígóyááná' Félix nant'ánchań
n'íígee Pórcius Féstus nant'ánchań silįį; áík'ehgo
Félix Jews daanlíni bił dádaabik'ehyú ashne' nzįgo
Paul dáha'ásitįį nt'éénáʼ óyáá.

25

1 Féstus ni' yánant'aa doleełíí biyi' nyáánáʼ
taagiskaanií bikédé'go Caesaréagé' Jerúsalem
yúdag oyáá. 2 Okąąh yedaabik'ehi da'tiséyú
sitíni ła'íí Jews daanlíni ádn nazínihíí
Paul bee dahdaagost'aanií Féstus yaa yił
nadaagolni'ná nádaayokąąh, 3 Paul Jerúsalemyú
dol'áá, daabiłnnįid, higaałgo daayiziłheego
ndaagoshchįįná'. 4 Áíná' Féstus gánnįid, Paul,
Caesaréayú t'ah bi'dotą' ni', shíí dák'adégo
ákú nádésdzá. 5 Áík'ehgo nohwitahyú nohwá
nadaant'aahíí bił nádóshkáh, áígee nneehń
nchǫ'go adzaayúgo ch'ík'eh baa nadaagolni'.
6 Féstus itah sidaago gonenan bitisyú iskąą, áígé'
Caesaréayú onádzaa; ákú iskąą hik'e yánáltihíí
dahnándaahgee dahnezdaago, Paul yushdé' bił
nołkáh, nnįid. 7 Ákú ńyáánáʼ Jews Jerúsalemgé'
hikaihíí binaayú nadaazįį, daazhógo ágolzeego,
Doo ałch'ídn dénchǫ'go adzaa da, daabiłniigo baa
dahdaagoz'ąą. 8 Paul ádá hadzii gáníígo, Jews
yenagos'aanií, dagohíí da'ch'okąąh goz'aanií,
dagohíí Caesar ndi doo hago ashłaa da. 9 Áíná'
Féstus, Jews daanlíni bił dádaabik'ehyú áshnéh
nzįgo Paul gáyiłnii, Ya' Jerúsalem yúdag ńnáhgo

ákú shiɲááł naa dahgoz'aaníí bighą naa yá'iti' háńt'įį née? 10 Paul gáɲíí, Caesar bá yánáltihíí bidáhgee sízíį́, da'áígee shaa yá'iti'go dábik'eh: Jews daanlíni doo dénchǫ'go ánásht'įįł dahíí nłt'éégo bígonłsį́. 11 Nchǫ'go ánásht'įįł lę́'eyúgo hat'íí bighą dastsaahgo ásdzaayúgo dastsaahíí doo bich'á' ch'a'oshgheed at'éé da; bighą shaa yá'iti'íí doo hat'íí dayúgo, doo hadń Jews daanlíni yaa shaa dino'aa at'éé da. Caesar shaa yałti'go hasht'íį́. 12 Áík'ehgo Féstus, yił nant'án daanliinií ił ch'į' yádaałti'ná' Paul gáyiłɲii, Caesar naa yałti' háńt'įį, áík'ehgo áń bich'į' nɲáh doleeł. 13 Da'kwíí iskaanií ch'ígóyááná' Agríppa, ízisgo nant'án nlíni, ła'íí Berníce biłgo Féstus, kozhį' nant'án silįįhíí bighą, Caesaréayú yaa n'áázh. 14 Ákú sikeego łą́ągo bedaizkąąná' Féstus Agríppa Paul yaa yił nagosɲi' gáɲíígo, Nɲee ła' dá ha'ásitįį nt'éénáʼ Félix onádzaa ni': 15 Jerúsalemyú sídáánáʼ Jews bi'okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi ła'íí Jews yánazíni, áí nɲeehń yaa shił nadaagosɲi', Bá ngono'aah, daaɲiigo. 16 Gádaabiłdéɲiid, Nɲee baa dahgost'aanií hayíí baa dahdaagoz'aanií doo baa yádaałti'égo, ła'íí baa dahgost'ąąhíí bighą dá doo ádá hadziihé yó'olt'e'go Romans daanliinií doo áík'ehgo daagoz'ąą da. 17 Áík'ehgo baa dahdaagoz'aanií kú hikainá' doo ńt'ah nsįgo da, iskąą hik'e yánáltihíí dahnándaahgee dahnídáágo, Yushdé' nɲeehń bił nołkáh, déɲiid. 18 Baa dahdaagoz'aanií daahizį'ná' nchǫ'go ánágot'įįłíí bee baa dahdaago'aa shį niizíį́', ndi doo hwaa da: 19 Dabíí daabi'okąąhíí yaa łahada'dit'áh ła'íí nɲee ła' Jesus holzéhi daztsąą n'íí Paul yaa nagolɲi'yúgo, T'ah hiɲaa, ɲiihíí ałdó' yaa

łahada'dit'áh. 20 Díí k'a'at'éehíí hago'at'éégo baa yashti' shįhíí doo bígonsį dago, Jerúsalemyú ńn̲áh háńt'įį née, ákú naa yá'iti'yú? biłdén̲iid. 21 Áíná' Paul gáshiłnn̲iid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni zhą́ shaa yałti'go hasht'į́į́, áík'ehgo Caesar bich'į' oł'a'zhį' bin̲ádaadeł'į́į́, daabiłdén̲iidgo bá ndaagosii'ą́ą́. 22 Agríppa Féstus gáyiłn̲ii, Nn̲eehń dabíí yałti'go dists'į́h hásht'į́į́. Féstus gán̲íí, Iskąągo nts'į́h ndi at'éé. 23 Iskąą hik'e Agríppa ła'íí Berníce biłgo baa da'oln̲íígo n'áázh, silááda yánadaant'aahíí ła'íí kį́h gozn̲ilgee nn̲ee itisyú nadaandeehíí biłgo dała'ánách'it'įįh goz'ąą yun̲e' yił onałsą́ą́, áígé' Féstus bik'ehgo Paul yił ha'ákai. 24 Féstus gán̲íí, Agríppa, ízisgo nant'án ńlíni, ła'íí kú neheskaihíí daanohwigha, díń nn̲eehń daał'įį ako, dząągee Jews daagolíínííi dawa ła'íí Jerúsalemyú daagolíínííi ałdó' daadilwoshgo gádaashiłn̲ii, Díń nn̲eehń doo hin̲aa bik'eh da. 25 Áíná' bigha da'itsaahíí doo ła' yee adzaa da łąągo bígosílsįįd, ła'íí dabíí gáshiłnn̲iid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni shaa yałti'go hasht'į́į́, áík'ehgo ákú bich'į' dish'aago ngoni'ą́ą́. 26 Áíná' shinant'a' bich'į' doo hat'íí baa bek'e'eshchii da. Áí bigha nohwaa bił ni'áázh, ni zhą́ Agríppa, ízisgo nant'án ńlíni, naa bił ni'áázh, áík'ehgo nahídaadelkidíí bikédé'go shinant'a' hat'íhíta baa bich'į' k'e'eshchii doleeł. 27 Ha'ásitiinííi hat'íí bee baa dahgost'aanííi doo bígoziné dago deł'a'go doo shił bik'eh da, shíí.

26

1 Agríppa Paul gáyiłn̲ii, Ádá hadziihgo naa godet'ąą. Áík'ehgo Paul na'ígizhná' ádá hadzii,

gáɳíígo: 2 Agríppa, ízisgo nant'án ńlíni, Jews daanliiníí yee shaa dahdaagoz'aaníí dawa díí jįį niɳááł bee ádá hasdziihíí baa shił gozhǫ́ǫ́: 3 Jews daanlíni bi'at'e' ła'íí łahada'dit'áhíí nłt'éégo bígonłsįhíí bighą: nłt'éégo shíyíńłts'ąą, nánoshkąąh. 4 Jerúsalemgee bił níť'i'íí daagolíínníí bitahyú ishkiin nshłįį ni', áígé' yushdé' godezt'i'go hago'at'éégo hinshɳaahíí Jews daanlíni dawa yídaagołsį. 5 Doo ánii shídaagołsį da ni', shá hadaadziih hádaat'įįyúgo, Phárisee nlįįgo, Phárisees daandliiníí nohwi'okąąh itisgo daidnłsiníí yikísk'eh hiɳaa ni', daashiłɳii doleeł ni'. 6 Daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihi'ɳań bándaagoz'ąą n'íí hoshdląąhíí bighą shaa yá'iti'go kú sízįį́: 7 Díí Bik'ehgo'ihi'ɳań ngon'áánííí begolɳe'go nohwíí nakits'ádahyú hahiit'i'íí dájįį biigha dátł'é' biigha nłdzilgo Bik'ehgo'ihi'ɳań daahohiikąąh. Díí oshdlaaníí Jews daanlíni shaa dahdaagoz'ąą, Agríppa, ízisgo nant'án ńlíni. 8 Bik'ehgo'ihi'ɳań nanezna'íí naadaayihil'ɳahíí hat'íí bighą doo daahołdląą hádaałt'įį da? 9 Jesus, Názarethgé' gólíni, bizhi' bich'ą'zhį'go dashíí ánásht'įįłgo dábik'eh nsį ni'. 10 Áík'ehgo Jerúsalemyú ágásdzaa: okąąh yedaabik'ehi yánadaant'aahíí bik'ehgo Jesus daayokąąhíí łą́ągo ha'áhálkaad ni'; ła'íí natseedgo bándaagot'a'íí, Ha'aa, dishɳiigo bá da'isoh ni'. 11 Jews ha'ánáłséh nagoz'ąą yuɳe' łahgee biniidaagodinsį ni', Jesus nchǫ'go yaa yádaałti'go ádaashłe' ni'; ła'íí dázhǫ́ bik'edaadinshɳiihgo doo Jews daanlįį dahíí bikįh nagozɳilyú ndi biniidaagodinsį ni'. 12 Ágánásht'įįłgo okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi shaa

daagodez'ąą, Ti'i ákú ńn̲áh, daashilnn̲iidgo
Damáscusyú óyáá. 13 Ízisgo nant'án ńlíni,
hishaałyú ha'iz'ąągo shíí ła'íí bił hishkaahíí
biłgo nohwin̲aayú ch'ígona'ái be'idindlá́ádíí
bitisgo yaaká'gé' nohwich'į' nke'dindlá́ád ni'.
14 Daanohwigha hayaa nandeená' Hebrew
biyati' k'ehgo yati' gáshiłn̲iigo idisiits'ą́ą́, Saul,
Saul, hat'íí lą́ą́ bighą shiniigonłt'éégo áshińłsį?
Tsį́dik'iihíí bee níts'i'ishgo'yúgo dayúweh
t'ąązhį' hóńtałyúgo dayúweh dáni ídída'nłn̲i'.
15 Gádén̲iid, Hadń áńt'į́į́, shiNant'a'? Gáshiłnn̲iid,
Shiniigonłt'éégo áshińłsinihíí shíí ásht'į́į́, Jesus
honszéhi. 16 Nádndáhgo hizį́į́: díí bighą nił ch'í'n̲ah
ádeshdlaa, shá na'iziidgo haniłt'į́į́, hago'at'éégo
shinłtsaaníí ła'íí hat'íí nił ch'í'n̲ah ádidishdliiłíí shá
baa nagoln̲í' doleełgo; 17 Jews daanliiníí ła'íí doo
Jews daanlį́į́ dahíí ałdó' bich'ą́' niishteeh, doo
Jews daanlį́į́ dahíí bich'į' nidish'aa, 18 Bin̲áá
got'į́į́go ánádaadle'go chagołheełgé' idindiinzhį'
ánáda'n̲e'go, ła'íí Satan nadaabiłaahíí bich'ą́'yúgo
Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' ánáda'n̲e'go binchǫ'íí
bich'ą́'zhį' ádaile', ła'íí daashodlą́ąhíí bee
hadaadeszaahíí bitah daanlį́į́ doleełhíí bighą
bich'į' nidish'aa. 19 Áík'ehgo Agríppa, ízisgo
nant'án ńlíni, díí yaaká'gé' shił ch'í'n̲ah ágolzaahíí
da'áshiłn̲iiyú ásdzaa: 20 Damáscusyú daagolíínníí
iłtsé, áígé' Jerúsalemyú daagolíínníí, ła'íí ni' Judéa
dahot'éhé biyi'yú daagolíínníí, ła'íí doo Jews daanlį́į́
dahíí ałdó' gádaałdishn̲ii, Nohwinchǫ'íí bich'ą́'yúgo
ádaałn̲e'go Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'į' ánádaałn̲e', ła'íí
nohwinchǫ'íí bich'ą́'yúgo ádaałdzaahíí dábełt'eego
ánádaałt'į́į́ł. 21 Díí bighą Jews daanlíni da'ch'okąąh

goz'ąą yun̲e' shił ndaazdeelgo daashiziłheego
ch'éh ádaat'įįd ni'. 22 Díí jįįzhį' ngońt'i'go
Bik'ehgo'ihi'n̲ań shich'on̲iigo kú sízį́į́, nn̲ee doo
ízisgo ádaat'ee dahíí, ízisgo ádaat'eehíí biłgo
Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú nada'iziidi n'íí ła'íí
Moses be'ágon̲e' daan̲ii n'íí zhą́ baa nagoshn̲i'go
gádaabiłdishn̲ii: 23 Christ biniigodiln̲e' doleeł,
ła'íí da'iłtsé daztsąągé' naadiidáhíí nlįį doleeł,
be'idindííníí Jews daanliiníí ła'íí doo Jews daanlįį
dahíí yił ch'í'n̲ah áyíłsį doleeł. 24 Ágán̲íígo ádá
yałti'ná' Féstus nawode gánn̲iid, Paul, niini'
édįh ląą; łą́ą́go ígonł'aaníí niini' édįhgo áníílaa
ląą. 25 Paul gánádo'n̲iid, Féstus, ízisgo áńt'éhi,
doo shiini' édįh da: da'an̲ii ágot'eehíí shiini'
golį́į́go baa yashti'. 26 Ízisgo nant'án ńlíni, díí baa
yashti'íí bígonłsį́, doo hat'íí t'ąązhį' be'ánsht'ee
dago nich'į' yashti'; díí dahot'éhé bígonłsį; doo ła'
nagont'i' dayú ba'ánágot'įįdhíí bighą. 27 Agríppa,
ízisgo nant'án ńlíni, Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú
nada'iziidi n'íí hondląą née? Hondląągo nígonsį.
28 Agríppa Paul gáyiłn̲ii, Ínashood hishłeehgo
dásdozhą́ shiini' shá ágonlaa. 29 Paul gánádo'n̲iid,
Doo dásdozhą́ da, da'an̲ii odlání ńlį́į́ doleeł, doo
dáni zhą́ da, áíná' díí jįį daasidezts'aaníí dawa
da'ánsht'eehíí k'ehgo ágát'éé doleeł, dishn̲iigo
Bik'ehgo'ihi'n̲ań hoshkąąh, díí łíshi'destł'ooníí
zhą́ dahgo. 30 Paul ánn̲iidná' ízisgo nant'án, ła'íí
nant'ánchań, ła'íí Berníce ła'íí yił naháztaaníí biłgo
nádiikai. 31 K'ihzhį'yú niikaigo gádaałiłdi'n̲ii, Díń
nn̲eehń bighą datsaahíí dagohíí bighą ha'á'istiiníí
doo ye'ánát'įįd da ląą. 32 Agríppa Féstus gáyiłn̲ii, Díń
nn̲eehń ch'ínádzá doleeł ni', Caesar doo yaa ádet'ąą

dayúgo.

27

1 Italyú nohwił dahdez'eelgo nagot'ąąná' Paul,
ła' ha'áshijeedíí biłgo silááda dałán gonenadín
binant'a', Július holzéhi, bin̲ádaadéz'į̨į doleełgo
baa ni'n̲il, áń silááda Augústus yánant'aahíí
itah nlį̨į. 2 Tsina'eełíí Adramýttiumgé' Asia
bitábąą zhin̲ééyú k'ad des'éli bih hiikaigo
nohwił dahda'n'eel; Aristárkus, Macedónia biyi'
Thessalonícagé' gólíni, bił dekai. 3 Iskąą hik'e Sídon
golzeegee nohwił nda'iz'eel; áígee Július Paul yaa
ch'oba'go, Nit'eké bich'į' nn̲áhgo nłt'éégo ádaaniłsį
le', biłnn̲iid. 4 Áígé' nohwił dahnáda'n'eelná'
Cýprus bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił
ch'ída'iz'eel, nohwich'į'go ńch'iidhíí bighą. 5 Cilícia
ła'íí Pamphýlia bit'ahyú túnteel biyi' nohwił
ch'ída'iz'eel, áígé' Lýcia biyi' kį̨h gozn̲ilíí Mýra
golzeezhį' nohwił nda'iz'eel. 6 Áígee silááda
gonenadín binant'a' tsina'eełi Alexándriagé'ihi
Italyú dez'éli yaa nyáágo, Beh hołkáh, nohwiłnn̲iid.
7 Dátąądégo nohwił da'o'ołgo doo ałch'ídn
nohweda'iskąą da, nohwich'į' nagontł'ogo,
ni' tayi' dahgoz'áni Cnidus golzéhi bit'ahzhį'
nohwił ch'ída'iz'eel, ńch'iidhíí bighą doo dayúweh
nohwił da'o'oł bik'eh dago Salmóne bitis Crete
bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ída'iz'eel;
8 Nohwich'į' nagontł'ogo tábąą zhin̲éé nohwił
da'o'ołgo Fair Havens golzeezhį' nohwił nda'iz'eel,
kį̨h gozn̲il Laséa golzeehíí bit'ahyú. 9 Nohwich'į'
nagontł'ogíí bighą, ła'íí daagodnłsį̨go dáshin̲á'
da'ch'okąąhíí ałk'iná' bitis ch'ígóyááhíí bighą

ił'o'ołíí bégódzid ni', áík'ehgo Paul gádaabiłnii,
10 Shik'isyú, díí bígonsį, nohwił da'o'ołyú tsina'eełíí
ła'íí daayogheełíí bich'į', nohwíí dó' nohwich'į'
nadaagontł'og doleeł. 11 Áíná' siláádа gonenadín
binant'a'ń, o'ołíí yebik'ehń ła'íí tsina'eełíí bíyéé
góliíń zhą́ óyésts'ąą, áíná' Paulń doo óyésts'ąą da.
12 Tsina'eełíí nná'i'ołgee doo nohwehai bik'eh
dahíí bighą ch'ilą́ągo gádaanii, Nohwił da'o'oł le',
dáhago'at'éégo Phenícеyú niikáh, áígee nohwehai
doleeł, daanzįgo; Phenícе áí Crete biyi' goz'ąą,
áígee tsina'eełíí nna'oł northwestzhį'go ła'íí
southwestzhį'go ch'ígót'i'. 13 Hayaagé' tą́ądégo
ńch'iidná', nohwá íits'ííd daanzįgo, bésh ndaazíí
tsina'eełíí bee dahastł'ǫ́ n'íí ihnádaiz'ą́ąná' Crete
bibąhyú bił ch'ída'iz'eel. 14 Dét'įhék'e tsina'eełíí
híłch'į'cho bił hayaa, Euroclýdon holzéhi.
15 Nawode desch'iidhíí bighą tsina'eełíí doo
híłch'į'dáhzhį' dahdi'eeł da, dabiini'yú dez'eel lę́'e.
16 Ni' táyi' dahgoz'áni ałch'ísę́hi, Cláudia golzéhi,
bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ída'iz'eelgo
tsina'eełíí ałch'ísę́híí da'ónanta tsina'eełíí nchaahíí
bit'ahyú ndaiz'ą́ą: 17 Áígé' tsina'eełíí nchaahíí
biká'yú dahdaiz'ą́ąná' bésh hishbizhíí nchaahíí
tsina'eełíí bik'ídesdiz; goshtł'ishcho yédaaldzidgo
gowągolgai biká' dastsoozíí nadaayinłtsoozná'
ńch'iidíí zhą́ bee dez'eel. 18 Nawode nohwił iłch'ą́'
nách'ihíí bighą iskąą hik'e tsina'eełíí yoghélihíí
ła' yó'odaiskaad; 19 Nakiskąą hik'e tsina'eełíí
benadziidi dabíí yó'odaiskaad. 20 Ch'ígona'ái ła'íí
ts'iłsǫǫsé doo hwaa bee got'įį dago doo ałch'ídeskąą
da, ła'íí díyat'éégo nohwił iłch'ą́' nách'ih, áík'ehgo
doo hago'at'éégo hasdáhiikáh da łą́ą daandzį ni'.

21 Dá doo da'iyáné ńzaad begodeyaaná' Paul iłn̲í'gé'
hizįįgo gán̲íí, Shik'isyú, shich'į' ídaayesółts'ąąyúgo,
Cretegé' doo nohwił dahda'n'eel dayúgo, doo díí
k'ehgo nohwich'į' nadaagontł'og da doleeł ni',
ła'íí doo hat'íí ch'a'oné' da doleeł ni'. 22 Áíná'
gádaanohwiłdishn̲ii, Bidag ádaanołt'ee le': doo
ła' daaholtsaah at'éé da, tsina'eełíí zhą́ da'ízlį́į́
hileeh. 23 Tł'é'ná' Bik'ehgo'ihi'n̲ań, bíyéé nshłįįń
ła'íí hoshkąąhń, binal'a'á yaaká'gé'hi shit'ahgé
sizįįgo, 24 Gáshiłnn̲iid, Paul, doo niini' hąh da
le'; Caesar bidáhgee síńzįį doleeł: ła'íí bił nił
da'o'ołíí dawa daahin̲aahgo Bik'ehgo'ihi'n̲ań
naa godin'ą́ą́. 25 Áík'ehgo shik'isyú, bidag
ádaanołt'ee le': Bik'ehgo'ihi'n̲ań hoshdląąhíí bighą
da'áshiłn̲iihíí k'ehgo ágon̲e'go bígonsį. 26 Áíná' ni'
táyi' dahgoz'aaníí biká'gee yónohwi'dilkaad doleeł.
27 Dį́į́'ts'ádah iłkaahíí bitł'é' túnteel Ádria holzéhi
biyi'gé' tsina'eełíí bił iłch'ą́' nnáiłn̲iiná' tł'é'ís'ahyú
shį nada'ił'eełíí ni' bich'į'yú nohwił da'n'eel
daanzį lę́'e; 28 Áík'ehgo hayaa tú yída'nes'ąądgo
nadin iłk'ích'idesn̲iih, k'a'áhosah lą́go yídaagołsįįd:
yun̲áásyú tú yínáda'nes'ąądgo k'adíí ashdla'ádah
iłk'ích'idesn̲iih k'a'áhosah. 29 Dánko tséé biká'
hi'eełhíí bighą bił daagoyé'égo bésh ndaazíí
tsina'eełíí bedahastł'óníí dį́į́'i nkedezn̲il, tsina'eełíí
biké'ńn̲áá yúyaa, áíná' jįį góleeh, daan̲iigo da'okąąh.
30 Nadaał'eełíí tsina'eełíí biyi'gé' hahiikeeh
daanzįgo, tsina'eełíí ałch'ísę́híí téh daayihezn̲il,
bésh ndaazíí tsina'eełíí bádngé' nkedaayin̲ííł
ádaagodil'įįgo, 31 Paul silááda ła'íí silááda gonenadín
binant'a'íí gáyiłn̲ii, Díí nn̲eehíí dá tsina'eełíí
biyi' naháztąąyúgo zhą́ daahołn̲aa. 32 Áík'ehgo

siláą́da tsina'eełíí ałch'ísę́híí bedahdaahestł'ooníí
daayiheshgizhgo bił odaagohez'eel. 33 K'ad
haiłkaahyú Paul nádaayokąąhgo gádaayiłn̲ii,
Da'ołsąągo nzhǫǫ, nda'ołíígo dáshin̲á' dį́į́'ts'ádahyú
nohwíyołkaał. 34 Áík'ehgo nádaanohwoshkąąh,
da'ołsąą, áí bee daanołdzilgo; nohwitsizíl dała'á ndi
doo nohwich'ą́' ch'a'odeeł da. 35 Díí yee ánn̲iidná'
báń náidnné'go dawa bin̲áá́ł Bik'ehgo'ihi'n̲ań
áshǫǫd yiłn̲iigo oskąądná' iłk'íyíłdláádgo yiyąą
nágodiidzaa. 36 Áík'ehgo nn̲ee ła'ihíí yidag
ádaat'eego dabíí ałdó' da'iyą́ą́. 37 Daanohwighago
naki gonenadín iká'yú gosts'idin gostáń hiilt'ee,
tsina'eełíí biyi'. 38 Náda'isdį̨įdzhį' da'iyą́ą́ná' tł'oh
nagháí téh daayeskaadgo tsina'eełíí dá'ałdzólé
silį̨į. 39 Got'į̨į gozlį̨įná' ni'híí doo yídaagołsį
da: ndi tú ónáhíką́ą́go ténágohį̨į'ą́ą́ daayo'į̨į,
áígee nohwił ndaanó'eeł daanzį. 40 Áík'ehgo
bésh ndaazíí tsina'eełíí bee dahastł'ǫ́ n'íí
daazhógo yó'odaiskaadgo be'anáhot'aałíí bitł'ól
k'eda'iz'ahgo, ła'íí tsina'eełíí bit'a' bádn zhin̲ééhíí
hadag ádaizlaago ńch'iid bich'į'go tábąązhį' bił
nda'iz'eel. 41 Ndi tú łednlį̨įgee tsina'eełíí łehígo'go
doo nahi'naa da silį̨į; biké'dinn̲áágé'íí tú nádidáhíí
nbiheztį'. 42 Ha'áshijeedíí ła' nada'diłkǫh daanzįgo,
siláą́da nadaabiłtseedgo ndaagoshchį̨į, 43 Áíná'
siláą́da gonenadín binant'a'ń Paul doo zidee hat'į́į́
dago, Dah, biłnn̲iid; Hayíí nada'ołkǫ'íí tsina'eełíí
bitisyú'an odaołjágo táts'áda'ołkǫ́h, daayiłn̲ii:
44 Ła'íí gáyiłn̲ii, Tsį nteelíí ła'íí tsina'eełíí baa
nahastǫ'íí bee hanaazhį' nada'ołkǫ́h. Áík'ehgo
dawa ni'zhį' nádaaheskai.

28

1 Tásts'áskainá' ni' táyi' dahgoz'aaníí Melíta golzee lágo bídaagosiilzįįd. 2 Nnee áígee daagolíínííí k'ídaanzįgo deda'deshjeedná', Yushdé' nádaanołdziił, daanohwiłnnįid, nagoltįh nkegonyaa, ła'íí gozk'azíí bigha. 3 Paul chizh ła' náyihezlaago dayínnįlná' tł'iish bik'asda' golíni ndoogo áígé' hayáágo Paul bigan baa dahisdeeł. 4 Nnee áígee daagolíínííí tł'iishíí Paul bigangé' nahitįįgo daayiłtsąąná' gádaałiłdi'nįi, Díń nneehń nnee naiłtseedíí nlíni lą́ą́, túnteel bich'ą́'gé' hína' ndi, doo hinaa bik'eh dahíí bigha datsaah. 5 Áíná' Paul tł'iishíí dá kǫ' biyi'zhį' nayíiłt'e'ná' Paul doo hago adzaa da. 6 K'ad nilzooł shį daabo'níígo, dagohíí datsaah shį daanzįgo biba' naháztąą; ndi ńzaad godeyaago doo hago adzaa dago daayo'įįná' biini' łahgo ánádaizdlaago, Diyin nlįį lą́ą́, daanzį. 7 Ni' táyi' dahgoz'ąąyú daagolíínííí binant'a', Públius holzéhi áígee ła' bini' lę́'e; áń k'ínoho'nííigo bigowąyú taago nohweskąą. 8 Públius bitaa yóíyahgo nezgaigo chan diłé yaa naghaago sitįį: Paul baa nyáágo biká' ndelniiná' bá oskąądgo nábi'dilziih. 9 Ágágodzaaná' nnee táyi' dahgoz'ąąyú daagolíínííí ła'ihíí kah yaa nakaihíí neheskaigo nádaabi'dilziih: 10 Daanohwidnłsįgo dawahá nohwá daayihezníl; ła'íí k'ad nohwił da'dez'eelná' dawahá bídaandinihíí tsina'eełíí yih daihezníl. 11 Taagi nohwedahitąąná' tsina'eełíí áígee behaihi, Alexándriagé'ihíí, Cástor ła'íí Póllux beda'aszaahi bádngee nazįįgo ádaaszaago bił nohwił da'dez'eel. 12 Sýracuse nohwił nda'iz'eelgo áígee taagi nohweskąą. 13 Áígé' nohwił łéda'n'eelgo

Rhégium nohwił nda'iz'eel: áígé' iskąą hik'e hayaagé'go dezhch'iidgo iskąą hik'e Putéoliyú nohwił nda'iz'eel: 14 Ákú odlą' bee nohwik'ííyú baa nkaigo, Nohwił nahísółtąą le', daanohwiłn̄iigo, bił naháatąą gosts'idiskąą: áígé' Romeyú ohiikai. 15 Odlą' bee nohwik'ííyú ákú daagolíínií hiikahgo nohwaat'ídaanzį̨ná' Ápiai Forum ła'íí Three Taverns golzeezhį' nohwiba' hikai; ái Paul yiłtsąąná' Bik'ehgo'ihi'n̄ań ya'ahénzįgo bił gozhǫ́ǫ́go hadag adzaa. 16 Romeyú nkainá' silááda binant'a' ha'áshijeedíí bin̄ádaadéz'iiníí binant'a' yaa ńn̄il: ndi Paulhíí dasahn golį́į́go baa godet'ąą, silááda ła' bin̄ádéz'į̨į̨go. 17 Taagiskąąná' Paul Jews áígee daagolíínií yánazíni, Dała'ałn̄éh, daayiłn̄ii: dała'adzaaná' gádaayiłn̄ii, Nn̄ee daanołíni, shik'ííyú, Jews daanliiníí dagohíí daanohwitaa n'íí bi'at'e' doo hago ashłaa da ndi, Jerúsalemgé' ha'ásítį́į́go niyáágo Romans daanlíni baa shi'deltį̨į. 18 Shaa yádaałti'ná' bigha dastsaahíí doo ła' dahíí bigha ch'índáadashíłteeh hádaat'į̨į ni'. 19 Ndi Jews daanliiníí ái doo hádaat'į̨į dago, Caesar shaa yałti' hasht'į́į́, dishn̄ii lę́'e, bił nít'i'íí doo hat'íí bee baa dahdaagosh'aa da ndi. 20 Áík'ehgo Israel hat'i'íí bángot'ąąhíí bigha díí béesh hishbizhíí bee łíshi'destł'ǫǫhíí bigha dała'ánohwishłaa, nohwines'į́į́go, nohwich'į' yashti'go: 21 Gádaabiłnn̄iid, Judéage' naltsoos naa nagoln̄i'go doo ła' nohwaa hi'n̄il da, ła'íí nohwik'ííyú áígé' kú neheskaihíí doo ła' naa naagoln̄i' da, doo ła' nchǫ'go naa yałti' da. 22 Dahot'éhé díí okąąh bee sahngo na'ádi'n̄ilihíí baa yá'iti'go bídaagonlzį̨: ni hago'at'éégo

baa natsíńkeesíí daadihiits'į́h hádaahiit'įį.
23 Bángot'aaníí bijįį nn̲ee łą́ą́go Paul dásidaayú
dała'adzaa; t'ałbįgé' o'i'ą́ą́zhį' Bik'ehgo'ihi'n̲ań
bilałtł'áhgee begoz'aaníí nłt'éégo yaa nagosn̲i',
Moses yegos'aaníí ła'íí Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú
nada'iziidíí k'eda'ashchiiníí bich'ą́'gé' Jesus yaa
nagosn̲i'go biini' yá ádaagole'go nzį. 24 Ła' yaa
yałti'íí daayosdląąd, ła'ihíí doo daayosdląąd da.
25 Łahada'dit'áhgo Paul dałán yee hananádzii'ná'
onákai, Esáias, Bik'ehgo'ihi'n̲ań binkááyú na'iziidi
n'íí, Holy Spirit binkááyú daanohwitaa n'íí
da'an̲iigo gáyiłnn̲iid, 26 Díí hat'i'íí bich'į' nn̲áhgo
gádaabiłnn̲iih, Daadołts'ag ndi doo nohwił ídaagozį
da doleeł; daaneł'į́į́ ndi doo da'an̲ii daał'įį da
doleeł: 27 Díí nn̲eehíí biini' daanyee' daazlįį, doo
da'diits'ag da daazlįį, ła'íí daanéshch'il daazlįį;
doo ágádaat'ee dayúgo bin̲áá yee daago'įį doleeł
ni', bijeyi' yee da'diits'ag doleeł ni', ła'íí biini' yee
bił ídaagozį doleeł ni', áík'ehgo shich'į' ádaan̲e'go
nádaasdziih doleeł ni'. 28 Díí bídaagonołsį le',
Bik'ehgo'ihi'n̲ań bich'ą́'gé' bee hasdách'igháhíí
doo Jews daanlįį dahíí bich'į' ol'a', nohwiłdishn̲ii,
áíhíí ídaadésts'ąą ndi at'éé. 29 Díí yee hadziiná' Jews
daanliiníí dázhǫ́ łahada'dit'áhgo onákai. 30 Paul ákú
kįh yighą na'ihin̲iiłíí yiyi' golį́į́go naki łegodzaa,
ła'íí baa hikáhíí dawa ya'ahénzį ni', 31 Doo nanł'į'
dago, nn̲ee doo ła' tsíbiłdįį dago Bik'ehgo'ihi'n̲ań
bilałtł'áhgee begoz'aaníí yaa nagoln̲i' ni', ła'íí Jesus
Christ nohweBik'ehń yaa iłch'ígó'aah ni'.

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Christ

New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache, Western)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012,Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012,Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049